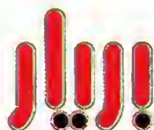
عادل شیخانی

پرۆژەی خوێندنەوە بۆ هەموان
زنجیرە کتێبەکانی بڕیار «١٦»

عادل شێخانی

٢٠١٥

ناوی کتێب: مەملەکەتی ئەوین

نووسینی: عادل محمد شێخانی

دیزاین: گۆڤاری بڕیار

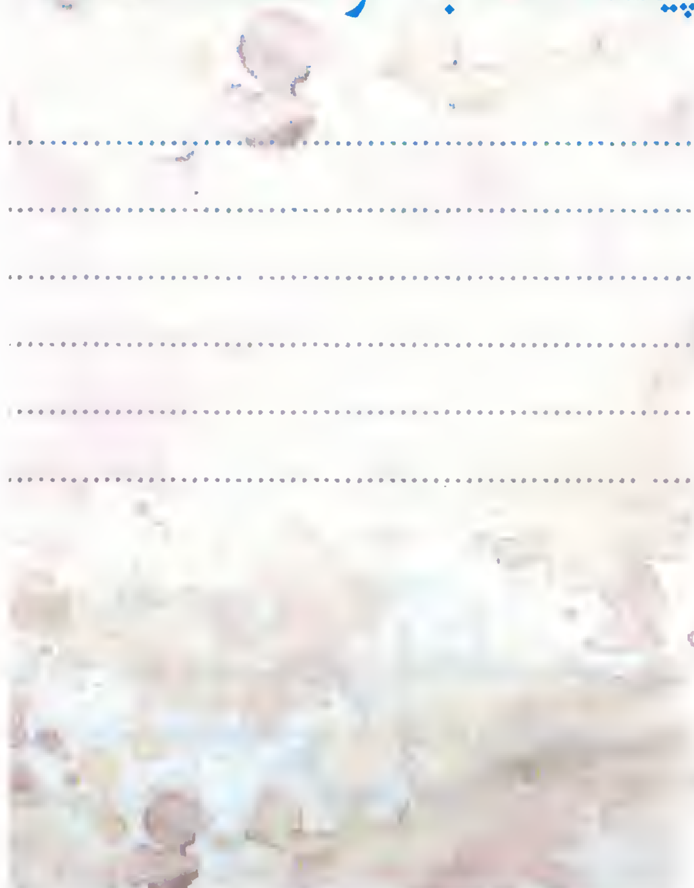
تیراژ: ٢٠٠٠ دانە

نۆبەی چاپ: یەکەم

ساڵی چاپ: ٢٠١٥

لە بەڕێوەبەرایەتی گشـــتی کتێبخانە گشـــتیەکان، ژمارەی سپاردنی (١٢٥٢)ی ساڵی ٢٠١٥ی پێدراوە

پێشکەشە بە تۆ ....

مەملەکەتی ئەوین

جیهانێکە لە گوڵ.......

دەریایەکە لە گوڵاو، بەهەشتێکە لە ئەوین....

باوەشێکە لە سۆز....

دەڤەرێکە بۆ پەپوولەو نیشتمانێکە بۆ دڵە سپییەکان!

قوتابخانەیەکە بۆ گەیشتن بە عیشقی حەقیقی و ئەوینی ڕاستەقینە!

شەهدی شیعری جوانو هەستی پاکە.....

وانەی سووتانو هەڵقرچانو ناڵەو تاسەیە!

بۆن و عەبیری ڕاستگۆییە!

چرپەی ژووانی ڕۆح و دیداری عومرە!

ئاشنابوونە بە مرۆڤ و ئاوێزانبوونە بە ڕۆح!

گەڕانەوەیە بۆ فیترەتی پاکو هەڵمژینی شنەی بەهەشت و هاودەمی مرۆڤە بەهەشتییەکان!

تێکەڵبوونە بەو هەستە پاکو بێگەردو ڕاستەی، کانیاوی شیعرەکانی نالیو مەحویو سالمو کوردیو هەموو شاعیران و سرودو درودی ئەوینی ڕاستەقینە بوون!

مەملەکەتێکە بۆ دۆزینەوەی خود، بۆ بینینی هەموو جوانییەکان، بۆ ئۆخژنی دڵ و ڕاحەتی ڕۆح!

نەگەی بڕۆی

ژووانی شـــەمو پەروانە، چ کەم خایەن‌و کورتە
ئەو کاتێ لە خـــەو ڕادەبێ، ئیدی ئەمەســـوتێ!

(کوردۆ)

تۆ ئیتر بەرامبەر بە فرمێسکەکانی من بەرپرسیاری، چونکە من ئیتر ئاوێزانی ئەوینێکم ناتوانم چرکەیەك بێ ئەو بژیم!!

ئیتـــر بوخچەی هەموو خۆزگەو ئاواتەکانم داوەتە دەســـتت، مـــن مانـــدووی ڕێگایەکی دوورم، چەندین ســاڵە بە دووی تۆدا وێڵبووم!

هێندەم چـــاوەڕوان کردی، خەریکبوو وەکو نێرگزەکەی نالی سۆمای چاوم سپی بێت!

هێنـــد مونتەزیـــری بـــوو، هەتا چاوی ســـپی بوو
نێرگز کە لەســـەر یەك قـــەدەمو دیدە چەقی بوو!

ئەوەی من دەیبینم، هەموو کەس نایبینێت، ئاســـاییە ئەگەر بە شێتم بزانن، لە وشەکانم تێنەگەن!

من بە شوێن سیمای مرۆڤەکاندا ناگەڕێم، شەیدای ڕووکەشەکان نیم، بە تەنیا ڕووخسارە جوانەکان سەرنجم ڕاناکێشن!!

مـــن لـــەو ڕۆژەوە دەگەڕێم کـــە لە مانای مرۆڤ گەیشـــتوم، ســـەیرە، خەڵکینە، خۆ هەموو مرۆڤەکان لە گڵ دروســـتکراون، بـــەڵام ئەو گڵەی من بۆنـــم کردبوو چەند بـــۆی دەگەڕام، پێی نەدەگەیشتم!!

بـــەڵام من کۆڵم نەدا، بڕوام وایە کە دەبێت هەمیشـــە وێڵی شتە بەنرخەکان بین! ئەوسا بە دەستیان دەهێنین!

من لە نێو ئەم هەموو ئاپۆڕای مرۆڤەدا، هەستم بە تەنیایی و

غوربەت دەکرد، شـوێنێکم بۆ پشـووی ڕۆحم دەستنەدەکەوت، دەمویست لە دەست مرۆڤەکان هەڵێم!

مرۆڤەکانم دەبینی تەنها بە شـوێن جوانی ڕووخسـارەکاندا سەرگەردان بوون!

ئـای لـەو هەمـوو جوانییـەی بونـەوەر... مـرۆڤ چەند مەحرومیت!

بەڵام تیشکی جوانی نوری دڵەکان، خەندەی ئەفسوناوی لێوی مرۆڤە فریشتە ئاساکان، کەس لێی نەدەپرسی!

ئەو کاتەی کـە دەمبینی مامەڵەی مرۆڤـەکان تەنها لەگەڵ جەسـتەدایە، من وێڵو سەرگەردانی ئەو کەسە بووم کە مامەڵە لەگەڵ ڕۆحمدا دەکات، وەکو خۆت گوتت: ئەو کەسەی دەست لە ڕۆحم دەدات، پێش ئەوەی دەست لە جەستەم بدات!!

من سـوتاوی ئەو گڕەم کە لە ناخمەوە سـەری هەڵداوە، من شـەیدای نوورم، ئەوەی شەیدای نووربێت، دەبێت باکی سوتانی نەبێت!

من عەودالی جوانێك نەبووم، من بە شوێن کەسێکدا دەگەڕام هەموو دونیام بۆ بڕازێنێتەوە!

چی قەدەرێکی سـەیر بوو، لە یەکەم دیداردا پەراوی ڕۆحت خوێندمەوە، وەکو لێم بپرسـی تۆ لە کامیانی، طالیبی ڕوو، یا طالیبی ڕوح؟!

یەکێ عاشق بە خوو، یەك طالبی ڕوو
یەکێ مەجبوری بۆ، یەك مایلی ڕەنگ «مەحوی»

لە بیرتە گوتت هەندێك بە چاوو هەندێك بە گوێ شەیدا دەبن!

من هیچیان نەبووم، نە بە چاوو نە بە گوێ، بەڵکو بە ڕۆح!

تەنها مرۆڤە گەورەکانن کە نرخی هەموو شتێك دەزانن، هەموو وشەیەك، هەموو نیگایەك، هەموو چرپەیەك، هەموو هەستێکی پاك.

ئەوانن دەزانن خوداوەند چ بەهرەیەکی پێداون، چۆن خەڵاتی کردوون، هەربۆیە ئەگەر هاودەمی ڕۆحی خۆیان دۆزییەوە، ئیتر هەرگیز فەرامۆشی ناکەن، بۆ ساتێك لە یادی غافڵ نابن، وەکو مەحوی دەڵێ:

شوکورتۆلەفکرم ناچی،ئەگەر چی من لە فکرت چووم
لە من غایب نەبی تۆ، بەسمە، با من بم لە تۆ غایب!

لەم ژیانەدا مرۆڤ چۆن دەتوانێت دوور لە کەسێك بژی کە هاودەمی هەناسەکانێتی، لە دژواری ئەم زەمەنە سەختەدا بەرەو کەناری دڵنیایی دەستی دەگرێت، ڕۆژانە ڕۆحی دەدوێنێ‌و لە باوەشی گەرمی وتەی شیرینی‌و هەستی پەپولە ئاسادا خەونەکانی چرۆ دەکەن!

لەم زەمەنی مادده پەرستی‌و ساختەکاری‌و مرۆڤانی هەزار

ڕوودا، چرایــەك ببێتــە هاودەمــت، بەهەشــتێك ببێتە ژوانت، باوەشــێك ببێتــە هێلانــەت، فەرهەنگێك پەیڤی جــوان ببێتە پەیامت، دڵێکی سپی، نیگایەکی شەرمن، خەندەیەکی ئەرخەوانی، هەمیشــە وەکو پروشەی بارانێکی نەرم، سۆزو ئەوینت بەسەردا ببارێنێت، ئیتر دەبێت سەعادەت لەمە گەورەتر چی بێت؟!

ئــای خوداوەندی گەورە، تــۆ چەند میهرەبانیت، من ناتوانم بێ لوتفی تۆ ئەو ژیانە وێنا بکەم!

ئای ئەگەر لوتفی تۆ نەبا، لە چی دۆزەخێکدا دەبووم!!

ئێستا دەزانم ژیان بێ سۆزو میهرو ئەوین، ژیان بێ ئامانجی بەرز، بێ هەوڵو ماندووبوون.

بــێ هاودەمو هــاو ڕۆح، بێ دڵســۆزیو ڕاســتیو پاکی، واتە دۆزەخ!!

شــەو درەنگــە، چراکــەم هێــدی هێــدی وەنــەوز دەدات، پەروانەکانیش دەمێکە سوتاون.....

چەنــد ســاتێکی کەمەو ئــەم چرایەی بەردەســتم خامۆش دەبێــت، بەڵام تکات لێدەکەم ئــەو چرایەی کە تۆ لە نێو دڵمدا هەڵتکردووە، نەهێڵی خامۆش بێت..

من ئیتر شەیداو عاشقی ئەو چرایەم.....!

ڕۆحم وابەســتەی پەیامە زیوینەکانی تۆیە، شەپۆلی نیگای پڕ میهرو ســۆزی تۆ بۆ من خۆری هەموو ئاواتو خۆزگەکانمە،

هەرگیز لەو چرایە مەحروومم نەکەیت..

نەکەی بە تەنیا لە تاریکستاندا بەجێمبهێڵی..

نەکەی دەســتم بەردەیو لە نێوەڕاستی ڕێگادا، ماڵاوایيم لێ بکەی..

تکادەکەم هاوڕێم بە، تا دواساتەکانی تەمەن، تا نێو باخەکانی بەهەشت..

لەم سەفەرە موبارەکەدا هاودەمو هاوڕازم بە..

شــەو درەنگە چاوەڕوانی بەرەبەیانێکی نوێم، لە چاوەڕوانی تۆدا!!

بە ئاواتی ڕۆژێکی نوێ، ڕووەو ئاسۆ بێدارم!

من دەزانم خۆشەویستەکانمان هەرگیز دڵیان نایات بەجێمان بێڵن..

من دەزانم تۆ هەرگیز من جێناهێڵی..

مــنو لاشــەی پەپوولــە ماینــەوە بــەس

شــەوی دووری شــەمیش تــواوە لــە کــۆڕا.

(هێمن)

شەیدای گوڵاوم نەک گوڵ

سەرەتا پێستی مرۆڤەکان سەرنجی ڕادەکێشام، بە تەنها تەماشای ڕووکەشی جەستەی مرۆڤەکانم دەکرد، پاشان زانیم کە ڕۆحێك لە ژێر پێستو ڕووپۆشی مرۆڤەکاندا هەیە، وەلێ دواتر زانیم کە بە پێچەوانەوەیە، لە حەقیقەتدا ڕۆح دەکەوێتە سەر پێستی مرۆڤەکان.. ئەوە ئێمەین کە نایبینینو تەنها پێستی ناسكو جوان فریومان دەداتو ناتوانین بە ڕۆحەجوانەکان ئاشنا بین!

یەژن پادشایەك دوو کۆیلەی هەبوون، یەکێکیان زنجییەکی ناشیرینی ڕەش پێست، بەڵام ئاکارجوان، ئەوی دی جوانو قەشەنگ وەلێ بەد کردار!

جارێکیان شا کۆیلە جوانەکەی بۆ کارێك ناردو کۆیلە ناشیرینەکەشی بانگ کردو پێی گوت:

من دەزانم تۆ کۆیلەیەکی ژیرو شارەزای، بەڵام هاوڕێکەت هەرچی ناوو ناتۆرەو سیفەتی خراوە دەیخاتە پاڵی تۆو تۆ بە کەسێکی درۆ بێ شەرمۆحەیا ناودەبات، ئەمە چۆنە، ئایا ڕاست دەکات؟!

شا، ویستی بەم قسانەی تورەی بکاتو دەماری ڕقو تورەییو تۆڵەسەندنی بوروژێنێ، تا ئەویش دژ بە هاوڕێکەی قسان بکات!!

بەڵام وەڵامی ئەو چاوەڕوان نەکراو بوو!

گوتی: گەورەم هەموو ئەوەی هاوڕێکەم دەیڵێ ڕاستن، بەڵکو زێتر لەوەی کە بۆی باسکردووی خووڕەوشتی خراپم هەن، وەلێ ئەو لەبەر باشی خۆی زۆرێك لە خووڕەوشتە خراپەکانی منی

باس نەکردووەو تەنها کەمێکی درکاندووە!

پاشا گوتی: باشە، کەواتە وەکو چۆن ئەو عەیبەکانی تۆی بۆ باسکردووم، تۆش چەند عەیبێکی ئەوم بۆ باس بکە.

گوتی: گەورەم لە عەیبەکانی ئەو ئەوەیە کە کەسێکی خۆشەویستو بەوەفاو بەخشندەیە، هەروەها دوو عەیبی تریشی هەن ئەویش قوربانیدانو خۆبەکەمزانین!

دواتر هەموو سیفەتە جوانەکانی ڕیزبەندی کردو بە جوانترین شێوە وەسفی کرد!

لەوەودوا، شا ئەمی نارد بۆ کارێكو کۆیلە جوانەکەی بانگ کردو پێی گوت:

ئەو کۆیلە ڕەش پێستە ناشیرینەی هاوڕێت، بە ناشیرینترین شێوە وەسفی کردیتو هەرچی سیفەتی خراوە بە تۆی بەخشیوەو تۆی بە کەسێکی زۆر بەدڕەفتار بە من ناساند، لە کاتێکدا من تۆ بە کەسێکی زیرەكو بەهرەمەندو پێچەوانە بە قسەکانی ئەو دەبینم!

هەر لەگەڵ بیستنی قسەکانی شادا یەکسەر دەریای تورەیی هەڵچوو، بە شێوەیەك کە کۆنترۆڵی خۆی لە دەستداو بە لێشاو دەستی بە قسان کرد، لەلایەك باسی باشیو سیفەتە باشەکانی خۆی دەکردو لە لایەك هەرچی سیفەتی ناشیرین بوو دەیخستە پاڵ هاوڕێکەی، هیچ عەیبو عارێك نەما نەیداتە پاڵی!

لێرەدا پاشا فەرمانی دا لە کۆڕو مەجلیسی شاهانەی وەدەرنێن، پێی گوت: ئەی خاوەنی نەفسێکی پیس‌و بۆگەن، هەرچەندە ڕووخساری ئەو پیاوە ڕەشە، بەڵام ناخی سپیترە لە بەفر! تۆش هەرچەندە ڕووخسارت سپییە، وەلێ دڵت تاریک‌و ڕەشە، ئاوابە لەبەرچاوم‌و ئیدی جارێکی تر نەتبینم!

ئەم چیرۆکە زۆر جێگای سەرنجە! مرۆڤبوون زۆر سەختە! مرۆڤ بە سانایی ناتوانێت مرۆڤ بێت، تا ئێمەش مرۆڤ نەبین، ناتوانین مرۆڤەکان بناسین!

حەکیمێک بە نوێژی نیوەڕۆ بە چرایەکەوە بە نێو کوچەو کۆڵانەکاندا بە عەوداڵی دەگەڕا!

لێیان پرسی: بۆچی دەگەڕێیت کون بە کون، بەم ڕۆژی ڕووناکە ئەم چرایەت بۆ هەڵگرتووە؟

- لە مرۆڤ دەگەڕێم، مرۆڤ!

- سەیرە، مەگەر ئەم هەموو مرۆڤە نابینیت؟ ئەم بازارە گەورەیە نابینیت کە پڕە لە مرۆڤ؟

- نا، نا، ئەم کارە بەو شێوەیە نییە کە بۆی دەچن، من بەشوێن مرۆڤێکی ڕاستەقینەدا عەوداڵم، ئەگەر ئەو مرۆڤەم دەستبکەوێت، ئامادەم ببمە خۆڵی ژێر پێیەکانی!

ئای کە وتەیەکی بەرزە: ئەگەر ئەو مرۆڤەم دەستبکەوێت، ئامادەم ببمە خۆڵی ژێر پێیەکانی!

ئەوینی وەها مرۆڤێك ئەوینێکی هێندە مەزنە، بە شێوەیەك گەیشتن بە وەسڵی ئەو مرۆڤە ئاواتێکی مەزنە، ئەگەر دوای مردنیش بێتە دی بۆیە نالی دەڵێت:

یا توربەتێ، یا غوربەتێ، یا رێ بشکێنین
هەر مونتەزیرە نالی، ئەگەر مردوو ئەگەرما

مەولانای رۆمی دەڵێت: خەڵکی تەماشای جوانی پەرداخەکە دەکەن، وەلێ من مەفتونی ئەو شەرابەم کە تێیدایە، چ سودێکی هەیە ئەگەر پەرداخەکە زێڕ بێو ئەوەی نێوی سرکە!؟

ئەو دەڵێت: وێنەو جوانی نماو رووکەشی مرۆڤ، وەکو نەخشو نیگاری سەر پەرداخەکە وان، وەختێك پەرداخەکە دەشکێت، ئیدی نەخشو نیگار ئاوا دەبن، کەواتە تۆ وەدووی شتێکدا بگەڕێ کە ئاوا نابێت!

دەبا ئێمەش چراکەمان هەڵگرینو بۆ گەیشتن بە مرۆڤ عەودالبین!

تا نەیاندۆزینەوە، تا پڕ بە سینەمان بۆنی مرۆڤ نەکەین، تا لە باوەشی سۆزو میهرەبانی مرۆڤە ڕاستەقینەکاندا پشوو بە ڕۆحمان نەدەین، تامی ژیان ناکەین!!

با ماندوو نەبین، با هەموو دەشتو دەرێك بگەڕێین، لە هەموو ماڵو لەودیوی هەموو دەروازەیەکەوە بگەڕێین، با عاشقی مرۆڤ بینو لە پێناو گەیشتن بە ئەودا هەموو قوربانییەك بدەین...

ئازیزی من..........

گوڵاو تەنها وێنەی گوڵ نییە، بەڵکو فرمێسکی قەتیس ماوی سەدان گوڵەباخی سوتاوە، کە لە ئەویندا تواونەتەوەو بوون بە ئاو، بۆیە هەموو بوونەوەر گوڵاو پرژێن دەکەن!!

من بۆ گەیشتن بە تۆ، ڕێبوارێکی ماندوو نەناسم، ئەوینی گەیشتن بە تۆ ڕازاوەترین خەونی ژیانمە، ئەو ئەوینە تێکەڵ بە خوێنو گۆشتم بووە، لە نێو پێڵووی چاوەکانمدا، لە تروسکەی سۆمای دیدەمدا، وەکو ئەستێرە دەدرەوشێتەوە! تێکەڵ بە هەناسەکانمە، لە نێوەڕاستی دڵمدا نەخشاندوومە!

هەموو بەربەستەکانم وەلا ناوە، چونکە دەزانم ئەگەر بەردو زیخی ئەم بەرو ئەوبەری چەم نەبا، هەرگیز دەنگی خوڕەی ئاو هێندە خۆش نەدەبوو!

من لە دووری تۆ، دەربەدەرو بێ ماواو بێ مەسکەنو ئاوارەم، من هەتا ناسنامەی مرۆڤانەی خۆم نەدۆزمەوە، ناگەم بە تۆ.. منی بچوك ناگەم بە تۆ..

لە قوربی «قاب قوسین»ی دوو ئەبرۆت

منی «أدنى» چ دوورو دەربەدەر مام.. «نالی»

کەواتە دەبێت هەموو ئازارێك قبوڵ بکەم!

بەڵکو هەموو زەحمەتو ئازارو ناڕەحەتییەك بەوپەڕی ڕێزو شەرەفمەندییەوە پەسەند بکەم!

مەحوی ئاسا دەڵێم:

لەسەرخۆچوونە،شەیدابوونە،قورپێوانە، سووتانە
هەتا مردن، مەحەببەت ئیشی زۆرە، ڕیزی لێدەگرم

تۆ پێت وایە پەشیمان دەبمەوە؟
دەکرێ شەیدای نوور پشت لە ڕووناکی بکات؟
دەبێت سوتاوی ئەوینی حەقیقی، ئەویندار فەرامۆش بکات؟
کەس دەتوانێ بێ ڕۆح بژی؟ تۆ سەرچاوەی ڕۆحو گیانی منی!

ئیتر قەت مومکینم نابێ، خەیاڵی تۆ لە دڵ دەرکەم
چ کەس! بێ قووتی ڕۆح،ناشێ بژی هەرگیز لە دنیادا.. «کوردی»

تکا دەکەم بێ هیوام مەکە، هەمیشـــە پێم دەڵێی ئەم ڕێگایە ســـەختە، بەردەوامبوون زەحمەتە دڵنیابە دەزانم، لە خۆڕا ئەم ڕێگایەم هەڵنەبژاردووە، دەزانم چ ڕێگایەکی خەتەرناکە.

دەمێکە ئەم دێڕە شیعرەی نالیم لەسەر زارە:

بۆ هەرکەسێ مەبذولە طەریقێکی ئەمانەت
هەر عاشقی بێ چارە لە ڕێی خەوفو خەتەرما

پەیمانـــت پێ دەدەم، لە پێناوی گەیشـــتن بە تـــۆدا، هەموو خۆشیو هەواو ئارەزووەکانم وەژێر پێی بخەم!

ڕۆژانە بەرەو ئاســـمان هەڵکشێم، بە پێپلیکانە نورانییەکاندا بەرەو نـــوری خودایی پلە پلە بەرز ببمەوە، دڵنیابە من بڕیارم داوەو پەروەردگاری میهرەبانیش شاهیدە!

من دەزانم لە ڕێگای خۆشەویستی خوداوە نەبێ، ناگەم بە مرۆڤبوونی خۆم، تا ئەو خودا گەورەیە نەناسم خۆم نادۆزمەوە، بۆ گەیشتن بە ڕازیبوونی خودا، ئامادەم بەڕاستی هەموو شتێك فەرامۆش بکەم، چیم فەرمان پێ بکات، بە دیدەم ئەنجامی دەدەم، گەر وامان کرد، خوداوەند زۆر لەوە بەخشندەو میهرەبانترە کە دووبارە دڵی دڵشکاوێك بشکێنێ، بەڵام ئەگەر ئێمە بەڕاستی خۆشەویستیو ئەوینی ئەو خودایە بە دەستبهێنین.

نەك وەکو ئەو کابرایەی کە نوێژی دەکردو مەجنونی لەیلێ بەسەر بەرماڵەکەیدا تێپەڕیو ئەویش نوێژەکەی بڕیو پێی گوت: ئاخر نەفام من لەگەڵ خودای خۆمدا لە ڕازو نیازدا بووم، تۆ چۆن ئەو پەیوەندییەت پچڕاند؟

مەجنون گوتی: "هەیهۆو کابرای لە هیچ حاڵی نەبوو پێم سەیرە، من عاشقی عەبدێکم، تۆم نەبینیو لە تاوی ئەویندارەکەم هیچ بەدی ناکەم، چما تۆچۆن عاشقی خودایتو منت بەدی کرد؟»

ئەو کاتەش دەگەمە بەردەرگای دیوەخانەکەت، وەکو ئەویندارەکەی مەحوی پێم نەڵێی:

.... منو تۆ ئافتابو سایە تیمسالین

جەنابی من کە دەرکەوتم، دەبێ تەشریف تۆ بڕوا

من ئیدی ئەو هەوارە جێناهێڵم،......

ناتوانم ئەو ژووانە فەرامۆشکەم!!

دەمەوێ هەمیشە منداڵ بم

گەر سێوێک بوو لەتی دەکەم
لەتێک بۆ خۆم لەتێک بۆ تۆ
بزەیەک بوو لەتی دەکەم
لەتێک بۆ خۆم لەتێک بۆ تۆ
خەفەتێک بوو، بەشت نادەم
هەڵیدەگرم وەک دوا پەتوا

- پەشێو -

گەر بتەوێت هەمیشـە وەکو منداڵ مامەڵە بکەیت، هەمیشە دڵت منداڵانە بێتو هەسـتو نەسـتو ئەوینو خۆشەویسـتیت زادەی دڵی منداڵێك بێت، وەکو منداڵەکان بدوێیت، وەکو ئەوان پێ بکەنیت، وەکو ئـەوان تورە بیت، وەکو ئەوان بگریت، پاكو بێگەردبیت وەکو ئەوان!

ئـەوا دەبێت زۆر زەحمەت بکێشـی! بسـوتێیو وێرای لێوت دەبێت ڕۆژانە دڵت هەڵقرچێنی!!

گـەورەکان کاتی ئەوەیـان نییە لە پێکەنینـی تۆ تێبگەن، چونکە ڕووی ناشیرینی خۆیانی تێدا دەبینن!

گـەورەکان نایانەوێت لە گریانی تۆ بگەن، چونکە دەریایەك لە هەسـتو ئەوینی پاکیان پێویسـتە! ئەی نابیسـی شەوانە تا بەرەبەیان منداڵەکان دەگرین.. تەنها وا دەزانن ئەوان بۆ شـیر دەگرین!

نـا ئازیزەکەم، منداڵەکان دەیانەوێـت هەموو جیهان ڕەنگی وەکو ڕەنگی شیر بێت!

هەربۆیە بە ئاسانی ژیر نابنەوە!

هەموو گەورەکان دەزانـن، منداڵ چەند پاكو بێگەردە، دڵە بچکۆلەکەیـان چەنـدە گەورەیـە، چەندە میهرەبانـە، نیگایان چەندە ڕووناکە! ڕووخساریان چەند نورانیە!

بەڵام گـەورەکان ناتوانن چی دی پاکبن وەکو منداڵ! یاخود خۆیان نایانەوێت!

هەمیشــە خوداوەندیــش دەیەوێت ئێمە منــداڵ بین «کیوم ولدته أمه» *

کاتێــك منداڵێك ماچ دەکەیت، دواتــر پێی بڵێ: ئادەی تۆش ماچمکە!

چەند بە پاکی، چەند بە ناسکی لێوی دەنێت بە ڕوومەتتەوە!

پێی بڵێ: دەســتکە ملم، دەست لەملانم بە، چەچە بچکۆلەکانی چۆن دەخاتە سەرشانت، سەرە بچکۆلەکەی چۆن دەکاتە سەر سینەت!

چەند جیاوازن ئێوە لە گەورەکان؟!

کاتێك گەورەیەك ماچم دەکات، باوەشم پێدا دەکات، خەریکم دەخنکێم!!

بــەڵام من هەرچەندە گەورەکان ئازارم بدەن، من هەمیشــە هــەر بە منداڵــی دەمێنمەوە، دڵی منداڵی خــۆم ناگۆڕمەوە بە هەموو دونیا، هەرگیز وەکو گەورەکان ئەویندارى ناکەم، چونکە باوەڕم پێی نیە!!

هەرگیــز وەکو گەورەکان تەماشــا ناکەم، تــا کەس لە نیگام نەترسێ!! هەرگیز وەکو گەورەکان نادوێم، تا دڵی کەس بریندار نەکــەم، کــەس لە خــۆم نەتۆرێنــم! هەرگیز وەکو گــەورەکان تورەنابم، چونکە ئەوان کە توڕە دەبن، نازانن دەڵێن چی!! هەموو سنورەکان دەبەزێنن، بۆ سەرکەوتنی خودی خۆیان هەموو شتێ دەکەن، هەموو بەهاکانیان دەخەنە ژێر پێڵاوەکانیانەوە، هەموو شتە گرنگەکان لە دەست دەدەن!

زۆر لـه خۆیـان ڕازین بە وێنـەی گەڵازەردەکانـی پاییز، بە نەزەری خۆیان بوونەتە ئاڵتون، بۆیە وەها زەردن، وەلێ شنەبایەکی خەزان دەیانخاتە خوارێ! لە شوێنێکی نزم فڕێیان دەدا!

گەورەکان بۆیان بکرێت بۆ ساتێکی تورەبوونی خۆیان، جیهان دەسوتێنن!

ئیتر پێم نالێی ئەوان ئەوینو خۆشەویستی لە کوێ دەزانن؟!

ئێمـە بۆ چەنـد سـاتێکی کـەم تورەدەبینو پـاش چەند چرکەیـەك دەسـت دەکەینـەوە ملـی یەکتـرو هیچ لـە دڵە بچکۆلەکەماندا هەڵناگریـن، نایەڵین ڕقوکینە لەگەڵماندا بێتە ژێر پەتووەکەمانەوە!

لەبەرئـەوە لەگەڵ سەرخسـتنە سەرسـەریندا دەچینە نێو قولایی خەوێکی ئەرخەوانی!

ئێستاش چیرۆكو شـیعری منداڵان دەخوێنمەوە، تەماشای کارتۆنی منداڵان دەکەم، خەندەی منداڵێك، نیگایەکی منداڵانە، تەوقـەی منداڵێـك لـە ئامێزگرتنـی منداڵێك، لە هەرە شـتە بەهادارەکانی ژیانمە!

دەزانم ژیان بەمجۆرە سـەختە، هەمیشـە منداڵـی دژوارە، وەلـێ ئـەوە ئیختیاری خۆمە، بەم کارەم ئاسـودەم، هەرچەندە گەورەکان وەك هەمیشـە ئازارم دەدەن، نایانەوێت لەم جیهانەی من نزیك ببنەوە، لێم تێبگەن، ئەوان هەمیشـە ژیانیان پڕێتی

لە کێشـــەو ململانێ، تەنها خودی خۆیان خۆشدەوێت، لە پێناو بەرژەوەندییەکانی خۆیاندا، هەموو شتێك دەکەن!

دەیانەوێــت بێ ماندووبوونو قوربانیــدان، بە هەموو هیواو ئارەزووەکانی خۆیان بگەن!

هەمیشە بەرامبەر بە یەکتر لە سەنگەردان، بێئەوەی لە یەکتر تێبگــەن، وەڵامی یەکتر دەدەنەوەو بە گژ یەکدا دەچن، زۆربەی ئەو وشانەی کە زۆر بەکاریدەهێنن لە واتاکەی نەگەیشتوون!

من هەرگیز واز لە منداڵی خۆم ناهێنم، چونکە تەنها متمانە بە ئەوینو خۆشەویســتی منداڵانە دەکەم تەنها ئەو کەســانەم خۆشــدەوێ کە وەکو منداڵ خۆشــیان دەوێم، من خۆشەویستی گەورانەم پێ قبوڵ نییە! ڕاستتر بڵێم گەورەکانم خۆشناوێت!!

تەنها ئەو گەورانە نەبێت کە هێشتا هەر منداڵن....

چی بڵێم ئیدی، هەرچەندەی بڵێم من لە دنیایەکەوە قســان دەکەم کە گەورەکان لێم حاڵی نابن. گۆران ئاسا دەبێت بڵێم:

هــەرچــەن ئــەکــەم، ئــەو خــەیــاڵــەی پــێــی مــەســتم
بــۆم نــاخــرێــتــە نــاو چــوارچــێــوەی هــەڵــبــەستم
لــێــکــدانــەوەی درۆون، قــســەی زمــانــم
بــۆچــی وەهــا دوورن لــەیــەك؟ نــازانــم!
ئــەمــویــســت درۆون بــکــرایــەوە وەك تــۆمــار
دەرکــەوتــایــە دنــیــای جــوانــتــر لــە بــەهــار

دەرکــــەوتـــایــــە: ئـــاوات، هـــیـــوا، خـەوبـیـنـیـن
پـرشـنـگـدارتـر لـە ئـەسـتـێـرەی قـوبـەی شـیـن!
دەرکــــەوتـــایــــە: مـــانـــای مـەنـگـی دەریـــایـــی،
کـە نـەرمـەبـا لـە ڕووی ئـەدا ئـەسـپـایـی
دەرکــــەوتـــایــــە ئـــەو دونـــیـــایـــە کـــە شـیـعـری
بـێ فـرمـێـسـکـەو، زۆرتـێـر لـە فـرمـێـسـك ئـەگـری

لەو دونیای منداڵیەدا، ئەوینو خۆشەویستیو پاکیو بێگەردی دەگاتە لوتکە، بەڵام تەنها کەسێك لێیان تێدەگات کە لە زمانی منداڵان بزانێت، هێشتا هەر منداڵ بێت ئەگەر نا ئەوان دەبێت هەر بە تەنیا بسوتێن، بە بێدەنگی لە ناخی خۆیاندا هەموو ئەوینێك بشارنەوە، دەبێت ڕۆحی خۆیان ببەخشن تا بیسەلمێنن چەندە شەیدان، بە چی ئەوینێك گرفتارن.

نازانم چیرۆکی ئەو کیژۆڵە چکۆلەیەت نەخوێندۆتەوە....؟

ئەو کچۆڵە منداڵە بێ باوکەی لە کەلاوەیەکی ڕووخاودا لەگەڵ دایكو برا بچکۆلەکەیدا دەژیا، ئەو کچۆڵەیەی وانەیەکی بەرزی ئەوینو بێگەردیمان فێردەکات.

هاوڕێکەم گوتی: شەوانە وا ڕاهاتبووم کە تاوێك بچمە دەرێو هەوایەك هەڵمژمو پاشان دەگەڕامەوە ماڵێ، لەسەر ڕێگاکەم شەوانە بچکۆلەیەکی شەش حەوت ساڵانم دەبینی، لە ژێر ڕووناکی یەکێك لە گڵۆپی کۆڵانەکاندا پەپولەکانی ڕاو دەکردو بە دوایاندا ڕای دەکرد!

جل‌و بەرگ‌و سیمای سەرنجی ڕاکێشام، کراسێکی کۆنی لەبەردا بوو، پێڵاوەکانی دڕابوون، قژی خاوو درێژ بوو، چاوەکانی شین‌و جوان بوون، ئەویش لە دوورەوە تەماشای دەکردم‌و پێدەکەنی!

شەوێك وەستاندم‌و لێم پرسی ناوت چییە؟

گوتی: شەیما..

پێم گوت: ماڵتان لە کوێیە؟

بـــە پەنجە بچکۆلەکانی ئاماژەی بۆ ژوورێکی بچکۆلە کرد لە نزیك یەکێك لە خانووەکانی گەڕەك، گوتی: ئەوە ماڵی ئێمەیە، من‌و دایکم‌و هێمنی برام لەوێدا ژیان بەسەردەبەین.

گوتم: ئەی باوکت؟

گوتی: باوکم شۆفێری ماشین بوو لە کۆمپانیایەکدا، بەڵام لە ڕووداوێکی هاتووچۆدا گیانی لە دەستدا.

پاشان بە پەلە ڕایکرد، وەختێك چاوی بە هێمنی برای کەوت بەرەو لای ئەم دەهات.

لەوەو دوا شـــەوانە هەر کاتێك بەوێدا ڕادەبووردم، لەگەڵیدا ڕادەوەستام، قسەم لەگەڵدا دەکرد!

شەوێکیان پێم گوت: ئارەزووی چی دەکەیت؟

گوتـــی: هەموو بەیانیەکی زوو، دێمـــە دەرێ دەچمە کۆتایی شەقامەکە، تا دیمەنی قوتابییەکان ببینم کە دەچنە ئەو جیهانە ســـەیرەوە، لە دەرگایەکی بچکۆلەوە بە جل‌وبەرگێکی وەکو یەك دەچنە ژوورێ، نازانم لەو دیوی ئەو دیوارەوە چی دەکەن، بەڵام

هەمــوو بەیانیەك خۆزگە دەخــوازم منیش جلێکی وەکو ئەوان لەبەر بکەمو لەو دەرگایەوە بچمە ژووری!

هاوڕێکــەم گوتی: نازانــم چی هێزێك بوو بــۆ لای ئەو کیژۆڵەیە پەلکێشی دەکردم هیواو خۆزگەکانی، چاوەکانی، وتە شیرینو سادەکانی!!

نازانم، تەنها ئەوەندە دەزانم ئەو کەنیشــکە کەمەندکێشــی هەســـتو نەستی کردبووم. شـــەوانە لەگەڵ خۆمدا جلوبەرگو پێڵاوو، یاری منداڵانەو شیرینیم بە دیاری بۆ دەبرد.

شــەوێکیان پێی گوتــم: کچێك کە لە ماڵی دراوســێکانماندا نۆکەری دەکات فێری درووماںو نەخشو چنینی کردووم، داوای لێکردم، پارچەیەك قوماشو دەرزیو دەزووی بۆ بێنم، شەوێکی تر داوایەکی سەیری لێکردم، پێی گوتم: دەمەوێت فێرم بکەیت، بنوسم "خۆشم دەوێیت."

یەکســەر منو ئەو لەســەر زەوی دانیشــتین، بە چیلکەیەك لەسەر خۆڵەکە چەند جارێك بۆم نووسی "خۆشم دەوێیت!"

ئەویش تەماشای دەکردمو فریشتە ئاسا پێدەکەنی!

دواتر شــەوانە بــۆم دووبارە دەکردەوە تا بــە جوانی فێری نوسینی بوو..

شــەوێکیان کە ئاســمان بێ تریفەی مانگە شــەو بوو، دوای ئەوەی وەکو شەوانی دی قسەمان کرد، پێی گوتم: چاوت لێکبنێ، نەمزانی بۆچی سووربوو لەسەر ئەوەی چاوم لێك بنێم. منیش لەسەر داوای ئەو چاوەکانم لێکنان.

توند دەســتی گرتمو ماچی کردو بە خێرایی بەرەو خانووە بچکۆلانەکەیان ڕای کردو لە چاوان ونبوو!

بــۆ ڕۆژی دوایی ســەفەرێکم هاتە پێشو دوو هەفتە شــارم بەجێهێشت، نەمتوانی ماڵاوایی لێبکەم، ڕۆیشتمو بەجێمهێشت، دەمزانی کە هەموو شەوێك چاوەڕوانم دەکات!

کاتێك گەڕامەوە بۆ شــارەکەی خۆم هێندەی تاسەی دیداری شــەیما بووم، بە تاســەی هیچ شــتێکی تر نەبووم، ئەو شــەوە زوو ڕۆیشتمو پێش وەخت گەیشتمە جێ ژووانی شەوانە، بەڵام چرای کۆڵەکەی کارەباکەی لە ژێریدا دادەنیشتین نەدەسوتا، بێ دەنگیەکی سامناك باڵی بەسەر شەقامەکەدا کێشابوو، هەستم بە شتێکی نامۆ دەکرد، زۆرم چاوەڕوان کرد بەڵام نەهات!

پێنج شەو دواتر هەموو شەوێك دەهاتمە ئەوێ، بەڵام ئەو هەرنەهات! بڕیارم دا سەردانی دایکی بکەم، گوتم لەوانەیە نەخۆش بێت!

زۆرم لە خۆمکرد بە شەرمێکی زۆرەوە لە دەرگام دا، سەرەتا هێمنی برای هاتە دەرێ، دواتر دایکی، کاتێك منی بینی گوتی:

خوایە گیان، لە دواییدا هات، شەیما چۆنی وەسف کردبووی، وەها بوو، پاشان لە پرمەی گریانی دا!!

زانیم شــتێك ڕوویداوە، پێم گوت: تــکات لێدەکەم پێم بڵێ چی ڕوویداوە؟

گوتی: شــەیما مرد، پێــش ئەوەی چاوەکانــی لێکنێ گوتی: پیاوێك دێت هەواڵم دەپرسێت، ئەگەر هات ئەمەی بدەرێ..

گوتم: ئەو کەسـە کێیە؟ گوتـی: حەتمەن هەردێت، کە هات ئەم پارچە قوماشەی بدەرێ!

دایکی گوتی: شـەیما نەخۆش کەوت، تایەکی قورسـی گرت، نەمانتوانی لە نەخۆشـخانەی ئەهلی بیخەوێنین، نەخۆشخانەی گشـتیش کارێکی وەهایان بۆ نەکرد، لە ماڵەوە زۆر هەوڵمدا بە پەڕۆی تەڕ تاکەی دابەزێنم، بەڵام بە بەرچاومەوە گیانی سپارد!

لە ڕێگا کاتێك پارچە قوماشەکەم کردەوە بە نەخش‌و نیگارێکی جوان نوسـیبووی "خۆشـم دەوێیت" چەند دڵۆپە خوێنێکیش بەسەر پەڕۆکەوە بوو، زانیم ئەوە ئەو دڵۆپە خوێنانە بوون کە بەهـۆی دەرزی‌و درووماناوە لە پەنجـە بچکۆلەکانی هاتبوون، ئەوسا زانیم بۆچی دەیویست فێری نوسینی ئەو وشەیە بێت!!

ئەو وشەیە ڕاستترین‌و پاکترین وشەی خۆشەویستی بوو، کە لە ژیانمدا بیستبووم!

بە خوێنی خۆی، بە برینەکانی، بە ئازارەکانی بۆی نوسیبووم!

ئەو شـەوە دوا شـەو بوو کە بـەو شـەقامەدا تێپەڕبووزم، هەرچەنـدە ئەوێ بۆ مـن ئەلبومی یادگاری جـوان بوو، بەڵام خەم‌و ئازارێکی گـەورەی بیر دێنامـەوە !لەبەرئەوە نەمتوانی چیدی بچمەوە ئەو ژووانە!

* پێغەمبەر (ﷺ) زۆرێك کردەوەی باشی باس کردووە کە دەبێتە مایەی پاکبوونەوەی باوەڕدار لە گوناهەکان، وەکو ئەو ڕۆژەی کە لە دایکبووە، هەڵبەت ئەمە بەرزترین پلەی پاك بوونەوەیە لە گوناه......

ئیدی سکالا ناکلم

۳۱

هەمیشــە ســکاڵام لە دووری تــۆ دەکرد، بــەڵام دواتر زانیم شــەرمە ئەویندار ســکاڵا بکات، من بێ وجودی تۆ شتێك نییە زیندەگیم پێ ببەخشێ، من بێ تۆ خودی خۆمم لێ ون دەبێت! بە بێ تۆ بینایيم لێڵە، نیوەڕۆی ژینم شــەوەزەنگە، ئیتر سکاڵا لە چی بکەم!؟

بمبەخشە ئیتر هەرگیز سکاڵا ناکەم!

من تا خۆم نەگەم بە تۆ، لە کێ پرسیاری تۆ بکەم..

لــە کــێ یـــارەب خــەبــەر پــرســی بــکــەم مــن..

کــە هــەرکــەس بــۆ خــەبــەر چــوو، بــێ خــەبــەر کــەوت!

"مەحوی"

تکا دەکەم بمبەخشــی، چونکە ئێســتا دەزانم کەسێك سکاڵا دەکات کە هیچ لە مانای ئەوینی حەقیقی نەگەیشتووە.

زانایــەك دەڵێــت: ئاو بۆ ماســی واتە ژیان، وشــکانی واتە: هەلاکەت !وەلێ کاتێك وێنەی ماسییەك لەسەر پارچە کاغەزێك دەکێشــی، ئەوکات نە خەبەری ئاوی هەیەو نە وشــکانی، چوون خــۆ ئەوە ماســی نییە، ئەوە تەنها نیگاری ماســییەکە لەســەر کاغەز، بە تەنێ شــکڵی ماسییەو بەس! ئیتر چوزانێ ئاو مایەی حەیاتی ئەوەو وشکانیش مایەی نەمانی!؟

مەخابــن! زۆربەی مرۆڤــەکان بە وێنەی ئــەو نیگارەن، بە شێوە مرۆڤن، وەکو چۆن وێنەکە بە شێوە ماسیە!

وەلێ هەیهات!

خۆ ئەگەر تەماشـاى سـیمایان بکەیـن دەبینین لوتو چاوو گوێچکـەو زمانیـان هەس! بەڵام لە حەقیقەتدا لاشـەیەکی بێ هەست!

ئەوان بە لوتیان ناتوانن بۆنی خێرو خۆشـیو ئەوین بکەن، گوێیان نییە تا باشـترین وتەی پێ بژنەفـن، بیناییان نییە تا جوانیەکانی پێ ببینن!

ئەی هاوار، من سکاڵا لە چی دەکەم، تۆ نەبای من ماسییەکەی سـەر پەڕە کاغەزەکە دەبووم، نە دەریای مەحەببەتم دەناسیو نە عاشقی ئاو دەبوومو نە لە گڕی گەرمەسێر ڕامدەکرد!

ئەوسـا من مـرۆڤ نەدەبووم، تەڵاشـەدارێکی بێ کەڵك، بێ گەڵاو بێ گوڵ، بێ سایەو بێ سێوەر!

بمبەخشە! من تا ئەو کاتەی تۆم نەناسی نەمزانی ئەو مرۆڤە کێیە کە خوداوەند ئاسـمانو زەویو زەریاو دەریاکانی خستۆتە ژێر خزمەتی ئەو!

نەمدەزانی مرۆڤ هێندە گەورەیە لای خودا..

هیچم لە گەورەیی مرۆڤ نەدەزانی!

ئێستا دەزانم بۆچی کەس ناتوانێت تەماشای نێو چاوی خۆر بکات، چونکە هەموو دونیا شەرمی لێدەکات!

بەڵام مرۆڤە گەورەکان خۆریش شەرمیان لێدەکات!

چونکە خۆری ئەوان لە شەویشدا ئاوا نابێت!

ئێستا دەزانم بەهای هەموو شتێك سەرچاوەکەی ئەو نرخەیە کە پێی دراوە، کەسێك بە هەرزان شتێکی چنگ کەوتبێت، ئامادەیە هەرزان فرۆشی بکات.

مەولانای ڕۆمی دەڵێت: ئەو منداڵەی مرواریيەك لەسەر ڕێیەکەی دەدۆزێتەوە نرخی نازانێت، ئامادەیە بە لەتە نانێکی بگۆڕێتەوە!

تۆ گەر دەتەوێت نرخی ئەو مرواریيە بزانی، لەو مەلەوانە بپرسە کە بۆ دەنکی مرواریيەك چۆتە نێو قوڵایی دەریا، ژیانی خۆی خستۆتە مەترسییەوە!

برۆ لە مرواری فرۆشێك لە نرخەکەی پرسیار بکە!!

ئەوان دەزانن چۆنیان پەیداکردووە! هەرگیز بە نرخێکی هەرزان بە کەسی نادەن، ئەستەمە بتوانن بیبەخشن، بە خۆڕا بە ئاسانی دەستبەرداری نابن!

بمبەخشە، من وەکو ئەو کەسە وەها بووم، کە دەمویست چیایەك بخاتە نێو تەرازوو بیکێشێ!

بەڵام کاتێك هاتمە پێش، بەرامبەر بە چیا ، منو تەرازووەکەم چەند بچوك بووین، لە سوچێکی سێبەری چیاکەدا هەر دیارنەماین!

من وەکو «کوردی» نەمدەزانی دەستکەوتنی مرواری چەندە

زەحمەتە، بۆیە سکاڵای دووریم دەکردو نەمدەزانی تەنها زیکری ناوی تۆ هەرە مەرتەبەی شەرەفمەندییە!

ڕۆژو شەو دایم لەبەر دیدەی خەیاڵم حازری
سا چ فەرقێکی هەیە بۆ من ئیتر ئێرەو ئەوێ
بەس نییە لێرە ئەوێرم جاروبار باسێت بکەم
نەمدەوێرا قەت لەبەر ئەغیار کە ناوت بەم لەوێ

هیچ لە مستەفا بەگ حاڵی نەدەبووم کە دەیگوت:

گەردنم با تەوقی تۆی تێدا بێ ئازادی مەکە
تەبعی من ئەم میحنەتەی پێخۆشە تۆ شادی مەکە

ئێستا دەزانم بۆچی ناتوانێت تەوقی گەردنی لابەرێ، ئەو ئیتر گەیشتۆتە حەقیقەت، سێبەری حەقیقەت شتێکەو خودی خۆشی شتێکی تر!

وەکو جیاوازی باڵندەو سێبەرەکەی، سێبەر لەسەر خاکە وەلێ باڵندەکە لە ئاسمان!

ئێمە وامان دەزانی ئەگەر سێبەرەکە بگرین، ئیتر خودی باڵندەکەمان گرتووە!!

ئێستا کە دەستم لە حەقیقەتی باڵندەکە گیربووە، ئیتر چۆن دەست لەو کۆترە سپییە ئاودامانە هەڵدەگرم، کە دەستم دەگرێت بەرەو خۆر!؟

تۆ ئەو کەسەی لوتفو بەخشندەییت قەشەنگە، تورەیی و

سزاشـــت بە هەمان شـــێوە، هیجرانو زیزبوونت لە ســـەعادەتی هەمـــوو دنیـــام لا خۆشـــترە، ئازاردانـــی تـــۆم لـــە هەنگوین لا شـــیرینترە، من شـــەیدای هەموو شـــتێکی تۆم میهرو توڕەییت، خۆشەویستیو ڕقت، تۆ جوانیت، هەموو شتەکانی تۆش لوتکەی جوانیـــن، لە جوانەوە جگە لە جوانـــی هیچی دی پەیدا نابێت، کەچبینـــی چاوەکانە کە هەندێجـــار جوانییەکانمان وەکو خۆی نایەتە بەرچاو!

گەیشـــتن بە تۆ سەفەری عومرە، ئومێدی ڕۆحە، ئاواتی دڵو تروســـکەی ســـۆمای چاوە، نزیکی لە تۆ بەهەشـــتی نەبڕاوەیە، دووریو هیجرانی تۆ وەکو مەحوی دەڵێت: ڕۆژی ڕەشە..

ویـــصاڵت نـــارە، هیجرت ڕۆژەڕەش، وەك ئافتابی تۆ
لـــە تـــۆ نزدیکە پشکۆیە، خـــەڵوزە گـــەر لـــە تـــۆ دووربـــێ

تۆ هەرچەندە لە هەموو دنیادا تەنها کەسێکی، وەلێ دەکرێت نەزانی کە بۆ تەنها کەسێك، هەموو دونیای!!

دەبـــا ئیتر ژەنـــگو تەپو تـــۆزی دونیاویســـتیو کەچبینی وەلانێیـــن، لە نێو دەریای مەحەببەتدا، ئیتر هەموو شـــتێك بە ڕۆح بچێژینو ژیانمان بەرزەخێکی نیمچە بەهەشت بێت.

ئـــەو کات حوزنی دووریو تاســـەی دیدار دەبنە ڕوحانییەتی ئەوینێکـــی موقـــەددەس، ئـــەو ئێشو ئـــازارە لەززەتـــی ڕۆحە، پەرژینی پاکیزەییو عەفافە، بە فرمێســـکی گەرمو بە شەونمی

شــەرمو بە تارای سپی شــکۆداریی نەبێت، گەنجینەی بەهاداری عیشق ناپارێزرێت!!

لاشە مەحرومە، بەڵام ڕۆح ئاسودەو مەسرور!

مەحبــوب بــە نــاری دووری هەڵدەقرچــێ وەکــو پەروانە، دەتوێتەوە وەکو شــەم، بەڵام ســەبرو قەراری بۆ گەیشــتنە بە لیقای ئەبەدی!

شەیدایانی ڕۆح هەمیشە بە دوای نەمریدا دەگەڕێن، عاشقی مردووەکان نابن!

ئــەوان دەزانــن کە گوڵــە ســورە جوانــەکان هەڵدەوەرێن، ڕووخسارە جوانەکان جوانییەکەیان ئاوا دەبێت!

ئیتر ئەوان پێیان شەرمە شەیدای مردووان بن! بۆ ئەوینێکی ئەبەدی دەسوتێن!

بۆ جوانێك کە هەرگیز نامرێت!

بۆ گوڵزارێك کە هەرگیز گوڵاڵەکانی ناوەرێت!

کاتێك دەگەینە ئەو، ئیتر زۆر ئاسانە بگەین بە یەکتر!

ئیتــر ئەگــەر بتوانین بگەین بــە خودا، ئەوا گەیشــتن بە بەندەیەکی خودا ئاسانە!

بەڵام دەبێ لەسەر دووری دونیا ئارام بگرین، تا لە ئاخیرەتدا دیدار ئاخیرەت نەبین!

دەبێت خۆشەویستی ئەویندار هەمیشە زیندوو "حی لا یموت"

به دەست بهێنین، تا لە "دارالخلد"دا بە یەکتر شادبین!

بـا لێرە بە دیداری ژێر درەختێـك ڕازی نەبین، کە خەزان ڕووتـی دەکاتەوە، تا لە باخەکانی بەهەشـتدا لە ژێر سـێوەری دارستانێکدا پشوو بدەین کە هەرگیز دەستی خەزان نایگاتێ!

ئـەی نابینـی گەورەتریـن ئەوینـدار بە خۆشەویسـترین مەحبوبی خۆی دەفەرموێت: ﴿إِنَّكَ مَيِّتٌ وَإِنَّهُم مَّيِّتُونَ ٣٠﴾ الزمر.

ئەو مەرگە تاڵە، شـیرینە بۆ کەسـێك کـە دەیەوێت بگاتە دیداری "مەحبوبی"

هەر بۆیـە کاتێك لە نێوان مەرگـو ژیانـدا موخەییەر کرا، سـەرورەرمان مەرگی هەڵبژارد، چـوون دەیگەیەنێت بە دیداری هەمیشەیی، بە ژووانی نەبڕاوە..

لەوێدا ئیتر دووریو لێکدابڕان بوونی نییە، ئیتر فرمێسکی دووری نارژێت، ئیتر تاسـەی دیدار دڵەکان هەڵناقرچێنێ، ئیتر ئاگری دووری هەناو نابرژێنێ!!

ئیتر کەس بە دەردی جوداییەوە تا سەحەر ناناڵێنێ!

لەوێدا ئەویندارانی ئەوینی نەمر، نەمرییان پێ دەبەخشرێت، چوون ئەوینی ئەوان مەرگ ناتوانێ ڕۆحی بکێشێ، خۆڵ ناتوانێ بیرزێنـێ، لەگەڵ ڕۆحدا لە شـەقەی باڵدەداتو فریشـتەکانی ئاسمان پێشوازی لێدەکەن!

هەربۆیە بیرت دەکەم، بۆنی ئەو خۆڵە دەکەم کە بە گوڵاوی

هەنگاوەکانت موعەتتەر بوون، نیگام هەمیشە لەڕێیە، وشەکانم ناتوانن گوزارش لە هەستی دەروونم بکەن! زمانم ئەو هەستەی پـێ هەڵناگیـرێ، تا لە حزورتـا درکی پێ بـکات! هەربۆیە لە بەرامبەرتـا ناتوانم هیچ بڵێم، جەسـتەم وەکـو زەمین لەززە دەلەرزێت، وەلێ ڕۆحم هێمنە، وەکو منداڵێکی نوستوو!

چونکـە دەزانـم ئێمە دەبێت لـەو دەریای میهـرو ئەوینە گەورەیەدا بتوێینەوە، تا فرمێسکەکانمان لە هەنگوین شیرینتربن، تا گریانمان پێکەنینی ڕۆح بێت، تا تاسەو چاوەڕوانیمان مایەی خلـودی ئەبـەدی بێـت، چونکە ئێمـە ژووانمـان "دارالخلد"ە نەك"دارالفنـا"، بۆیـە لـە خوداوەنـد هەمیشـە دەپاڕێینەوە ئارامیمان پێ ببەخشـێت، بـە میهری خۆی بمانبەخشـێ و لە هەڵەکانمان ببورێ..............

مەحوی دەڵێت:

سـوتـانـی بـە بـێـدەنـگـیـە ئـادابـی مـەحـبـبـەت

وەك بـولـبـول ئـەم ئـەفـغـانـە بـە پـەروانـە حـەرامـە!

مەژی بۆکەسێک کە لە پێناویدا نامرێت

هەژارێك بە خۆشەویستیو ئەوینی پاشایەکی بەناو بانگ گرفتار بوو، خەبەری عەشقی ئەو گەیشتە پاشا.

پاشاش لەگەڵ بیستنی ئەو خەبەرەدا، بانگی کردو پێی گوت: ئەگەر تۆ بەڕاستی عاشقی سوڵتانیت، دەبێت یەکێك لەم دووانە هەڵبژێریت:

یا دەبێت ئەم دەڤەرە جێبێڵی، یا دەبێت لەسەری خۆت خۆشبیو بیکەی بە فیدای عەشقو ئەوینی خۆت..!

شا پێی گوت: ئەمە دوایین وتەی منە، یا گەردنی تۆ، یا کۆچ!

ئەو کابرایە شایانی ئەو عیشقە نەبوو، هەر بۆیە کۆچکردنو هیجرانی هەڵبژارد!

هاوکات لەگەڵ خۆئامادەکردنی بابای هەژار، بۆ کۆچکردنو دەستهەلگرتنی لە ئەوینەکەی، شا فەرمانی کرد: سەری لە گەردنی جودا بکەنەوە!

پاسەوان گوتی: قوربان، خۆ ئەو هیچ تاوانێکی نەکردووە، گوناهی چییە، شا فەرمانی سەربڕینی دەدات؟!

سوڵتان گوتی: ئەو ڕاست ناکات، ئەویندار نییە! لە ڕێگای ئەویندا لەگەڵ من ڕاستی نەکرد، ئەگەر وەکو پیاو مامەڵەی کردبا، لەم ڕێگایەدا سەری خۆی دەبەخشی!

هەرکەسێك سەرو گەردنی خۆی لا خۆشەویستر بێت لە مەحبووبەکەی، ئەوا بانگێشەکردن بۆ عیشق، گەورەترین تاوانە بۆ ئەو!

خـــۆ ئەگەر ســـەربڕینی هەڵبژاردبا، ئەوا دەبووە شـــای ئەم مەملەکەتـــەو ئـــەم هەموو وڵاتـــە دەبوونە خزمەتـــکاری، تۆش پاسەوان بەشانازییەوە دەبوویتە غوڵامی!!

بەڵام کاتێك ڕاســـتی نەکرد لە بانگێشەکەیدا، ئەوا عیلاجی، تەنها جیاکردنەوەی سەرێتی لە لاشەی! چونکە ئەوە ئەو پەڕی نیفاقـــە، بـــۆ ئەوەش ئـــەم کارەم کرد، تا چیـــدی کەس بەخۆڕا ئیددیعای عیشقی ئێمە نەکات!!

خۆزگە هەمیشە ئەویندارانی، ئاوا تاقی کرابانەوە، گوێیان لە چرپەی ﴿أَنِّيٓ أَذۡبَحُكَ﴾ دەبوو، تا بزانین دەیانگوت: ﴿ٱفۡعَلۡ مَا تُؤۡمَرُۖ﴾!؟

بۆئـــەوەی چیـــدی کەس نەتوانێـــت بێ گەواهـــی بێتە نێو گوڵستانی ئەوین!

مەحوی بە مەحبووبەکەی دەڵێت:

ئێســـتا بـــۆ لافـــو گـــەزاف، هـــەر کـــەس دەبینـــی عاشـــقە

نـــەك هەمـــوو کـــەس، جانفیـــدا، وەك میـــمو حـــێو واوو یێ!

ئـــەوەی لە مانای ئەوین گەیشـــتبێ، ڕۆحی شـــاباش دەکات، ئەوەی ئەوینداری خۆی ناسی بێت، ئاواتەخوازە بەو ڕۆژە بگات کە ڕۆحی خۆی ببەخشێ لە پێناویدا، ئەو دەیەوێت وەکو پارچە هەورێکی سپی، لەنێو تیشکی خۆردا بتوێتەوە!

ئەویندار وجودی خۆی، لە ئەوینەدارەکەیدا دەبینێت، بەهای خۆی لەو شتەدا دەبینێتەوە کە بۆی دەگەڕا، چەندین ساڵە، عەودالی بوو!

عاریفێك دەڵێت: تۆ ئەو شــتەی کە بۆی دەگەڕێیت! گەر بۆ ڕۆح دەگەڕێیــت، تۆ ڕۆحیت! گەر بۆ پاروووە نانێك عەودالی، تۆ تەنها پاروووە نانێکی!

تــۆ بەو ڕۆحە نازێت کە لە لاشــەتدا بەند کــراوە، نا........ مایــەی زیندەگی تۆ، ڕۆحــی ئەویندارەکەتە، ئــەو ڕۆحەی کە هەموو بوونەوەر هەناسەی پێ دەدات!

ئازیــزم: تــۆ بۆ مــن دڵۆپێــك نیت لــە دەریایــەك، بەڵکو دەریایەکیــت لە دڵۆپێکدا، گوڵێك نیت لــە باخچەیەکدا، بەڵکو گوڵزارێکیت لە خونچەیەکدا!

مــن وەکو ڕۆمــی دەڵێت: لە بەهەشــتدا چاوانت دەبینم، لە چاوانیشــتدا هەموو بەهەشــت، ئیدی بۆچی تەماشای مانگێکی دی، یا خۆرێکی دی بکەم، ئەوەی من دەیبینم بەسە بۆ من!

بــێ تــۆ، من لە دەریــای بیرچوونــەوەدا ون ببــووم، کەس نەیتوانی هەست بە بوونم بکات، تۆ نەبێ، تەنها تۆ!

کەس نەیتوانی بە ناخی مندا ڕۆبچێو بگاتە قووڵایی دڵم، تۆ نە بێ!

کەس نەیتوانی هەموو ڕازو نهێنییەکانم بدرکێنێ، تۆ نەبێ!

کەس ئاگای لە هاواری دڵم نەبوو، تۆ نەبێ!

من کڕیاری ڕۆح بووم بە ڕۆح!!

من ئاشنای وتەکانی ڕۆح بووم، نەوەك کڕیاری وتەکانی زار، هەرچەندە زاری تۆ، شەکرستانو شانەی شەهدە، ئەی کەژاوەی پاکیزەییو عەفاف....!

ده فەرمـــان بدە، بـــا ڕۆژە تاریکەکانم کۆتاییيان پێ بێت، با زەمەنی دووری و بێتۆیی ببڕێتەوە، من بە تاسەی گەیشتنم بە تۆ، ڕۆحم ئەمەی دەوێت، نەك لاشەم!!

مـــن چیدی ناتوانم بێ تـــۆ بژیم، دەکرێـــت بتوانم لە هەموو کەسێك جودا ببمەوە، تەنها لەو کەسە نەبێت، کە لە ناخی خۆیدا، فەرشی وەفای بۆ ڕاخستووم، بە پێڵووی چاوەکانی باوەشێنم دەکات!

هەر بۆیە «نالی» بە خۆڕا بە مەحبووبەی نەدەگوت:

سەر بەردەبازی ڕێتە، تەن تەختە بەندی جـــــێتە

دڵ مەیلی خاکی پێتە، ڕۆح ماڵی خۆتە، بـــــــیبە

ئەو دەیزانی لەگەڵ کێدا دەدوێت، ئەو کەسەی دەیدوێنی بۆ ئەو، واتە چی، ئەمیش بەبێ ئەو چۆن دەبێت، بۆیە لە ناخی دڵییەوە دەیگوت:

بـــەڵا گـــەردانـــی بـــاڵات بـــم ئـــەگـــەر چـــووم

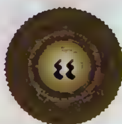
فـــیـــدای هـــیـــنـــدویـــی خـــاڵـــت بـــم ئـــەگـــەر مـــام

دەمـــێـــکـــە وا لـــەســـەر پـــێـــیـــەك دەسووتـــــبێنم

لـــە شـــەوقـــی تـــۆ بـــە مـــیـــنـــســـلـــی مـــۆم و هـــەرمـــام

ئەویندارى ڕاســـتەقینە دەزانێ: دووری لـــە مەحبووب یانی چـــی! بەڵام من لای کێ باســـی ئەویندارى خـــۆم بکەم؟ کێ لێم تێدەگات؟ کێ دەزانێ من عەودالی چیم!؟

پێـــم دەڵێن: تۆی نەوجەوان بۆچ سەوداســـەری پیرێکی؟ نا، من هەمیشـــە عاشقی ئەو شتانەم کە هەرگیز پیرنابن، بۆ هیچ

جوانێك هەیە پیر بێت؟!

چما ئێوە تا ئێستا جوانێکتان بینیوە؟

بێ ڕەونەقی ئەو جوانانە، جوانی مالاوایی دەکات، گوڵێك ڕەونەقی نامێنێت، باخچەیەك بۆی نامێنێت، سروەیەك ڕوو ناکاتە دڵەکان!

من چۆن بێ تۆ بژیم، لەکاتێکدا تەنها تۆی، بە زمانی من قسە دەکەی، بە لێوی من پێدەکەنی، بە دڵی من خۆشحاڵ دەبیت، بە چرپەی ڕۆح دێیتە سەما!

حەکیمێك دەڵێت: دووریت لەو کەسەی بە زمانی تۆ قسە دەکات، لالییە، ئەگەر هەزار زمانت هەبێت!!

من هەمیشە وەکو مەحوی دەڵێم:

دەرسی عیشقم هەر لە کن پەروانە یا بولبول بووە

بیگەمێ، یا نەیگەمێ، هەر مەشقی ئوستادێ دەکەم!

ئیدی من گوێ بەکەس نادەم، بە هیچ لایەکدا ئاوڕ نادەمەوە، گوێ بە قسەی کەسانێك نادەم کە تا ئێستا، بۆنی مرۆڤیان نەکردووە، نازانن هاودەمی ڕۆح یانی چی!

منێك لە دوای عومرێك لە تاسەو چاوەڕوانی، ڕۆحی خۆم بەدی کرد، منێك کە هێندە گەڕاوو هێندە چاوەڕوان بووم، خەریك بوو لە گەیشتن بە تۆ بێهیوا دەبووم.

پێم وابوو، تا مردن دەبێت تەنها لە تابلۆی خەیاڵدا وێنەت

بکێشم، بۆ هەمیشە، بە تەنێ ڕێگای ئەوین تەی بکەم‌و سروودو دروود، بۆ خەیاڵ بنێرم!

هەرگیز لەو بڕوایەدا نەبووم، ئەو کەسەی من بۆی عەودالم، ڕۆژێك بێت بە پێی خۆی تەشریف بهێنێت..!

فیدای تەشریفی ڕێگەت بێ، خەراجی مولکی جان‌و دڵ

نیساری تۆزی بەر پێت بێ، ڕەواجی عومری سەد ساڵم «حەریق»

ئیدی من ڕێگام گرتۆتە بەر، بەرەو لای تۆ، بۆ گەیشـــتن بە تۆ، بۆ گەیشـــتن بە خۆم، ڕێبوارێکی ماندوونەناسم، دڵنیابە من مانـــدوو نابم، چونکە ئەوین ماندووبـــوون نازانێت، لە ئەویندا هەموو شتێك گونجاوە، هەموو شتێك دەشێت ڕوو بدات!

تـــا ئەوین مابـــێ، بێهیوایی وجـــودی نییە، هـــەر بۆیە من، هەرگیز بێ ئەوین ناژیم..

حەکیمێك دەڵێـــت: خۆت فڕێدە نێو ڕووباری ئەوین، ئەگەر ڕووبارێکیش بوو لە خوێن!

بۆ کەسێك کەنرخی تۆ نەزانێت شێتییە ئەم سەودایە، وەلێ من دەزانم گەیشـــتن بە تۆ، واتە: ژیانێکی نوێ، ڕۆحێکی نەمر، عەتایەکی بێسنوور، گەیشتن بە هەموو شت.

من گەر بگەم بە تۆ، هیچم ناوێت!

سەیرە داوای چی بکەم، تەماشای چی بکەم!

من بۆم بکرێت بێ تۆ تەماشا ناکەم، بێ تۆ ناخۆم‌و ناخۆمەوە!

بێ تۆ پێناکەنم!

من ناموم تا ئەو کاتەی دەگەم بە تۆ، من لە هەموو لەزەتێك مەحروومــم تا دەگەم بــە تۆ، جا کاتێك دەگــەم بە تۆ، ئیدی گەیشتووم بە گەنجینەی هەموو دنیا!!

من گاڵتەم بــەو ئەویندارانە دێت، داواکارییان هەیە لە یەك، داوای مەتاعــی ئــەم دونیا فانییە لەیەك دەکەن، ســەیرە ئەوان مامەڵــەی ڕۆح، بە پــەڕۆو پاتاڵی ئەم دونیایە ســەودا دەکەن!؟ یاخــود ئەوان جگەلە نــاوی ڕۆح، چیدی نازانــن!! بۆیە هەموو خۆشییەکانی خۆیان، تەنها لە خاكو خۆڵی ئەم دونیایەدا دەبینن!

شەوێ لەیلا بە مەجنونی دەوت: بنواڕە حاڵی خۆت
بە خۆڕایی کە چۆنت دا بە با، عەقڵو کەماڵی خۆت
جوابی دایەوە مەجنوون، ئەگەر تاقەت ببێ لەحزێ
لەناو ئاوێنەدا بنواڕە حوسنو جەماڵی خۆت! «مەحوی»

تــا نەگەم بەتۆ کەشــکۆڵو گۆچان دانانێــم، دڵنیام کە هیچ هێزێك ناتوانێت، بەربەستی ڕێگای نوور بێت، ئەوەی من دەیڵێم خەیاڵ نییــە، هەرچەندە هەموو خەیاڵێکیش حەقیقەتی خۆی هەیە، ئەگەر گەورەش بێت هێندەی تۆ!

ماڵاواییت لێناکەم، چونکە ماڵاوایی تەنها بۆ ئەو کەسانەیە کە بە چاویان شــەیدا دەبن، بەڵام ئەوانەی بە ڕۆحو دڵ شەیدا دەبن، هەرگیز جودایی نازانن!! ئەوان لە یەکدا تواونەتەوە!

یکمین دیداری ڕۆح

به هەموو شـتێکی تۆ ئاشـنابووم، چاوەکانت بانگیان کردم، نەمتوانـی نەچم بـە پیرییانـەوە، نەمتوانی ئـەو هەنگاوانە فەرامـۆش بکەم، کە بۆلای منت نابوون، ئەو هەنگاوانە لای من هەنگاوێکی موقەددەس بوون!

ئەگـەر بتگوتایـە بـە یەکەم دیدار شـەیدات بـووم، ئاوڕم نەئەدایەوە، جارێکی دی منت نەدەبینی!

بـەڵام کاتێك پێتگوتم، مـن پێش ئەوەی بتبینم شـەیدات بووم، ئیتر نەمتوانی لە جێی خۆم بجوڵێم، بۆ یەکەمجار بۆنی مرۆڤم کرد، بۆنێکی سەیر!

جازیبەیەکی سـەیر ڕایدەکێشـام، بە دەسـت خـۆم نەبوو، دەهاتمە پێـشو تۆش خۆت گرمۆڵە دەکرد، ئاخر من دەمبینی چۆن ڕۆحەکان دەستلەملان بوون، چۆن وشەکان سەما دەکەن!

تـۆ ئاشـنای ڕۆحم بووی، تۆ ئەو کەسـە بـووی کە هەموو عومرم بە ڕۆحت لەگەڵم بووی!

تـۆ بـە یەك سـات هەمـوو بۆچوونەکانی منت گـۆڕی، بۆ یەکەمجـار بە سـۆمایەکی نوێ، جیهانێکی ئەفسـوناویم بینی، حوسـنو جوانییەکی سـەیر، خەندەیەکی ئـارام، بۆ یەکەمجار ترسم لە مرۆڤ شکا!

هەسـتم بە گەورەیی پیاوێك کرد کە پێشتر هێندەی هەموو دونیام ڕق لێبوو!

مـن لەوەها مرۆڤێك دەگەڕام، بەڵام بە خەیاڵیش باوەڕم بە وجودی نەبوو!

لـە خـزمـەت ئـاسـمـانـی حـوسـنـی ڕووی تـۆ سـەمـا (کـەوتـە سـەمـا) گـەردن کـەچـی کـرد ئـەگـەر وەسـفـت بـە (مـاهـذا بـشـر) کـەم پـەشـیـمـانـم دەڵـێـم وەسـفـم بـەچـی کـرد! (حـەریـق)

تۆ ئەی شـازادەی ونبووی مەملەکەتی ئەوین، وەکو پروشەی بارانی پایزێکی درەنگ، هیواbارانی هەموو دڵەکانت کرد، جارێکی تر جیهانت بە جوانترین ڕەنگی بەهاری ڕازاندەوە!

ڕەوەیەك بولبولت بە ئاوازێکی سەیر هێنایە خرۆش!

ئەوین قسـە ناکات، بەڵام ئاوازێك دەچرپێـت، وەکو خورەی کانیاوێکی هێمن، هەموو کونجو کەلەبەرێکی ڕۆح، دادەپۆشـێت، ئەو ئاوازە سەمفۆنیای ژیانە!

بەستەیەکە ڕۆحە پاکەکان دێنێتە سەما!

من ئەو ئێوارەیە نەمدەویسـت بـڕۆم، چونکە لەو بڕوایەدا بووم، هێندەم تەمەن نەمابێ کە بتوانم بێمەوە حزورت!

ئەگەرچی هەموو عومرم، بەشـی ئەوە ناکات، تێر تەماشای ڕووخسارت بکەم، هەڵاڵەی وتە شیرینەکانت هەڵمژم!

بـە حـەسـرەت عـومـری مـن یـەکـبـارە فـەوتـا مـەگـەر عـومـرێ دووبـارەم پـێ عـەتـا کـەی! (نـالـی)

ڕۆژێك نەبــوو، مانگێك نەبوو، ســاڵێك نەبوو، عەمرێك لە گــەڕانو عەوداڵبــوون، عومرێك غوربەتو بێکەســی، عومرێك لەســـەفەری ڕۆحو ئازاری جەســـتەی شـــەکەتو ماندووم، بەڵام کە تۆ هاتی ئیتر غوربەت ڕەوییەوە، کەشـــکۆڵی ســـەفەرم دانا، ڕۆحم لە باوەشـــی ئارامیدا ئۆقرەی گرت، تەپو تۆزی ســـەفەر بوونە پروشەی گوڵاو، ئەو ئێوارەیە بۆنی نێرگز هەموو کوچەو کۆڵانێکی گرتبووەوە!!..

کــە تــۆ هــاتــی لــە نــائــومــێــدی نــەمــا بــاس
لــە هــیــجــرو ئــیــنــتــیــزار ئــیــدی نــەمــا بــاس! (نـالـی)

ئەو ئێوارەیە ڕۆحەکان گەیشتنەوە بە یەك، هاتبوون تا درێژە بە حەیاتی ڕۆح بدەن، ئەوان دوای دابڕانێکی زۆر، ئەمڕۆ بە دیداری یەکتر شادبوون، ئەوان پێشتر بە نیو ڕۆح دەژیان، بۆ گەیشتن بە کەماڵی ڕۆح، وەکو شەم دەسوتانو وەکو پەروانە هەڵدەقرچان!

ئەو ئێوارەیە ڤیســـتیڤاڵی دوو ڕۆح بوو، کە بە یەك ســـۆما دەڕوانن، بە یەك زمان دەدوێن، بە یەك گوێ دەبیستن، بە یەك دڵ ئەوینـــداری دەکەن، ئەو ئێوارەیە ڕۆحەکان دەســـتی یەکیان گوشـــیو تەوقەیان کرد، پێش دەســـتو چاوەکان، یەك هەستو نەست، یەك سۆزو ئارەزوو، یەك خەونو حەزو ئاوات..!

ئاخر ڕۆح نامۆیە، ئەگەر لەگەڵ کەســـێکدا هەزاران ســـاڵ لە ماڵێکیشدا بژی، هەرگیز لەگەڵیدا ئاشنا نابێت، ڕۆژ بە ڕۆژ زێتر

لێی دووردەکەوێتەوە! بەڵکو تا نەگاتە ئەو کەسەی کە هەزاران ساڵە لە جیهانی ڕۆحدا پێی ئاشنایە، پێش ئەوەی لاشەکان خەلق بکرێن!

ئیبنوحەزمی ئەندەلوسی دەڵێت: ئەوین یەکگرتنەوەی پارچەی ڕۆحە بەرزە پەرتبووەکانە، کە لە نێو لاشەکاندا بڵاوبۆتەوە!

ئەوان ئیدی بە زمانی ڕۆح دەدوێن، هەموو سنورەکان دەسڕنەوە، لە یەکدا دەتوێنەوە، ئیدی منو تۆ وجودی نامێنێت! شتێك بە نێوی ڕازونهێنی بوونی نامێنێت! هێندە لە یەکتر دەچن، ناتوانن پێناسەی خۆیان بکەن، هەریەکە دەڵێت: من ئەوم، یان ئەو منە، من لەو دەچم، یان ئەو لە من دەچێ!

هەموو تەمەنی ڕۆح گەڕانو عەودالبوونە، بە دووی هاودەمی ڕاستەقینەیدا، (الأَرْوَاحُ جُنُودٌ مُجَنَّدَةٌ، مَا تَعَارَفَ مِنْهَا ائْتَلَفَ، وَمَا تَنَاكَرَ مِنْهَا اخْتَلَفَ) البخاري ومسلم.

واتە: دڵەکان وەکو لەشکری سەربازان وان، ئەوانەی بە یەکتر ئاشنا دەبن، هۆگری یەك دەبن، ئەوانەش ئاشنا نابن، جیاوازو ناکۆك دەبن و لێك دووردەکەنەوە!

خەتتابی لە ڕاڤەی ئەم فەرموودەیەدا دەڵێت: ڕۆحە پاکو باشو چاکخوازەکان، لێل یەك و خراپەکانیش بە هەمان شێوە، هەر ڕۆحەو بۆ هاوشێوەی خۆی دەگەڕێت، کە خوداوەند بە سروشت وەهای دروستکردوون!

لەوێــدا ڕۆحــەکان تەنها بە چــاوی دڵ تەماشــا دەکەن، بە ناخــی یەکدا ڕۆدەچن، جوانییەکانی ڕۆح دەبینن، کە خوداوەند هەزاران ساڵە، لە عالەمی ئەرواحدا بەو جوانییەی کە وەکو ڕۆح نەمرە ڕازاندونیەتەوە!

ئــەوان دەچنە خەڵوەتــی ڕۆح، کەس نابینــنو حەز ناکەن کەسیش بیانبینێ، ئەوان لە جیهانی ماددە غافڵ دەبن، هەربۆیە مەولەوی دەڵێت:

ئــاخ پــەی خــەڵــوەتــێ بــدیــام وەبــێ خــەم
ســیــوای تــۆ، دیــــدەم، کــەس نــەدیــام وەچــەم
دڵ پــەی دیــدەنــت کــام خــەڵــوەت ســازۆ
تــۆی دیــدەیــچــم بــی، مــــەردم نــمــازۆ

ئای خۆزگە بە خەڵوەتێك كە لە وێدا جگە لە تۆ كەسم نەدیبا، بە چاوی چاوم! بەڵام وەداخۆ، دڵم شوێنێکی دەستناکەوێت، کە لێیــەوە بڕوانێ بــۆت، جگە لە گلێنەی چــاوم، خۆزگە گلێنەی چاویشــم تۆی نەدەبینیو جگە لە دڵم کەســی تر ئاگای لێمان نەباو کەس ئێمەی نەدیبا!

ئەو دوو ڕۆحە هێندەیان دەردی چاوەڕوانی چەشــتووە، ئەو دڵانە هێندەیان شەوانی تەنیایی بینیوە، هێندە تاسەی گەیشتن بە باوەشــی ئەوین، ناخی هەڵقرچاندوون، دەیانەوێت بگەن بە شادەماری دڵ، هێندە دەردی دووری داخی کردوون، موویەك بە

چیایەك دەبینن، ئەگەر بکەوێتە نێوانیان!

لاشــە هیچ هێزێکی نییە، بەرامبەر بــە ڕۆح، گەر ملکەچی فەرمانی ئەو نەبێت، دەبێتە قەقنەس!

کاتێك ئەو کەسە دەدۆزێتەوە کە پارچەکەی دیکەی ڕۆحی تۆی لایە، ئیتر ناتوانی بێ ئەو بژی، ناتوانی چرکەیەك جێی بهێڵی!

گــەر وابکــەی ئیتر ســاڵانی عــەزابو ئەشــکەنجەو ئازاری دووریو تەنیاییو ســەرگەردانی دەگەڕێتەوە، کەســێك کە وەکو سێبەرەکەت لێت نزیکە، چۆن لە دەستی قوتار دەبیت!

لــە هەموو دونیــادا چی لەوە خۆشــتر هەیە، کە کەســێك بدۆزیتــەوە کــە خوداوەند بۆ تۆی داناوە، کەسـێك وەکو خۆت لێت تێدەگات، دەزانێت چیــت دەوێت، ئارەزووی چی دەکەیت؟ خەون بە چییەوە دەبینی! خەیاڵت لە کوێیە؟!

بێ وشــە قســەی لەگەڵ دەکەی، بە زمانــی ڕۆح دەیدوێنی، ئاماژەیەکی ئەو هەزاران ڕستەی ئەرخەوانیت ئاڕاستە دەکات!

لە هەموو ڕازونیازێکت تێدەگات، دێتە ژێر پێڵوی چاوەکانتەوە، شەوانە لە ژێر برژانگەکانتدا دەخەوێت!

ئەو کەسەی کە لە کەس ناچێت، لە نێو هەزاران هەزار کەسدا وێنەی نییە، لە هیچ شــتێك ناچێت، بەڵام هەموو شتە جوانەکان دەیانەوێت، لەو بچن، تۆش دەتەوێت لەو بچیت، تەنها ئەوو بەس!!

ئەو کەسە بە وتەکانی گەرمت دەکاتەوە، لەوپەڕی بێهیواییدا

دەرگای هیوات بۆ واڵادەکات!

دەتگرێتە باوەشی وشە شیرینەکانی، بە ئاوازی دەنگی مەستت دەکات، ئەو کەسەی وەکو منداڵێکی ساوا، لە باوەشی وشەکانیدا دەچێتە قوڵایی ئارامترین خەو!

تکای لێ مەکە بۆ تەنها ساتێك گوێبیستی بیو بەس، ئەو داستانی ئەوینی هەزاران ساڵی لە ناخیدا هەڵگرتووە، ئەگەر هەموو عومرت گوێی بۆ ڕادێری، هێشتا داستانی ئەوین تەواو نابێت!

بێ بوونی ئەو ئەستێرەکانی ئاسمانی تۆ نادرەوشێنەوە! تریفەی مانگەشەو نابینی! بێ بۆنی ئەو باران بۆنی نییە! گوڵ ڕەنگی نییە! هەنگوین تامی نییە! پەپولەی خەندەیەك لەسەر لێوت نانیشێتەوە! بێ ئەو گوڵستان درکستانە، بێ ئەو گوڵشەن گوڵخەنە!

بێ ئەو دڵ هەرگیز سوکنایی نایەتو بە ئارامی ئاشنا نابێت!

ئەو کاتەی ئەوت بینی، دەستت هێنا بە هەموو لاشەتدا، ئەو کاتە هەستت کرد، ئێستا گلێنەی چاوت جیهانێکی جیاواز دەبینێ، زمانت وشەگەلێکی سەیر دەدرکێنێ!

گوێچەکەکانت خۆشترین وشە دەژنەفێ، ئەو کاتە خۆتت بۆ یەکەمجار دۆزییەوە!

بووی بە دەوڵەمەندترین مرۆڤی دونیا، ئێستا دەتوانی شەوانە سەر بکەیتە سەر خەرمانێك لە یادگاری بەهەشتی!

کەس هێندەی تۆ یادگاری جوانی نین، ئیدی سەرناکەیتە سەر

سەرینێکی بەتاڵ، نا ئیدی لە باوەشی یادگارییە ئەرخەوانییەکانتا خۆشترین خەو دەبینی!

ڕۆژی وەصڵت هەر سبەینێیە کەوا پرتەو نەدا
من لە تاریکی شەوی هیجرا ژیانم بۆچییە! (بێخود)

ئەو خۆری ژیانی تۆیە، هەر بۆیە کە مالاواییت لێدەکات، وەکو کاتی خۆراوابوون، ئاسمانی ژینت دەبێتە شەوەزەنگ!

خۆئەگەر شەوان تا دەخەوم بە وتەی نێو نامەکانت، چاوم نەڕێژم، ئەوا بینابیم لێل دەبن!

تۆ بە هەموو کوچەو کۆلانێکی دڵمدا ڕەتبووی، جێگەی دەرزییەکی تێدا نەماوە، شوێنەواری تۆی تێدا نەبێت، ئیدی دەتەوێت بۆ کوێ بڕۆم!؟

دەکرێ لە هەور بپرسی بۆ باران دەبارێنێ!
لە بەهار بپرسی بۆ هێندە جوانی؟!
لەگوڵ پرسیار بکەی بۆ هێندە بۆت خۆشە؟!
ئەگەرنا، دە ئیتر لێم مەپرسە بۆچی هێندە شەیدای تۆم!؟
ناری دەڵێت:

بە مەولا گەر لە مەولا دڵ بە قوربانت نەبێ نابێ
بە دڵ گەر دڵ موطیعو بەندە فەرمانت نەبێ نابێ
کەسێ مەقصودی کەسبی دەوڵەتی قوربی مەحەببەت بێ
غولامی بۆ غولامانی غولامانت نەبێ نابێ!

که تۆ هاتی لەگەڵتا پێکەنین هات
که ڕۆیشتی هەناسەی ساردو هەیهات
هەمووی هەر هاتوو چوونە کاری دونیا
بە تەنیا هەر خەمە هەردێ ئەگەر هات

ژیلا حسینی

دەتوانی بڕۆی؟

دەتوانــی برۆیــیو مەملەکەتــی ئەوین فەرامۆشــکەی؟ گەر دەتوانــی برۆی لەگــەڵ خۆتا هەموو پێکەنینــەکان کۆکەرەوەو هەموو نامەکان بپێچــەرەوە، هەموو چرپەکان لە بوخچەیەکدا گرێ بدەو هەموو یادگارییەکان لە گوڵدانێکدا هەڵگرە!

دەتوانــی ئیتــر بۆنی دارمــۆردەکان نەکــەی؟ دەتوانی ئیتر بە ژێر ســێبەری ســپیدارەکاندا گوزەرنەکەیو لە نێو چیمەندا هەرگیز دانەنیشی؟ دەتوانی ئیدی تەماشای خۆراوابوون نەکەی؟ هەرگیز باوەڕناکەم بتوانی!

ئەگــەر دەتەوێت برۆی، ئیدی نابێــت بۆنی باران بکەیو لە ژێر پروشــەی باراندا دەستەکانت ڕووەو ئاسمان هەڵبڕی! نا تۆ بێ بۆنی باران ناژیت!

مەگــەر ناوی هەمــوو شــەقامەکان بگۆڕیــت! داری هەموو باخچەکان هەڵکەنیو درەختی نوێیان تێدا بڕوێنی!

مەگــەر بەرگی هەمــوو کتێبەکان بدڕێنی، یــا بە بەرگێکی ڕەش دایانپۆشــیت تــا ئیتر نەتناســنەوە! ئیتر بــە کام ڕێگادا هاموشــۆ دەکــەی... دڵنیام هەمــوو بســتێکی ڕێ لەگەڵت دێنە قســەو پرســیاری ئەوت لێ دەکەن! چونکە هەرگیز بە بێ ئەو نەیانبینیوی!

گــەر دەتەوێت لــە یادی کەی ئیتر دەبێت هەناســە نەدەی، چونکە هەموو هەناســەکانت بۆنی ئەوی گرتــووە! مەگەر لەم

دەڤــەرە کۆچ بکەی! ئەویش بە دزی چۆڵەکەی باخچەکەتانەوە!
چونکە دوایی هەموو دنیا بە "بۆ کوێ دەچی؟" پڕدەکەن! ئەوان دەیانزانی بێ ئەو بۆ هیچ شوێنێك ناچیت!

من دەمزانی بێ ئەو ڕێگا دەرناکەیت، تۆ هەمیشــە دەتگوت من لە چاوانی ئەوەوە نەبێت ئەم جیهانەم نەبینی! لە باوەشــی ئەودا نەبێت هەستم بە ئارامی نەکرد!

ئەی تۆ نەبووی دەتگوت:

هەر کە لێم عاجز دەبی توخوا وەرە زوو بمکوژە

چونکە قەتلم خێرە سا ئەم کارە قەت تەئخیر مەکە «کوردی»

من کوێم هەیە بۆی بڕۆم، من لەگەڵ ئەودا نەبێت هەست بە بوونی خوودی خۆشم ناکەم، چەندین ساڵە لە پەراوێزی ژیاندا، بە خودی خۆشم ئاشنا نەبووم، تەنها ئەوبوو توانی بە هەموو گەردوونم ئاشنا بکات، بێ وجوودی ئەو من بە هەموو شتێك ئەغیار دەبم:

هــەتــا تــۆم ئــاشــنــا بـــووی، ئــاشــنــا بـــووم

ئەمێستا مــوو بــە مــووم ئــەغــیــارە بــێ تۆ «نالی»

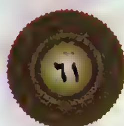
من لە دووری ئەو، هەموو جیهانم بە چۆڵی دێتە پێش چاو، چونکە کەس لە زمانی من حاڵی نەبوو ئەو نەبێ! چونکە لەم دنیایەدا تەنها دوو کەس دەتوانن گوێت لێ بگرن و لە هەموو وشەکانت حاڵی ببن، کەسێك کە وەکو تۆ هەمان ئازارو ناڕەحەتی چەشتووە، یا کەسێك کە تۆ بۆ ئەو هەموو شتێکیت!

که تۆ هەردووکیـــان بوویت، تۆش وەکو من عەودالْ بوویت، وەکو من وێڵ بوویت، بە شـــوێن ناســـنامەی خۆتـــدا دەگەڕای، تـــۆش ماندوو بووی، تەنیایی گڕی لە ناخت بەردابوو، نەتتوانی بە هیچ ڕووخســـارێك ئاشـــنا بیت، ڕۆحی شەکەتت بۆ سێبەری باڵایەك دەگەڕا!

ئیـــدی من ناڕۆم، من هێشـــتا نامەی دڵم بـــە تەواوی عەرز نەکـــردووی، مـــن دەمەوێـــت هەموو شـــتێکت بۆ بـــاس بکەم، هەمـــوو ئەســـرارێکی دڵم واڵاکەم، من چیـــدی ناتوانم بە تەنیا لـــە چاوەڕوانیتا بوەســـتم، من ئیدی بەرگەی بـــێ تۆیی ناگرم، تۆ خۆری ئاســـمانی هەموو هیواکانی منی، من تەنها هەست بە وجوودت ناکەم، بەڵکو هەســـتکردن بە غیابی تۆ لە هەستکردن بە وجوودت گەورەترە!

من لەگەڵ تۆدا لە هەموو شـــتێکەوە نزیکم، تەنانەت هەست دەکەم لەگەڵ تۆدا لە خوداوەندیشەوە نزیکم، وەلێ دوور لە تۆ باڵندەیەکی نابەدڵم لە ئاسمانێکی ڕەش‌و تاریکا!!

خـــۆش ئـــەو یـــارەی شـــەریکی کـــاتودەم بێ
لـــە شـــەوگـــاری درێـــژا نـــووری شـــەم بێ
دژی ڕۆژگـــاری چـــەوتو تـــووش‌و نـــاخۆش
بـــۆ خـــاتـــوو زیـــنـــی دڵ، ئـــەو کـــاکـــەمـــەم بێ «ژیلا حسینی»

دەزانــم لێم زیزیت، بەڵام زیزبوونی تــۆ، زیزبوونی هەموو شــتەکانە، ئەو کاتەی تۆ دەڕۆیت لەگــەڵ خۆتا ژیان دەبەیتو هەمــوو جوانییــەکان دەپێچیتــەوە، تەنها فرمێســکو گریانو خەمێکی قوڵ نەبێت، هیچم بۆ جێناهێڵی!

پەنجەرەکەم دەخەمە ســەر پشت، بەڵام تیشکی خۆر نایەتە ژووری، چۆلەکــەکان لەبەردەمــی پەنجەرەکەمــدا ناجریوێنن باوەشــم دەکەمەوە بۆ پروشــەی باران، بەڵام ئەوان پشــتم تێ دەکەن، مۆمی ژوورەکەم بە ئاستەم تروسکەیەکی تێدا دەمێنێت، کە تۆ دەڕۆی من جگە لە ڕەنگی ڕەش ڕەنگێکی تر نابینم..!

پێم دەڵێن تۆ گۆڕاوی! ئەوان نازانن هەموو گەردوون گۆڕاوە!

پێم دەڵێن: بۆ قســە ناکەی وەکو جــاران؟ نازانن من زمانم نییە بێ ئەو، چی بڵێم؟ باسی چییان بۆ بکەم؟

لێوی وشــکو ڕەنگی زەردو دڵی شــکاوو دیدەی بێ نور چی بکەن بێ تیشکی خۆری تۆ؟!

عیللەتی بێ ئیلتیفاتی تۆیە ناڵەی سۆزشم

باعیسی شەرمی گوڵە، بولبول، کەوا زاری دەکا «کوردی»

تۆ دەزانیت ئەو شــەوانە چەند سەختە کە بە تەنیایی‌و بێ تۆیی بەسەریان دەبەم؟ چەند سەختن ئەو ساتانەی بۆ باوەشی پڕ میهرو ئەوینت دەگەڕێم..! دەمەوێت بگەمە شــادەماری دڵت،

دەزانی تاسەی تۆ چۆن ئەشکەنجەم دەدا؟ بە شەوانە بە چی ئازارێکەوە دەتلێمەوە؟

شەوانە هێندە پەیامەکانی تۆ دەخوێنمەوە، خەریکە ئاوی چاوم دادێت؟

هێندە دەگریم خەریکە سۆمای چاوم لێڵ دەبێت!

تاسەی دووریت ڕۆحم ئازار دەدات!

ئەشکی حەسرەت لازمی جەمعی شیابەختانە هەر

شەونمی سوبحە دەلیلی قەترەیەك گریانی شەو «شێخ نوری»

ئاخر تۆ ڕابەری ژینو مانی منی، تەنها تۆ دەتوانی دەستم بگری بەرەو لێواری دڵنیایی!

من بێ تۆ وڵاتێکی بێ ئاڵا، نیشتمانێکی بێ ئازادیم، باخچەیەکی بێ گوڵم، بولبولێکی بێ لانەم، تا ئێستا نازانم من بێ تۆ چی بووم؟ تا بزانم دوای تۆ دەبم بە چی؟!

تۆ لە تاریکترین شەوی دەیجوردا گڕی چرایەکی پرشنگداری بۆ من، لە وەرزی کرێوەو شەختەو سەهۆڵبەنداندا ئاوازی دەنگت گەرمم دەکاتەوەو لەوپەڕی بێ کەسیو تەنیاییدا وتەی لێوەکانت دەمگرنە باوەش، بۆیە هەمیشە وەکو شێت خۆم لە باوەشی وشەکانتا دەبینمەوە!

من تەمەنێکم لە ڕۆژگاری ڕەشو پڕ لە ئازار بردە سەر، دەتەوێت جارێکی دی بگەڕێمەوە ئەو دۆزەخە؟

ڕەش و تارو درێژو پڕ لە ئازارو خەم و دەردە

بەڵێ شەوگاری دووری بوو سەراسەر ژینی تاڵی من «هێمن»

ئا من تۆ چاك دەناسم، هەرگیز ئەم هەوارە خاڵی ناکەی!

چرای ئەم ژوانە خامۆش ناکەی ڕازی نابیت جارێکی دی خەندە لێوەکانم جێبێڵێ، گوڵی هیواکانم هەڵوەرێن..

تۆ ئەستێرەی ئاسمانی منی، تۆ بوخچەی ڕازو نهێنی و حەزو ئاواتەکانی منی!

هەمیشە چاوەڕوانی هاتنی تۆم، گوێم بۆ دەنگی هەنگاوەکانت شل کردووە!

سەرنجی ڕێ ئەدەم، ڕێگا، هەموو شێوەی ئەوی تیایە

وەکو دونیا لە ناو جوانی ئەوا توابێتەوە ..... وایە «هەردی»

چاوەڕوانم، دەرگاکەم خستۆتە سەرپشت، پەردەی ژوورەکەم لاداوە، دەزانم لەگەڵ هەورەکاندا دێیت، تا تێر بە ئاوی باران خۆت نەشۆری و بۆنی باران نەگریت نایەی بۆ لام!

ئەوکاتەی کە تۆ دێیت هەموو باخچەکان خۆیان دەگۆڕن بۆ پێشوازی، دەزانن تۆ بە تەنیا نایەی، هاودەمت بارانە!

هەموو ئەم شارە بۆنی تۆ دەگرێ، لە پەنجەرەکەوە بۆنی باران مژدەی هاتنی تۆم بۆ دێنێ.....

چونکە دەزانێ کە تۆ هاتی ئیتر جگە لە بۆنی تۆ لە جیهانی مندا بۆنێکی دی وجودی نیە!

ده وەرە، تا بزانی چی مەراسیمێکم بۆ لیقای تۆ ڕێکخستووە، تـا بزانی ئەو ئەوینەی ڕۆژانە بە بارانی فرمێسـك دەشـۆرێت هەمیشە بە پاکیو نەمری دەمێنێتەوە!

وەرەو تا بزانی من ئەوینی تۆ بە هەموو دونیا ناگۆڕمەوە!

وەرەو تـا بزانی هەموو شـتێ: لە خۆشەویسـتی بێهێزترە، ئەگەر ژیان لە مەرگ بترسێ، ئەوا مەرگ شەرم لە خۆشەویستیو ئەوین دەکات!

ئەویـن گەورەتریـن گەنجینـەی خودایـە، لـە دڵـە پاكو بێگەردەکاندا نەبێت هەرگیز جێگای نابێتەوە!

تـۆ تەنهـا تکای منـی لە کـردگار، گەر خوداوەنـد تۆم پێ ببەخشێ، ئیدی من داوایەکم نامێنێ لەم دونیایەدا:

من دڵنیام تۆ سـروەی فیردەوسو میوەی بەهەشـتو ڕازی دڵو هێزی ڕۆحو شەونمی میهرو لوتفی خودایت، تۆ سوکناییو ئۆخژنی گیانو ئاواتی عومری...

هەرچەندە کە ئینسانە لەبەرچاوی منو تۆ
مومکین نییە ئەم لوتفە لە ئینسانو بەشەردا
«نالی»

بیرتەکەم
٦٦

دووریــت لێــوم هەڵدەقرچێنیو گــەروم دەتاســێنیو ناخم هەڵدەپروکێنــیو گڕ لــە دڵو دەروونم بــەردەدا، لە باخەوانی گوڵستانەوە دەمکاتە ڕەنجەڕۆی ڕەزێکی سوتاو!

دەردی بــێ تۆیی بە نێو شــادەمارەکانی دڵمدا ڕۆدەچیو لە دەریای ئازاردا نوقمم دەکات، شــەوانە جگە لە فرمێسکی گەرمو هەناســەی ســاردو ئاهی جەرگبڕ، هیچ هاودەمێکــی دیم نین، غوربەتێکی تاڵ دەســتدەخاتە گــەرومو هەورێکی ڕەش بینایم لێڵ دەکات!

میوانــی دیوەخانی دڵــم جگە لە حەزرەتی خەم کەســی دی نییە! ئەگەر گریانو ناڵەی نیوەشــەو نەبا، ئەوا هەرگیز دەســتی لە یەخەم بەر نەدەدا:

شەوانە گەر نەکەم ئەو شیوەنو ناڵینو گریانە
دەسوتێنێ وجوودم ئاگری ئەم جەرگە بریانە
بەڵێ گریانی نیوەی شەو، دەکا ناسۆری دڵ، مەرهەم
کوڵوکۆم دادەمرکێنیو بەجێدێڵێ دڵی من خەم «هێمن»

بۆ دووری لەو کەسەی کە تیایدا تواویتەوەو ئیدی بێ وجودی ئەو هەست بە وجودی خۆت ناکەیت، گریان کەمترین مەراسیمی حوزنو خەمو ئازاری ڕۆحە.. چونکە ئەو کاتەی لێت دووردەکەویتەوە ئیدی لەگەڵ خۆیدا هەناسەکانت دەباو توانای هەناسەدانیشت نامێنێ بێ ئەو، لاشەت بە نیوەڕۆحێك زیندەگی

دەکاو مردن بە ئاوات دەخوازێ، نەك سزای سەختی دووری و هیجران!

بێـــرۆو بمکـــوژە، لـــە لای تـــۆ مـــردن
نـــەوەك بە بـــێ تۆ ژین بەســـەربردن!!   «سەعدی شیرازی»

هـــەر بۆیە شـــەوانە زامی فیراق و دووری تـــۆ خەوی پێڵوی چاوەکانم دەتۆرێنێ و وەکو لرفەی شاڵاوی ئاگرێك کە لە پوش و پەڵاشی وشك ئاڵابێت سینەم لە ناخەوە هەڵدەقرچێنێ، چونکە هەموو چرکەیەکی مەرگەساتە و هەموو هەناسەیەك حەسرەت!

ئەو کەسەی بە هاودەمی ڕاستەقینەی ڕۆحی خۆی گەیشتبێ، بـــە دوانەی گیان و لانـــەی ئەوین و باوەشـــی حەوانەوەی ڕۆحی ئاشـــنا بووبێت، ئیتـــر ناتوانێ بە تەنیا بژی! ئەو کەســـەی بە دیداری ڕۆح شادبووبێت، مەحاڵە بتوانێ ساتێك ئۆقرە بگرێ!

هەرکەسێ شەهدی ویصاڵ و ژەهری دووری چەشتبێ
ئەو دەزانێ دەردی دووری چەند گران و زەحمەتە!!   «کوردی»

ژیان بێ نوری دیدە و سـۆمای چاو و هێزی ئەژنۆ و ڕازی دڵ و سروەی ڕۆح، دەبێت چۆن ژیانێك بێت؟!

بۆیـــە هەرگیـــز دڵ لـــە شـــەکواو ســـکاڵاو دەردو زاری خۆی ناکەوێت، بێ دیداری یار بە هیچ شتێکی دی سوکنایی نایەت!

دڵ لەبـــەر زامـــی فیراقـــت، دائیمـــا زاری دەکا
ڕۆژ و شەو مەنعی دەکەم باز، دەردی سەختە ناسرەوێ   «کوردی»

شـەوانـی تـەنـیـایـیو بـێـداریو دانـیـشـتـن بـە دەوری ئـاگـردانـی یـادگـاریـیـەکـانـەوە، بـۆ ئـەوەی بـڕێـك ناخی ڕچیومان گـەرمـكـەنـەوە ساتەوەختێکی سـەخـتو دژوارن!

مرۆڤ لەسـەر نەخشەی زەمین لە نێو ئەم هەموو خەڵکەدا خۆی بە تەنیای تەنیا دەبینێ! شـتێك نییە وابەستەی بكات بە گەردوونەوە جگە لە ئەویندارەکەی! ئاخر ئەو تەنهاکەسە کە لە زمانی ئەم حاڵی دەبێت هەسـت بە بوونی دەکات! لە باوەشـیدا دەگاتـە لوتکەی دڵنیاییو بۆنی ڕاسـتگۆییو پاکـیو وەفاداریو خۆشەویستی کەیلی دەکات!

ئەو کاتەی مـرۆڤ لەگەڵ ئەویندارەکەیدا هیچ جیاوازییەك ناهێڵێو هەموو شـتەکان بە یەکسـانی دابـەش دەکات جوانی، تەمەن، هەسـت، ئاوات، ئارەزوو، ئیتـر ئەوان وەك گوڵاوی دوو گـوڵ ئاوێتەی یەك دەبن، ئیتـر دەبنە یەك مرۆڤ، یەك کەس لە هەموو شتێکدا، هیچ جیاوازییەك نابینن، بەڵام ئەم ڕاستییە تەنها چاوی ئەویندارەکان دەتوانن ببیینن!

کەسانی دی لەمە حاڵی نابن!!

حافزی شیرازی دەڵێت:

سەیرە، لەگەڵ وجودی تۆدا وجودی من بمێنێ، سەیرە کاتێك تۆ هاتیتە گوفتار ئیدی من بتوانم وتەیەك بدرکێنم!

دڵی من مۆمو ڕووی تۆ هەروەکو شەم
ئەتاوێتۆ لەبەر پێتا ئەبێ جەم
ئەوا ئێستا دەسوتم تا بزانی
کە عەشقی تۆ چرایەو من پەپولەم «کۆلیل»

لە ئەویندا تەنها ئەویندار بە چاوی دڵی هەموو شتێك دەبینێت، چونکە چاوی ئاسایی هەرگیز تواناێ بینینی جوانییە حەقیقییەکانی نییە!

هەربۆیە ئەوانەی جگە لە چاوی سەر بینایییەکی تریان نییە لە بینینی جوانییەکان مەحرومن!

بە دیدی دڵە، ئەویندار دەگاتە کەماڵی بەشەری!

ڕۆحی دەگاتە لوتکەی بەرزیو خۆشەویستیو فڕین بەرەو ئاسمانی عیشق!

گڕی ئەوین وەکو ئەو ئاگرەی ئاڵتونی پێ زاخاو دەکەن مرۆڤەکان لە هەموو عەیبو عارێکی قوڕینی پاك دەکاتەوەو لە جیهانی ڕۆحدا تاڕای فریشتەیان دەکاتە بەر!

بۆیە ئەویندار تا نەتوێتەوە وەکو مۆم، نەسوتێت وەکو پەروانە، ناگاتە حەقیقەتی ژیانو لەزەتی ڕۆح!

بۆیە عاشقانی ڕاستەقینە ڕۆژانە هەزاران جار دەمرن، بەڵام چونکە ئەوان تەنها مامەڵە لەگەڵ ڕۆحدا دەکەن، لەبەر ئەوە هەر دەژین! دوای هەموو مردنێك ژیانێکی نوێیان پێ دەبەخشرێ!

ژیانێــك دوور له دونیاپەرســتیو ماددەویســتیو شــاوەتو ئارەزووبازی!

ئەوان وەکو نور له نێو دەزووله خوێنینەکاندا دێنو دەچن!

دوور لــەو ئەوینــە ژیان تاریکســتانو دەیجــورەو بوون بێ مانایەو وجود بێ ئیعتیبارە!

ئــەوەی جارێك بۆنی میســکی عاشــقانی کردبێت! ئەوســا دەزانێت کە ژیان بێ ئەوین جگە لە دۆزەخ هیچی دی نییە!

بێ نوری تۆ من بەرپێیەکانی خۆم نابینم! بێ سیمای حوسنی تــۆ، پەیڤێك نادرکێنم، تۆ هەموو جوانییەکانی منت والاکردوو هەموو عەیبەکانمت داپۆشــی! تۆ تینوێتی ڕۆحت شــکاندمو بە خۆشترین سرودی ئەم سروشتەت ئاشنا کردم!

ڕۆمی دەڵێت: کاتێك بۆ یەکەمجار هەستم بە ئەوین کرد بۆ تۆ گەڕام، من کوێر بووم نەمزانی کە عاشقەکان هەرگیز یەکتر نابینن، چونکە هەریەکەیان بۆ هەمیشە لە نێو ڕۆحی ئەوی دیدا دەژی!

سەعدی شیرازی دەڵێت:

قال لی المحبوب لما زرته من ببابی؟ قلت بالباب أنا
قال لی:اخطات تعریف الهوی حینما فرقت فیه بیننا
و مضی عام فلما جئته اطرق الباب علیه موهنا
قال لی: من أنت؟ قلت: انظر فما ثم الا انت بالباب هنا
قال لی: احسنت تعریف الهوی وعرفت الحب فادخل یا أنا *

بەڵــێ لە ئەوینا منو تۆ وجودی نییە، جگە لە یەك وجود، بوونی نییە! هەر کەســێکیش تامــی ئەوینی نەکردبێو بەگڕی ئاوری ئەو نەســوتابێ، لە خــۆڕا دەژی، چونکە ژیان بێ ئەوین هیچ تامو مانایەکی نییە، هەربۆیە حەمدی ساحێبقران دەڵێت:

زمانـم شـەق ئەبا یـەکدەم ئـەگەر بێتو نەبا نـاوت
بە کوێری دادەنیشم گەر لەبەر چاوم نەبێ چاوت
لەبەر تەشریفی ڕێگەی تۆ نەبێ بۆچیمە نـوری چاو
ســەرم لازم نـییـە، لازم نـەکا بینێمە پـێـنـاوت!!

گەر لێم بپرســی تۆ ئەم هەمــوو عەیامە لە کوێ بووی؟ لە وەڵاما دەڵێم من هیچم بیرنایەت! شتێك لە ژیانمدا نییە شایانی باسکردن بێت! ئەوەندە دەزانم من لە جیهانی لە بیرچوونەوەدا نوقــم بووبووم، من خۆم هەســتم بە بوونــی خۆم نەدەکرد، چ جــای ئەوەی هەســت بە بوونم بکرێت! ژیانــی من لەو ڕۆژەوە دەست پێدەکات کە تۆم ناسی!!

مــن دەزانم ڕێــگای ئەوین دڕکرێژە بە خەمو پــەژارەو ئازارو تاســەو چاوەڕوانیو ئەشــکەنجەو عەزابــی ڕۆحو هەڵقرچانی دڵ، وەلێ ئەم ڕێگایە هێندە گەورەیە، ئەم ئامانجە هێندە بەرزە، هێندە پاکە، هێندە نەمرە کە شایانی هەموو قوربانیدانێکە... بۆ گەیشتن بە ســەرچاوەی نور بۆ گەیشــتن بە دەریــای ماریفەتی حەقیقی، هەموو ماندووبوونێك دەبێتە مایەی سەمای ڕۆحو لەزەتی گیان!

ئەم ژیانە کورتە دیارییەکی بچکۆلەیەو بە شەرمەوە پێشکەش بەو ئەویندارە دەکرێت کە ئەگەر ئەو نەبا، نە خۆر تیشکی دەباو نە گوڵ بۆنی دەباو نە خەندەیەك دەکەوتە سەرلێو!

شەوانی تەنیاییو حەسرەتو چاوەڕوانی تاریكو درێژو نەبڕاوەن، فرمێسکی گەرمو ناڵەی نیوەشەوو ژانی هیجرانو هەناسەی سارد گەڵای تەمەن هەڵدەوەرێنێو ڕەنگی زەردو خەمێکی قوڵو سیمایەکی خەمبار بە ڕووخساری ئەویندارا ن دەبەخشێ، وەلێ ئەمە باجی ژیانی ڕۆحو ئارامی ناخەو سوتەمەنی عیشقە!

بە شوعلەی عیشقی پڕتاوی وەها شێواوو سووتاوم
لە جەرگم خوێن دەبارێتو لە چاوم ئەشکی بێدوایی
کە دڵبەر پێکەنی زوو دڵ بەری گرتو وتی یاران
گەلێکم خوێن ڕژا هیچ کەس بە هیچ نابێ لە خۆڕایی
مەڕەنجێ تۆ بڕەنجی گەنجی ڕەنجی من بەبا دەڕوا
دەبێ چەشنی هەتیو بگریم لە پاڵ دیواری تەنیایی
سروشتی دوونە گەر دوون، گەر دڵت ڕۆحم نەلاوێنێ
گوڵی عومرم دەژاکێنێ، خەمو ئازاری ڕاڕایی!

(کوردۆ)

وەلێ لە هەمووی سەختتر ئەوەیە کە هەرگیز ناتوانین بە زمان گوزارش لە ئەوین بکەین، جگە لە خودی خۆمان پێشانی کەسی دی بدەین! خەتا لە ئێمە نییە، خۆ ئەگەر

دونیا هەمووی نوقمی نوربێت، ئەوا کەس ناتوانێت ئەو نورە ببینێت، ئەگەر نور لە نێو دڵیدا بوونی نەبێت!

جوانتریـــن گوزارش لە ئەوین بێدەنگییە، هیچ شـــتێك وەکو بێدەنگی گوزارش لە ئەوین ناکات، چونکە ئەو کاتەی ڕۆحەکان ئاوێزانـــی یـــەك دەبنو لێل یـــەکا دەتوێنەوە، ئیتـــر بێدەنگیو ئارامی جیهان دادەپۆشێت!

تۆ ناتوانی وشـــەیەك بدرکێنی، خۆ ئەگەر هەموو ڕازو نیازو ئەســـراری دڵت والآکەی جگە لە ئەویندارەکەت کەس لە زمانی تۆ حاڵی نابێت، چونکە تۆ بە زمانی ئەڤین دەدوێی!

تێگەیشـــتن لەو زمانەش بۆ کەســـێك کە ســـوتاوی تـــاوی ئەوین نەبێـــت ئەســـتەمە!! جا بۆ ئەوەی لە زمانی ئێمـــە حاڵی بنو لێمان تێبگەن دەبێت هەوڵبدەین نوری عیشق بگەیەنینە دڵەکانیان، دەبێت لە زەلکاوی دنیاویستیو کەچبینی وەدەریانننێینو بە جیهانی ڕۆحو بینینی حەقیقەتی جوانیو خۆشەویستی ڕاستەقینە ئاشنایان بکەین!

مەولانای ڕۆمی دەڵێت: چیت هەڵگرتووە بۆ مەنزڵی عیشـــق، هەموو شتومەکو کاڵاکانت دانێ! ئەوانە هیچی لەوێ ڕەواجیان نییە، تەنها دڵێکی پاکو ئەوینێکی ڕاستەقینە نەبێ، لەوێ دەرگا بۆ هیچ ناکرێتەوە!

بۆ گەیشـــتن بەو مەنزڵە وچان نادەیـــن، لەوێدا گەردیلەکان دەبن بە خۆری ڕووناکی، گوڵەکان دەبنە گوڵزار، دڵۆپەکان دەبنە

دەریایەك لە میسكو گوڵاو....

ئەویــن ژیانێکی نەبڕاوەیــە، بێ کۆتایــی... چونکە ئەوینی ڕاستەقینە هەرگیز کۆتایی نایە!

بە فرمێســکەکانی ئێمە دەریای ئەویــن گوڵاوپڕژێن دەبێت، بەگــڕی دڵی ئێمە چراخانی ئەوین وەکو گڕی خۆر هەموو دڵە شەیداکان ڕووناك دەکاتەوە!

وتەکانی من بە گلەییو سکاڵاو بێزاری تێنەگەی، من هەموو عومرم دەبەخشم بەهەستێکی پاكو ڕاستو بە دڵێك کە باوەشم بۆ دەکاتــەوەو لە ناخیدا دەمپارێزێو بە چاوێك کە هەمیشــە ئاگای لێمەو کاتێك تەماشای دەکەم هەستم پێ دەکات!

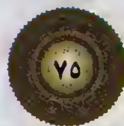
من فیدای ئەو کەســەم کە ڕۆژانە هەواڵم دەپرســێو هەرگیز لێم هەراسان نابێت، ئەو کەسەی هەموو بەختەوەری خۆی بە من سپاردووە!

دڵنیابــە دەســتەکان ناگەنــە ئاســمان، بەڵام بــۆ دڵە پاكو ســپییەکان زۆر ئاســانە ڕۆژانە بە دەوری عەرشی کردگارا وەکو پەروانە بخولێنەوە!

ئەو خوداوەندەش کە ڕۆژانە هەزاران خۆزگەو ئاوات بەدیدێنێ، زۆر ئاسانە ئاواتی ئێمەش خۆزگەی بەدیهاتووی یەکێك لەو ڕۆژانە بێت!

---

* دەڵێــن ئــەم چەند بەیتــەی حافزی شــیرازی بە هەمــوو زمانە جیهانیەکان لەســەر دیواری کتێبخانەی کۆنگرێســی ئەمریکی نوســراوە، منیش وەرم نەگێڕا بۆ کوردی تا خۆتان لە ماناکەی تێ بگەنو چێژ لەو مانا بەرزەی حافز وەربگرن کە لە تاریفی خۆشەویستیدا گوتویەتی!

مەلەکەتی ئەوین

دەگێڕنەوە پاشـــایەك مەجنونی بانگ کــردو پێی گوت: ئەوە تۆ چیت بەســـەرهاتووە، بۆچی خۆت ئاوا پەرێشان کردووە، وێڵی دەشتو کێوانیو نەفسی خۆت بە هیلاك بردووە! لەیلا چییە تۆ هێندە بۆی ســوتاوی! ئەو کچە ئـــەوە ناهێنێت تۆ ئاوا خۆتی بۆ بکوژی!

وەرە با جوانانی بێ وێنەت پێ نیشـــاندەم، تا بزانی جوانیو قەشەنگی ئەمان لە کوێو جوانی لەیلێ لە کوێ!

بـــەڵام کاتێك جوانان هاتنە مەجلیســـی شـــا، مەجنون ســـەری داخســـتو پێڵوی چاوەکانی لێکناو بە هیچ شـــێوەیەك تەماشـــای نەکردن!

پاشا گوتی: سەر هەڵبڕەو تەماشا بکە، بزانە چی جوانییەك دەبینـــی، ئەمانەت هەموو پێدەبەخشـــم، ئیتـــر چیت لە لەیلێ داوە؟ بۆچی سەرهەڵنابڕی؟

مەجنون گوتی: قوربان دەترسم ئەگەر سەرم بڵندکەم ئەوینی لەیلا شمشێری خۆی هەڵکێشیو سەرم لە گەردنم جودا بکاتەوە! من دوای لەیلا تەماشای کەسێکی دی چۆن دەکەم؟!

بۆیە هێدی شاعیر دەڵێت:

زوڵفـی سـەرشـانـت عـەزیـزم! کـاتـێ هـاتـی شانەکەی
من گوتم سـەد خۆزگە دەنکی شانەبامو شـا، نەبام!

بۆ کەسێك تەنها ئەوین لە جوانیو سیمادا ببینێت ئەستەمە بتوانی بە زمانی عیشق لەگەڵی بدوێیو ئەویش لێت حاڵی بێت،

ئـــەو کاتە نازانی چۆن وای لێ بکەیت هەســـت بە هێزی ئەوین بکات، بزانێت نوری ئەوین تیشکێکی موعەتتەرە، بۆنی ڕۆحەکان کەیلەکاتو نوریشی سۆماکان بە ناخی ئەوین ئاشنا دەکات!

ئەو کات ناچار دەبین ماتو بێدەنگ بین، پەنا بۆ ئەندێشەو خەیاڵ بەرین!

مـــن چۆن پێیـــان بڵێم کە دڵێك هەیە گوێی لە گریانی منە، هەرچەندە من بە بێ دەنگیش بگریم!

ئـــەو دڵـــە هەناســـەکانم دەژمێرێ، لەگـــەڵ هەمـــوو هەنگاوەکانمدا هاودەمە، چۆن پێتان بڵێم: ئەو دڵە سپییە وەکو بەفر، پاکە وەکو باران!

ئاخر من چۆن پێتان بڵێم خۆشەویســـت ئەو کەســـە نییە کە دوای مردن تێر بۆت بگری! مەراسیمی شینو گریانت بۆ ساز بکات!

نا ئەو کەســـە بەڕاستی خۆشـــیدەوێیت کە دەمرێ، دەسوتێ، کاتێك دەبینێ تۆ دەگری!!

مەولانای ڕۆمی دەڵێت: ئەگەر ئەوینو خۆشەویستی بچێتە نێو ناخی کێوەکان، ئەوا دەهەژێنو لە خۆشیدا دەکەونە سەما!

دەزانم بێدەنگی سەختە، بەڵام لای ئەوینداران بێدەنگی هونەرە، چونکە ئەوان زەمەنێکە دەسوتێن، هەڵدەقرچێن... وەلێ بێدەنگ!

خۆ ئـــەوان گڕی ئەوینێك دڵـــی هەڵنەپڕوکاندوون، تا وەکو دەریایەکـــی مەنگ گوێت بـــۆ ڕادێرنو تۆش بە ئەســـپایی‌و بە زمانـــی چرپە پێیان بڵێی: ئاخر من مرۆڤێکم خۆشـــدەوێت کە ئـــەو لە چاوی مندا هەمـــوو گەردوونە بەڕەنگـــی ئەرخەوانی!

ئەو زەوی‌و ئاسـمانی منە، لانەی بەختەوەری‌و باوەشـی میهرو ئۆخژنی دڵمە، ژووانی ڕۆح‌و سۆمای چاومە!

ئـەوان ئۆقـرە ناگرن تا پێیـان بڵێی: کە ئەویـن گاڵتە بە هەموو باق‌و بریق‌و پلەو پایەو سـەروەت‌و سامانی دونیا دەکات، چونکـە هەموو ئەمانە بێ خۆشەویسـتی ئەرزشـیان نامێنی‌و هەموو لەزەت‌و خۆشییەك لە دەست دەدەن!

تۆ پێویستت بە کەسێك نەبوو گوێ بۆ قسەکانت ڕادێری! تۆ تەنها دڵێکت دەویست هەست بە سەداو زایەڵەی ناخت بکات!

ئەڵئـان ئەو دڵە گوێی بۆ لێدانی دڵت ڕاگرتووە، تا گوێی لە دەنگی هەناسەت نەبێت، دڵنیا نییە کە هێشتا دەژی!

ئێسـتا تۆ لە نێو ئەو دڵەدا ڕەشـماڵت هەڵداوە کە عومرێکە بە شوێنیدا وێڵی!

ئەو دڵە ساتێك لە دووری تۆ ئۆقرە ناگرێت، سروەی نەسیمی بۆنی گوڵاوی تۆ نەبێت دەبێتە قەفنەس!!

لە سینەمدا چ شیرین دڵ دەناڵێنێ بە مەحزونی
وەرن لەو شیوە گوێ بگرن، بە شین‌و شیوەنی نەیدا!   «وەفایی»

تۆ لە مێژە دەتزانی دڵەکان دوو جۆرن: جۆرێك دەتوانی بیکڕی، یاخود بە کرێ بۆ ماوەیەك وەك کرێچییەك نیشتەجێی بیت!

بەڵام جۆرێکی دی هەن کە هەرگیز سەودا ناکرێن! مەگەر بەڕۆح! وای لە گەورەیی دڵێك کە بێ تۆ نازی! بۆ تۆ دەژی‌و بۆ تۆ دەمری! بە پێڵوی چاوەکانی باوەشێنی خۆزگەکانت دەکات! هیواکانت

دەلاوێنێتەوە، فرمێسکەکانت دەکاتە ملوانکەی مرواریو بە گەردنی خۆی سەودای دەکات!

ڕۆمی دەڵێت: کاتێك دڵی مرۆڤ لە ئەوین خاڵی دەبێت، جگەلە بتێکی گۆشتو خوێنی وەك بەرد، هیچ سیمایەکی مرۆڤانەی پێوە نامێنێت!

دۆڵو دەشتی خاڵی لە ئەوین، لە کۆمەڵە خۆڵێك زێترنییە!

نیگەران مەبە، کاتێك تۆ ناتوانیت وەڵامی ئەو کەسانە بدەیتەوە کە ئازارت دەدەن. دێنە نێو گوڵستانی ئەوینی تۆو گوڵشەن دەخەنە ژێر پێو بێبەزەییانە گوڵەباخەکان دەوەرێنن!

خەم مەخۆ، ئەوە نیشانەی بێهێزی تۆ نییە! ئەوە دەری دەخات کە تۆ خاوەنی دڵێکی پاكو بێگەردو منداڵانەیت، کە جگە لە خۆشەویستیو ئەوین هیچی دی تێدانییەو بە فێڵو تەڵەکەی ئەم سەردەمە پیس نەبووە!

ڕێگە مەدە مەملەکەتە چکۆلەکەت بکەنە پەرێزی حوزنو ماتەم! پێبکەنە، مەهێڵە هەرگیز خەندە ماڵاوایی لە لێوەکانت بکات، چونکە هەموو هێزو دەسەڵاتی دونیا ناتوانێت، خەندەیەك بکوژێت!

تۆ دەتوانیت لە دژوارترین ساتەکانی ژیانا پێبکەنیت! لە نێو دەریای فرمێسکدا ڕێگا بۆ زەردەخەنەکان بکەیتەوە!

تۆ پەیامی خۆشەویستیو ئەوینت پێیە، لە وەرزی وەیشوومەو زریانو ڕەشەبای خەمیشدا، نەورەسە سپییەکان دڵیان نەهات جێت بێڵن!

کێ دڵی دێ تۆ جێ بێڵێ؟ کێ دڵی دێ تۆ بڕەنجێنێ؟ ئەی شازادەی مەملەکەتی ئەوین!

فەرموویان لێ بکە بۆ جیهانی پەپوولە، بۆ وڵاتی بەفرو تارای زیوین، بۆ دەڤەری خۆشەویستی، با بێنو ببینن کە ئەویندارەکان بێبەرامبەر دەسووتێن وەکو شەم، هەڵدەفرچێن وەکو پەروانە!

با بێنو ڕۆحی خۆیـــان بدۆزنەوە، با بزانن هەموو مرۆڤێك بەســـەردەمی منداڵیدا تێدەپەڕێت، وەلێ هەندێ کەس تا مردن، هەر بە منداڵیو هەرزەکاری دەمێننەوە!!

تەنها لـــە قوتابخانەی ئەویندا، مرۆڤ دەگاتە کەماڵ، لەوێدا مرۆڤ بە خودی خۆی ئاشـــنا دەبێو لە مانای مرۆڤانەی خۆی تێ دەگات، لەوێدا وانەی سووتانو گریانو توانەوەو ئاوێتەبوون بە ڕۆح دەخوێنێو دەگاتە ڕاحەتی ڕۆح!

ئەشکو ئاهی من هەتا بێ، زۆرترە ئاسوودەگیم

ڕاحـەتـی ڕۆحو دڵـە، ئـابو هـەوایـی سازگار «وەفایی»

لەوێدا مرۆڤەکان، ئیتر جیهانی لاشە جێدێڵنو بەرەو جیهانی ڕۆحو لیقای دڵ هەنگاو دەنێن، ئەوســـا دەزانن کە گەیشـــتن بە لاشـــەی مرۆڤەکان، ئاسوودەگی نابەخشێ بە ڕۆح، سوکنایی نادا بە دڵ، چێژ نابەخشێ بە ژیان!

لـــە دونیایەکدا دەژین، کـــە هەموو ئاواتی ئەویـنـــدار، ئیلتیفاتێکی مەحبووبەکەیەتی، بیســـتنی چریکەی ڕۆحو هەناســـەیەتی. نیگایەك، چرپەیەك، خەندەیەك، بە هەموو موڵکی دونیا سەودا ناکرێت لەوێدا!!

کەی دەبێ وەك بولبولو گوڵ دابنیشین پێکەوە
ئەو بە خەندەی لێوی ئاڵو من بەگریەو شینەوە
باغی ڕوخساری لەمن پۆشی بەسەرپۆشی نیقاب
یانی لاچۆ عاجزم ئیمڕۆ بەدەس گوڵچینەوە
تا قیامەت سەر لە سوژدەی شوکردا هەڵنابڕم
گەر بڵێی لاچۆ لەبەرچاوم، بە خەشمو قینەوە
تورکی چاوی گەر ببینێ عابیدی خەڵوەتنشین
دێتە جونبوش ئەوبە جوببەو خەرقەیی پەشمینەوە
با نەکا عاشق گلەیی ناهەق لە بەدبەختی ڕەقیب
خوێنی فەرهادەو گوناهی وا بەسەر شیرینەوە
سیحری غەمزەی وەردەگێڕێ زاهیدو عالم لە ڕێ
ئەم بە کۆڵێ عیلمەوە، زاهید بە بارێ دینەوە
گەر بڵێم قوربانی تۆبم، ڕوو لە من کە لەحزەیە
وەردەگێڕێ شەمعی ڕوخساری بەدەم ئامینەوە «ناری»

لەوێدا تەماشای ئەرواح دەکرێت، نەك ئەلواح * تا دەگەیتە سەرچاوەی ئیلهامو ئەسراری دڵ، ئیتر ناتوانی ئەو دەڤەرە چۆڵ بکەی! لە ئەویندارت غافڵ بی، دژوارترین ساتو سەختترین کارەسات، ئەو کاتەیە کە لە ناکاو لە هاودەمی ڕۆحت دوورت دەخەنەوە! ئیتر جگە لە دەوڵەتی حوزنو ماتەم، لە هیچ خاکێکدا جێگات نابێتەوە!

تا لەمن ئەو ماهی چاو بەخومارە خۆی ون کردووە
تیفلی دڵمی تووشی بیماری سەروبن کردووە

من له حه‌لقه‌ی خه‌تمی نازا، زۆر هیلاکی غه‌مزه‌نیم
رابیته‌ی ئه‌برۆ، جگه‌رمی ئه‌نجن ئه‌نجن کردووه
تو خودا با هێنده بگریم، تا بزانن شاره‌زوور
سه‌یلی فرمێسکی من ئاوی زه‌ڵمی لیخن کردووه «بێخود»

ته‌نها له‌وێدا خۆشه‌ویستی بێبه‌رامبه‌ره، بۆ تامه‌زرۆیی لاشه نییه، ته‌نها له‌وێدا دڵ سوڵتانه، وزه‌ی ڕێگا ته‌نها فرمێسكو سوتانه، به ته‌نها ئه‌و ده‌فه‌ره مرۆڤستانه! ئازیزه‌که‌م، هێزی ده‌وڵه‌تی عیشق بێسنوورو ئامانه، دڵنیابه ئه‌وه‌ی ساتێك بۆنی ئه‌وینی کردبێ، له ئازاردانی ئه‌ویندار په‌شیمانه، گشت ده‌زانن گفتو کرداری ئه‌ویندار، وه‌کو مانگی چوارده جوانه!!

ئه‌ویندار بۆ خۆی نازی، بۆ ئه‌م ژیانه باخه‌وانه، دیاریی ده‌ستی، ته‌نها چه‌پکه گوڵی جوانه، لێوی ده‌ریای دوڕو یاقوتو مه‌رجانی وشه‌ی جوانه! ڕه‌نگی خه‌نده‌ی وه‌کو شه‌وبۆو گوڵی مێخه‌كو شیلانه، بۆنو به‌رامه‌ی ئه‌وینیش تاڤگه‌ی میسكو عه‌نبه‌رو گوڵه‌باخه!

ئه‌وه‌ی بۆنی عیشقو ئه‌وین، که‌یلو مه‌ستی نه‌کردبێ، هه‌موو ژیانی په‌شیمانیو ئاخو داخه!

سڵاو له گه‌وره‌ییو به‌رزیت ئه‌ی باخه‌وانی ئه‌م باخه!

---

* مه‌به‌ست لاشه‌یه به‌بێ ڕۆح وه‌کو ته‌خته وایه ألواح کۆی "لوح"ـه واته: ته‌خته‌دار

شنەت هەورێکی هێناوە
چاوی کردووم بەسەرچاوە
یادی بسکی تۆ دەکەم و
خەیاڵ، یەکسەر هەمووی خاوە!

«ناسری حیسامی»

سروەی ئەوین

کرێــوەی بەفــرو تاریکــی شــەوێکی درەنگی زســتان، کپو بێدەنگییەکی ســەیریان بە کەون دەبەخشــی، لە ســەرمان لە دەوری ئاگرەکە گرموڵە بوو بووم، لە ناکاوڕا لە نێو خەرمانێك کتێبو پەڕەی پرشو بڵاودا قولاپی خەیاڵم لەم شیعرە گیربوو.

هەموو شەوێ
پەنجەرەکەم لەسەر پشتە
ئەڵێم بەڵکو
چرپەیەکی تۆی لێوە بێ!
شەماڵێ خۆیکا بە ژووراو
بۆنی عەتری تۆی پێوەبێ!

«فەرەیدون بەرزنجی»

تەزوویەك لە ناخەوە هەژاندمی!

هەستم بە غوربەتی ڕۆحو تەنیاییەکی تاڵ کرد!

بە ئاسپایی هەڵســامو بێ ویستی خۆم پەردەی پەنجەرەکەم لابــرد، بەفــر خەریکبــوو تارایەکی ســپی دەکردە بــەر بوکی بوونەوەر، خەزان بێ وچان پرچی دارەکانی دەڕنی، دارتووەکەی ئەوبــەری ماڵی ئێمە هێندەی گــەڵا پێوە نەمابوو، چۆلەکەیەك بۆ شەوێك لە ژێریدا ئۆقرە بگرێ، گەڵاڕێزان ئیدی نەیدەهێشت باڵندەکان لە ژێر چەتری گەڵادا ژووان ببەستن! دەنگی بەفرەکە، وەکو چرپەی ڕۆح هێمن بوو!

پەردەکەم دادایەوەو گەڕامەوە نێو باوەشی گەرمی وشەکانت،

خــۆ ئەگــەر گەرمی وشــەکانی تۆ نەبا من بەم ســەرمایە ڕەق هەڵدەهاتم! هەڵمی هەناســەت ڕۆحــم گەرم دەکاتەوە! عەبیری ئەوینی پاکت وەك پروشەی شەونمێکی شەرمن گوڵزاری تەمەن گوڵاو پرژێن دەکاتو سوکنایی دەبەخشێ بە دڵ!

خــۆ بە ئیختیــاری خۆت نییە! بــە دەســتوری دڵ ناتوانی ئیمپراتۆری دڵت فەرامۆشکەی!

چونکە ناتوانی بێ ئەو چرکەیەك بژی!

دڵێــك بۆنی ئــەو ســروەی ئەوینــەی کردبێو بە شــازادەی مەملەکەتی ئەوین ئاشنابووبێت، ساتێك دووریی دەیکاتە قەقنەس!

مەجنون دەڵێت:

چـاوانـم لـە یـەك دەنـێـم هـەرچـەنـدە خـەوم نایە
خـۆزگـە بـە خـەیاڵیشبا ڕووخـسـاری تـۆم بدیایـە

مەولانای ڕۆمیش دەڵێت:

أين صدر من فراق مزقا   كى ابث الوجد فيه حرقا

ڕۆمــی ڕاســت دەکا دەردی دڵو شــەکوای دوریو فیراق لای کەســێك دەکرێت، کە ســینەی بە خەنجــەری دووری پارە پارە کرابێو گڕی غوربەت هەناوی داخ کردبێ!

دەردی دڵ بۆ کێ بەیان کەم؟ دڵ کە نالاوێتەوە
ئەو گڕووی گرتوویە چیبکەم؟ بێ تۆ ژیر نابێتەوە   «هێدی»

ئــەو دڵە ســەبوری بە هیــچ نایەت، جگە لە دیــداری ڕۆح،

دووری لە نەسیمی ڕۆح گڕی ئاگرێکی بێ ئامانە! دڵ ناتوانێ ئۆقرە بگرێ، لە سەحرای وەحشەتدا بەرەو دیداری ئەبەدی هەنگاو دەنێ، چونکە دەزانێ بێ سرووەی ئەوین، ژیانی مەحاڵە!

دڵم شەیدایە وێڵی دەشتو دەرما
بە بای عیشقت نە باڵم با، نە پەڕما
بە من ئێژی سەبوریت بێ سەبووری
سەبوری کردی ئەم هەرگە بەسەرما

«بابا تاهیری عوریان»

دووری لە ئەمینداری خەزێنەی دڵو سەرچاوەی ڕۆحو سۆمای دیدە، نەهاتییەکی بێ سنورو دەردێکی بێ دەرمانە:

ئەو نەهاتن دەردە، داغی ئەو نەهاتن: دەردەها
کەس بەدەردی من نەچێ، وەك من نەبێ تووشی نەهات «مەحوی»

لای جەمعی عاشقان دووریو چاوەڕوانیو تاسەی دیدار نەهاتیو دەردێکە کە دڵو هەناو لە نێو ئاگردانی شەوقو ئینتزاردا هەڵدەقرچێنێ!

ئەویندار ناتوانێ جگە لە وێنەی یارو ساتە وەختی دیدار لە نێو ساباتی ئەندێشەو خەیاڵیدا بیر لە هیچی دی بکاتەوە!
ئەو خەیاڵەش میوانێکی گەورەیەو جێگای سوکنایی دڵە!

لە گوێما دەنگی دەقـقولبابی دڵ دێ
خەیاڵی یارەکەم میوانە ئیمشەو «سالم»

خـۆ ئەگەر بە لوتفی خۆی وەعدی ویسـالّی پێ بدات، ئەوا وەکو ئێشـکچی تا بەرەبەیان دەسـتەونەزەر ڕادەوەستێو پێڵوی چاو لێك نانێت:

هەر شەوێ وەعدی ویسالّت بێ هەتا ڕۆژ ناسرەوم

لەیلەتولقەدرە هەموو کەس حەز بە بێداری دەکا «کوردی»

دیـداری ئەوین، دیـداری وێنەو ڕوخسـار نییـە، گوفتاری ئەویـنـداران وتـەی زار نییـە، بەڵکو ئـەو کاتەی لـەدورێ ڕا ئەسرینی چاویان لە دەریای ئەویندا تێکەڵ دەبنو لێوی تاسەیان هەڵدەقرچێنن، ئەو کات زمانی دڵ بە گوێی دڵدا دەچرپێنێ!

ئیتر قرچەی دڵو سوتانی ناخو هەنیسکی دیدەو ئاهی سەردو گڕی دەروونە!

ئـەوە مونتەهـای ئاواتـی رۆحـە، ئـەوە گەیشـتنە بـە جەننەتولمەئوای دڵ، ئیتر دوور لە چاوی ڕەقیب لە ژێر ڕەشماڵی شەودا، ئەو کاتەی جگە لە ئەویندارا‌ن کەسی دی وەخەبەر نین، ئەوان لە فیستیڤاڵی نوردا وانەی شەمو پەروانە دەخوێنن!

کەسێ ڕێگای پێ بدرێ لەبەر دەرگای دیوەخانی ئەوین لەسەر ئەژنۆ وەکو غوڵام دانیشـێ، شاگەشـکە دەبێ لە خۆشیدا، تاجی شاهانی دەکرێتە سەرو دەوڵەتداری مەملەکەتی ئەوین دەکات!

ئازیزم: باڵندەکان بە پەروانەیان گوت: ئاخر داماو تۆ بۆچی ڕۆحی خۆت دەخەیتە خەتەرەوە؟

بۆچی باڵی خۆت هەڵدەقرچێنی، کە دەزانی لەگەڵ شـــەمدا ناگەیتە ویصاڵ؟

تۆ لە پێناوی مەحاڵدا ڕۆحی خۆت بە هەلاکەت دەبەی!

بــەڵام پەروانە بەم وتەیە مەســت بوو لە خۆشــیدا گوتی: بەسە بۆ من کە هەمیشە شێتو شەیدای ئەویندارى خۆمو بە دەوریدا دەسوڕێمەوە، چی لەمە گەورەترە بۆ من!!

خــۆ دەڵێن پەروانەی دەوری ئەو شــەمەی! با پێش ســاتی ویساڵیش هەڵقرچێم!؟

دڵ دەڵێی شێوەی وەفاداری لە زوڵفت فێربووە

وا بە دڵسۆزی ســەری هێناوەتە ژێــر پاتەوە «هێدی»

ڕاوەستان لە ڕیزی غوڵامانی تۆدا موبتەغای ڕۆحە! قبوڵ کردنی تــۆ کە بتوانم نێوت بخەمە ســەر زارو وێنەت بخەمە نێو کونجی دڵم، تەشریفێکی وەهایە، نەمدەوێرا بە خەویش بیری لێ بکەمەوە!

هەرچەنــد دەکەم ناتوانم هیچ بڵێم: جگە لە شــەرمەندەیی چیدیــم پــێ ناکرێ، من هیچــم نەدەزانی لە ژیــان تا نەبومە قوتابی تۆ! هیچم نەدەبینی تا تۆ دەســتت نەگرتم! نەمدەزانی بۆ شایی نێو پەنجەکانم کێ پری دەکاتەوە! نەك بۆشایی دڵم!

ئێســتا تــۆ هاتیو هەمــوو کەلێنەکانی دڵو دەســتو ژیانو هەستو نەستی منت بە میسکو عەبیری بەهەشت پڕ کردەوە! دەســتت گرتم لە بیابانی حەسرەتەوە بۆ گوڵزاری هەمیشە

بەهار، لە دەیجورەوە بۆ دەفەری نور!

لە باوەشی میهری تۆدا زمانم پژا، چاوم بە دنیای ئەرخەوانی هەڵهێنا!

تۆ هەر مرۆڤێکی ئاسایی نەبووی بەس!

تۆ هەموو مرۆڤایەتیت لە خودی خۆتدا بەرجەستە کردبوو!

لقـد فضلـت ليلـى علـى النـاس مثلما

علـى ألـف شـهر فضلـت ليلـة القـدر «مجنون ليلى»

محمد ئیقبال دەڵێت: پەروانە دەپارێتەوە... تەنها نیگایەکم پێ ببەخشە ئەی شەم، تەنها شەوێك سوتانم پێ ڕەوا ببینە، سبەی لە سەحەرا خۆڵەمێشەکەم فڕێدە!

گەیشتن بە تۆ ئەی شەمی من بێ سوتانو هەڵقرچان مەحاڵە، ئەویندار هەیە نەزانێ ڕێگای عیشق چەندە خەتەرناکە؟!

دەزانـــم بـــادیـــەی عـیـشـقـە خـەتـەرنـاك

کەچی هەرچووم، ئەگەر ماەو ئەگەر چووم! «مەحوی»

گڕی ئەوین نەبا عیشق بسمیل نەدەکرا لە هەموو ئەنجاسی شاوەتو ئارەزووی دوون پەرستی!

ئەویندار ڕۆح ناهاوێتە نێو ئاگردان بۆ گەشـــتن بە جەســـتە!

ئەو عەودالی ڕاستەقینەیە بۆ سەرچاوەی نوری دڵو خەیاڵی ڕۆح!

چ گەشتێکی پیرۆز بوو، هەنگاونان بۆ بەردەرگای شکۆمەندی

تۆ! بمبەخشە ناتوانم سەر هەڵبڕم تا ئێستا نەمتوانیوە تەماشات بکەم، من گەدایەکی بەر دەرگانەکەی تۆم، چۆن بتوانم بۆ نوری ڕووخسارت بنوارم؟!

ئێستاش من باوەڕناکەم بە مریدی خۆتت قبوڵ کردووم، ئاخر من هەموو ئاواتم ئەوەبوو تەنها ناوت ببیستم، نەك ببمە غوڵامت! هەیهۆ، من لە کوێو تۆ لە کوێ ئەی شازادەی مەملەکەتی ئەوین!!

کەی بە سەیحەی من ئەگا جەزبەی مریدی خانەقا

شەیخی ئەو پیرو موسیننە من جوانێ پیرمە «سالم»

من ئێستا سروەی ئەوینی تۆ زیندەگی دەبەخشێ بە ڕۆحم، عەبیری جوانیت گەردیلەکانی دڵم مەستەکات! گەرمایی بە دەزوولە خوێنینەکانم دەبەخشێ، من جگە لە تۆ ڕازێك بۆ بەردەوام بوون لە ژیاندا نازانم، لەو ڕۆژەوە بوخچەی هەموو خەونو خۆزگەکانم فڕێدایە مەملەکەتەکەی تۆ، گۆچانی سەفەری عومرم داناو، گەیشتمە ژووانی ڕۆح!

ئەگەر سروەی ئەوینی تۆ نەبا من هەناسەم نەدەدا!!

من ناتوانم بێمە کۆشکو تەلاری شکۆداری تۆ ئەی شازادەی مەملەکەتی ئەوین، بەڵام هەموو ئێوارەیەك لەگەڵ ڕۆحی مەحویدا بەم هەستەوە پێشوازی لە شەو دەکەم..

سەبا کوحلی غوباری ڕێی کەسێکی پێیە دێ "مەحوی"

بە بێ حیکمەت نییە دەفڕێ، لە ئێوارێوە گەر چاوم!

تاسەی دڵ

دڵ وڕکی دەری یاری لە من گرتووە هاوار
گەر بیبەم ئیتر نایەتەوە، تەیبەمە سووتێ! «کوردۆ»

له تاریکترین شــەوانی دەیجورا دێمــە دەرێو لە دووت دەگەڕێم، دەگەڕێــم بۆ بۆنی نانو بۆنــی بوونو بۆنی نمەی باران، دەگەڕێم بۆ ڕووخساری نورینت، دونیای خۆم جێدێڵمو بەردو دونیای تۆ ڕادەکەم!

هەموو شــەوێ خەو بە دزییــەوە دەمرفێنێ، چونکە دەزانێ من بێ تۆ ناتوانم بنووم!

تا ئەو کاتەی ئەو زەفەرم پێ دەبات، لەگەڵ ناسری حیسامیدا دەڵێم:

شــنــەی یــادت لــە بـێـشـەمـدایـە ئـەمـشـەو
بـە نـەرمـی هـەڵـدەکـا ئـەو بـایـە ئـەمـشـەو
لـە دیــدەم، ئـەشـکـی ڕوون ڕێـگـا دەپـرسـێ
سـەفـەر گـوایـە بــەرەو دەریـایـە ئـەمـشـەو
دەڵـێـی فـەرهـاد چـووەتـە خـەونـی شـیـریـن
لـە کـێـوی بـێـسـتـون دەنــگ نـایـە ئـەمـشـەو
بـە شـادیـت، هـەر گـڕی مـۆم بـوو سـەمـای بوو
لـە ژووری بــێ چــرا، سـەرمـایـە ئـەمـشـەو
کە تۆ بـووی، مانگ لە نێو گۆمدا مەلەی کرد
لـە پشت هـەورە، لـە ڕووی هەڵنایە ئەمشەو
وەرە، وە زمــانــی بـێـنـەو بـیـدوێـنـە
کـە پـەنـجـەی تـۆی دووێ ئـەو نـایـە، ئەمشەو
لــە نــاخــیــدا هــەزار گــۆرانــی مـەیـیـوە
لـە بـێ تـۆیـی، پـشـووی دەرنــایــە ئـەمـشـەو

بـه خـاكو خـۆڵ دەخـافـڵێ تـفـڵی بـێـواز
دڵـم سـەرپـاك لـە خـۆڵـتـدایـە ئـەمـشـەو
پــەڕو بـاڵــی وەریـــوەو عـــار نـانـێ
مـەڵـی تـۆفـان، چ بـێ پــەروایــە ئـەمـشـەو

هەنگاونانی دڵ بۆ دەڤەری ڕۆح، ســەفەرێکی شکۆدارە بەرەو گەنجینــەی هەموو هیواو ئاواتو خەونەکانی دڵ، گەیشــتنە بە ژووانی ئەو ئەوینەی کە سەرچاوەی هەموو خۆشیو لەزەتەکانی ڕۆحە، دووریو درێژی ڕێگا گرنگ نییە، وەرینی گوڵزاری تەمەن مەســەلەیەك نییە! گرنگ نییە تا دەگەمــە تۆ چەندم تەمەن دەمێنــێ، ئــەوەی گرنگ بێت ئەوەیە کە ئــەو تەمەنەی ماومە لەگەڵ تۆی بەسەر بەرم!!

چونکە من لەو ڕۆژەوە پێت ئاشنا بووم لە نێوان دورپیانێکدا خــۆم یەك لایــی کردۆتــەوە، یا تــۆ دەبێت هەمــوو خۆزگەو ئاواتەکانی من بی! یان هیچی!

ئیتــر لەو ڕۆژەوەی ڕا، دڵ وەکو دێوانەیەك ســالیکی ڕێگای ئەوینی تۆ بوو!

بێ نووری ڕووخساری تۆ کونجی دڵم تروسکەیەك بەدی ناکا!

هەموو سینەم بە عیشقی تۆ وەکو کوانوو بڵێسەی بوو
کــە تینی پێ نەما ئیــدی، هەموو هەر خۆڵی بەربایە.

«حیسامی»

ئـەو دڵـەی کە بۆتــە لانەی ئەوینــی ئەبەدی، بــۆ دیداری ڕووخســارت هەمیشە کاری ســوتانو هەڵقرچانە، بێ یادی ئەو ژیان ماڵاوایی لێ دەکاتو ئاوەدانی تێیدا وجودی نامێنێت!

به شوعلەی شەمعی ڕووخساری دەسوتێ دڵ وەکو قەقنەس
وتـم پـەروانـەیـە، یـا رەب، نـیـە وا بـانـگـو هـاواری

«تاهیر بەگ»

چونکە دووری تۆ تەنها دووری لاشــەیە، وەلێ تابلۆی سیمات لــە نێو دیدەمدا نەخشــێنراوەو بە دیواری دڵمدا هەڵواســراوە، هەرچەنــدە بــە جەســتە نەمتوانیوە غوڵامی دەوری شــەمعی ڕووخسارت بم، وەلێ ڕۆحم پەروانە ئاسا دەستەو دامێنی سوچی ژێر پێتە!

هەرچەندە بە جیسمانی کە دوورم لە حوزورت
روحیـانـەتت سەبتە لـە نێو دیـدەی تەڕما

«حەریق»

شــەوانە سەیلی سروشکو ئەوجی مەوجی حەسرەت، دەگاتە حەرەمــی موحتەرەمت، ئاو پرژێنی ســەرای حوســنی تۆ دەکاو نامەی سکاڵات بۆ دێنیو دەکەوێتە پابۆست!

لـە بـاوەشـما دەدا مـەوج ئەشکی حـەسـرەت
کـەمـەرتـی گـرتـە بــاوەش تـا کـەمـەرچـیـن!

«مەحوی»

شــەوانە هەناسەی ســەردو هەنیسکی بە کوڵو فرچەی لێوو ســوتانی دڵ شــیوەنو ماتەمــی عومرێك لــەدووریو تەنیایی سازدەکەن! ئەو شەوانەی هێندە دەگریم، خەریکە گلێنەی چاوم بەســەر ڕوومەتی زەردمــا دێتە خواریو بینایــم لێڵەبێ، هیچ ڕۆڵەمردوویەك ئەو شــینەی من ناکات، هیچ جەرگ ســوتاوێك ئەو هاوارە گەروی ناتاسێنێ!

ئاخر من تا تۆم دۆزییەوە خەڵوزی پرچم بوونە بەفر، دەیان ســاڵە بۆ حەکیمێك دەگەڕام وانەی ئەوینم بۆ ئەدا کا، جگە لە تۆ مامۆســتایەکی دیــم بەدی نەکرد! لەو ڕۆژەوە ئەو کەســەم دۆزییەوە کە لە بێدەنگیم دەگات زێتر لە قســەکردنم، خۆشــی دەوێم بێبەرامبەر، ئاواتی قوربانیدانو بەخشینە نەك وەرگرتن، لە پێنــاوی مندا دەژی نەك بیەوێت لــە پێناویدا بژیم!! ئیتر من بێ ئەو حیکمەتێك بۆ وجودم نەما، ئیدی ئاوابوونی خۆری چاوەکانی تۆم وەکو ڕۆژی قیامەت دەهاتە پێش چاو!

ئەو کاتەی کە تۆش بوویتە هاودەمی ڕۆحی منو چاوەکانت وەکــو چاوانی من لــە خەمدا ئەســرینیان دەڕشــتو گوڵزاری ئەوینیان ئاودەدا، ئیتر من دنیام لێ ئاخر دەبوو!

چاوت کە چرای جوانییە هێند پڕ خەمە سوتێ
پێم وابێ کە ژین ئاخرە گشت عالەمە سووتێ «کوردۆ»

ئیتر ناتوانم واز لە چاوەڕوانی بێنم،

ئیتر ناتوانم نکوڵی لە مێژووی بوونم بکەم!

من ئامادەم هەموو عومرم بە چاوەڕوانی بەسەربەرم، بەڵام دڵنیــام ڕۆژێك هەر دەبێــت وادەی هاتنت ببەیتە ســەر، ئیتر نەهاتیو نەهامەتی دووریت دەبڕێتەوەو چیدی ناڵێم:

لـە پـاش چەنـد وەعـدە قـەت جـاری نەهاتی
ئـەمـیش بـۆ مـن نـەهـاتـی بـوو، نـەهـاتـی!
کـە تـۆ صـەیـادی، مـن صـەیـدی بـریـنـدار
حـەقـی مـن بـوو هـەڵـێـم، تـۆ بـۆ هـەڵاتـی؟ «کوردی»

تــۆ دەلیلی منـــی، وەرەو دەســـتەکانم بگرە، بــەرەو کەناری دڵنیایی، دە وەرەو بەزەییت بە حاڵی مندا بێتەوە، وەرەو شەوێ ســەرێ بدە لە کوڵبــەی ئەحزانی منو ببینە چۆن تاســەی تۆ دەمکوژێت؟!

وەرە با تێر لە باوەشتدا بگریم، سنگم خەریکە شەق دەباو، گــەردم خەریکە دەتاســێ، دە وەرەو چیدی دڵم مەشــکێنەو بە گەورەیی خۆت ســەرێك لە کونجی تاریکی دەروێشــەکەی خۆت بدەو بە ئیلتفاتێکی لەتیفی خۆت دڵی سوتاوی بەندە خۆشکەو شــەوەزەنگ بگۆڕە بە ڕۆژی ڕوونــاك، خەندە بگێڕەوە بۆ لێوی وشکم.......

دڵم مەشکێنە گەنجینەی خەیاڵی خۆشەویستیتە
بە عەشقی ئەو هەموو عەشقە لەگەڵ دڵدا موداراکە

له تاریکی شەوا وەکو ئەستێرە خۆ دەرخە
بەزۆری ڕۆژی نوری ڕووت، سەراغەرقی سورەییاکە «کوردی»

مەولانـــای ڕۆمـــی دەڵێت: خۆشەویســـتی، تاڵـــی دەگۆڕێ وە شیرینی، خۆڵ بە زێڕو دەرد بە دەرمانو نەخۆشی بە نیعمەتو غەزەب بە ڕەحمەت!

ئەوین ئاســـن نەرم دەکات، بەرد دەتاوێنێتەوە، ئەو ئەوینەی ئاوێتـــەی خوێنـــی ئەویندارببووە، تێکەڵ بە شـــادەماری دڵبووە، خۆری هەرگیز ئاوا نابێتو گوڵزاری هەرگیز زەرد نابێت!

ئـــەو کاتـــەی ئەویندار خودی خۆی لە یـــاد دەکاتو وجودی خـــۆی فەرامۆش دەکاتو لە ڕوحی ئـــەودا دەتوێتەوە، ئیدی بێ ئەو ژیان زۆر سەختەبێت، ئیتر ناتوانێت بێ یادی ئەو بژی، بێ وێنەی خەیاڵی ئەو پێڵوی چاوەکانی بکاتەوە...

زمانم شەق دەبا یەك دەم ئەگەر بێتو نەبا ناوت
بە کوێری دادەنیشم گەر لەبەرچاوم نەبێ چاوت «حەمدی»

ئیدی من جگە لە ئەوینی تۆ ئەنیســـێکی دیم نییە، هەرگیز دەســـت لەو ئەوینە بەرنادەم، داوای دڵی خۆم ناکەمەوە تا ئەو کاتەی ڕۆحم دەســـپێرم، ئیدی کونجی میحنـــەتو خەڵوەتگەی ئەوین چۆڵ ناکەم، گریانو هەڵقرچانو ســـوتان، لەززەتی ڕۆحو سەعادەتی گیانە!

تـــەواوی فەخـــرو گەورەییە بـــۆ من بتوانم ببمە ســـوتووی

ئاگردانــی ئەو ئەوینە موبارەکەو لە ڕیزی غوڵامانتدا دەســتەو نەزەر چاوەڕوانی وادەی تەسلیمی ڕۆح بم!

وتـــم: عـیـشـق ئـاگـری گـرتـه وجـودم
وتـــی: هــەر بـابـەتـی سـوتـانـه خـاشـاك «مەحوی»

بــەڵام بەدەم ئەو ســوتانەوە ڕۆحم دێتە ســەما، بەدەم ئەو گریانەوە سۆمای چاوم فیردەوسێك بەدی دەكات كە چركەیەكی بــە هەمــوو موڵكی دنیا نادەم، لەو ڕۆژەوە عەبیری هەناســەت ناخی مەســت كردوم ئیدی بارانی فرمێســكو ئازاری ئینتیزار ئەداكردنی كەمترین ئادابی مەحەببەتە!

ئەی سروەی ڕۆحو سەرچاوەی بوونو سرودو دروودی وجودو بەســتەی دڵم، ئەی چرای دیــدەو مەرهەمی بریــنو هەتوانی سینەی بریندارم، لە چاوەڕانیت ماندوو نابم..

پەیمان بوو كە بێیتو بە تەمابم شەوو ڕۆژێ
وا عومری تەمابوون، بە فەناچوون، چووە ساڵێ «كوردۆ»

تاسەی من بۆ تۆ، تاسەیە بۆ نیشتمانی ڕۆحو دەریای گوڵاوو گوڵــزاری عومرو شەكرســتانی هەموو خۆشــیو لەزەتەكانی ڕۆح، ســەرمایەی موڵكی ســەرمەدیو گەنجینــەی نەبڕاوەو سەفەری ئەوینە، فڕینە بەرەو وڵاتی هەورو دەفەری شەونمو ســاباتی میهرو باوەشی حەوانەوەو دەریای پەپولەو هاودەمی ئەستێرەكان...

هێند نەخۆشی دەردی دووریم وەختە گیانو دڵ دەرێ
گوا نەسیمی سوبحدەم بێ، عەرزو حاڵی من بەرێ
دەردەدارم، بێ زمانم، بێ دڵم، سەر[illegible]
ئاخ لە بۆ دڵ میهرەبانی، هەم زمانی، هەم [illegible]

«وەفایی»

کەی دێیتەوە؟

لەو ساتەوە ئەم دەڤەرەت بەجێهێشت، ئیدی ڕەنگی خۆر بزرکا، هەورەکان تارایەکی ڕەشیان وەکو بۆیمەکەی دایکمیان پۆشی!
نمــەی بارانەکەش بۆنی غوربەتو بێ تۆیی گرت! ئیدی ئەو بۆنە خۆشەی بارانیش نەما!

ئـەگـەر چـی ڕۆیــی، قـەت نـاچـی لـە یـادم
دەکـــەم یـــادت، بــە یـــادی تـــۆوە شـادم
کـە بـارگـەت بـۆ هــەوار تێـکـنا عـەزیـزم
شـکـا ئـەسـتـووندەکـی تـاوڵـی مـرادم

«هێمن»

بە ڕۆیشــتنی تۆ ژوورەکەم پڕ بوو لە تەنیایی، جارێکی دی وەکو شــەوانی منداڵیم دەستم کردەوە گریان، ئاخر تۆ خەونی هەموو تەمەنی من بووی، لە منداڵیمەوە چاوەڕوانت بووم..
تا تۆ نەهاتی من ترسم لە تاریکیو تەنیاییو دێوەزمە نەشکا!
چونکــە من دەمزانی ئەو دێوەی منیان پێ دەترســاند هەر مرۆڤەکان خۆیان بوون....!
تۆ ڕۆیشتیو جیهانە ئەفسوناوییەکەی من بوو بە نیشتمانی خەم!
ئەوســا زانیم "نالی" لــە دووری مەحبوبە چــی عەزابێکی چەشتووە، ئەگەر نا، نەیدەگوت:

دەروونــــم خـاڵـیـیـە، وەك نــەی دەنـاڵـێ
هـــەوارێـکـــی چ پـــڕ هـــاوارە بـــێ تـــۆ!
بـیـنـایـم کـوێـرە هـەڵـنـایـە بــە ڕووی کـەس
مــوژەم یــەك یــەك دەڵـێـی بـزمـارە بـێ تۆ
هــەمـــوو ئـــەعـــزای نـاڵـیـنـم دەنـاڵـێ
ســـەراپـــام مـثـیـلـی مـۆسـیـقـارە بـــێ تـۆ

«نالی»

دیدەی من دوور لە ڕووخساری تۆ بۆ کێ بنواڕێ، دڵ بێ لە دەنگی تۆ بە دەنگی کێ ڕاچڵەکێو خۆی بە قوربانی کێ بکات؟ گوێ بۆ چرپەی کێ ڕاگرمو بە ڕووی کێدا پێ بکەنم؟ گیانم بۆ شاباشی بە پێیەکانی تۆ نەبێ، ئیدی بۆ چیمە؟!

تۆ نەبینن، نووری ئەم چاوانە بۆ چ!
بۆ نیساری تۆ نەبێ، ئەم جانە بۆ چ؟!

«مەحوی»

تا ئەو کاتەی سەفەرت نەکرد نەمزانی دەردی هیجرانی تۆ هێندە سەختە!

نەمزانی تۆ ڕۆحی مەملەکەتەی منی! بە ڕۆیشتنت گوڵەباخەکان دەمرنو گەڵای وەنەوشەکان زەرد هەڵدەگەڕێنو گوڵستان دەبێتە پوشەڵان!

ئەو شەوەی تۆ جێتهێشتم، وەکو شەوانی چاوەڕوانی تۆ سەرما دەرزی ئاژنی دڵی دەکردم، خەریکبوو لە ژوورەکەمدا ڕەق ببمەوە!

نەمدەزانی من بە بێ تۆ خاوەنی هیچ شتێك نیم!

تۆ کە هاتی تاجی شاهانەت کردە سەرم، کلیلی گەنجینەی بەختەوەریت دایە دەستم، منت کردە ئیمپراتۆری سەڵتەنەتی دڵێك کە ئەم سەرو ئەوسەری دیارنەبوو!

لەبەر تاقی بروت بمرم چ نابێ
کە من شابم لە بن باڵی هومادا

«وەفایی»

ئەو ئێوارەیەی گەڕامەوە هەواری خاڵی، ماڵ ساردو ژوان چۆڵو دیوەخان تاریك، داروبەردی کونجە وێرانەکەم دەگریان...

ترس‌و سامێکی تاڵ دایگرتم، نەمدەتوانی بە تەنیا لە ژوورەکەم دانیشم، هەموو شتەکانم لەلا نامۆ بوون، تەنانەت وێنەی خۆشم لە ئاوێنەکەدا نەناسییەوە!

هەتا تۆم ئاشنا بووی! ئاشنام بوون
ئەمێستا موو بەموم ئەغیارە بێ تۆ

«نالی»

ئەو شەوەم لە دەیجور ڕەشترو لە یەلْدا درێژتر بوو، خەو لە چاوەکانم تۆران ...

لەو ساتەوە بە هاتنی تۆ فەرشی چاوەڕوانیم تەی کرد، لە یادم نەمابوو چاوەڕوانی تۆ چەندە سەختە!

شەوی چەندە درێژە کەسێ خەوی بتارێ
چەندە ئەستەمە مەمرۆ ژووان جێبێڵێ بە جارێ!!
بۆ سەفەرت کردو جێتهێشتم؟!

ئەی مەولانا نەیگوت: ئەم شەو شەوی ئەوە نییە ژووان جێبێڵن‌و لەلای یاری تاقانەوە بۆلای بێگانە بڕۆن، ئەم شەو شەوی ئەوەیە کە گیانە شیرینەکان بە ئاگری ئیشتیاقدا بۆ لای یەك بڕۆن!!

خۆزگە دەتبینی گڕی دووریت چۆن دەمسوتێنێ، بەچی زمانێك دەناڵێنم، بەچی نەوایەك دەگریم!!

وا لەبەر گریانی زۆرم هەردوو دیدەم گڵ ئەکا
بۆ دەوا چاوم لە چاوت سواڵی نەختێ کل دەکا

«میرزا مەنگوڕی»

لە نێو شوشەی عەترەکان‌و پەڕەی نامەکان‌و بەرگی کتێبەکانمدا بۆ سرودیەکی بۆنی تۆ عەودالْم.. ئەمشەو تەنیایی دەمکوژێ!

خۆ لە مەرگ ناترسم.. ئەم دووریەی تۆ هیچ ئازارێکی بۆ مەرگ نەهێشتۆتەوە، تەنها لەوە دەترسم دیدار ئاخیرەتبین‌و نەتوانم

جارێکی دی لە حزورتا دەستەودامێن لەسەر ئەژنۆ دانیشم!

نیوە گیانێکم بمێنێ بەسمە تادێمە حزور
تا دوو سەد گیانت بە قوربان کەم بە نیوە گیانەوە «سەید»

ئەمشەو تەنیایی تەنیام، جگە لە خەم هاودەمێکم نییە، باوەشێك نییە پەنای بۆبەرم، لایلایەیەك نییە ژیرم بکاتەوە! ئەم شەو تۆ هەناسەکانت لێ ستاندمەوە، ئەمشەو چرای ژوورەکەمت بردوو نەتدامەوە، ئەمشەو گوڵی نێو باخچەکەت هەموو خستە نێو بوخچەکەتو جگە لە گەڵای زەرد هیچت بۆ جێنەهێشتم، بۆ وات کرد؟ خۆخەریکە بۆنی خەزان دەمتاسێنێو ڕەنگی خەزان دەمتۆقێنێ!!

لە ژێر چەتری ئەم شەوگارە،
خەم ئەنۆشم بە ئەسپایی «ئەحمەد محمد»

بێجگە لە تۆ کەس شك نابەم، بمداتەوە دڵنەوایی ، ئەم شەو جگە لە تەنیایی میوانێکی دیم نییە!

هەر کە دەزانێت تۆ دەڕۆی ئیتر دەبێتە دێوەزمەی سەر دڵم، ئازارم دەدات، ئەشکەنجەی ڕۆحم دەدات!

گیانەکەم... بۆ دەهێڵی، ئازارم بدەن؟ چۆن دڵتهات خۆت بڕۆییو منیش تەسلیمی تەنیاییو بێ کەسیو غەمو دووری بکەیت؟

واتزانی بەم کارەت، پەشیمانم دەکەیتەوە؟

ڕێم نییە ئاسوودە ساتێ دابنیشم بێ خەیاڵ
دەس ترازاندن لە عیشقت بۆتە فکرێکی مەحاڵ «راجی»

من خولیای ئەوینی تۆم، بێ سروەی ئەوینی تۆ دڵم ئۆقرە ناگرێ، عیشقی تۆ، ڕەگی لە نێو ڕۆحمدا داکوتیوە، بە نێو شادەماری دڵمدا ڕۆچووە! تۆ نمەی بارانێکی کە بەیاری عومرم، بێ ئەو پروشەیە وشکەڵانێکی زەردەو ڕۆحی شەکەتم بێ چرپەی لێوی تۆ سرەوتن نازانێت!

ئـەی کـە خـولـیـامـت بـە خـۆ ڕەنـگـانـدووە
عـەتـری عـەشـقـت تـاسـەمـی تـاسـانـدووە
مـن بـە ڕووی چـاوت ئـەپـەرمـم واکـەوا
سـوڕی ئـەم عـەشـقـەم لـە دڵ گـەوزانـدووە
تـاکـە بـاران ڕۆحـی خـاك بـشـواتـەوە
ڕۆحـی مـن هـەردەم بـەبـێ تـۆ مـانـدووە
مـەسـتـە شـیـعـرم چـونـکـە بـاسـی تـۆ دەکـا
شـیـعـری ئـاڵـم خـۆی لـە تـۆ ئـاڵانـدووە
قـەت مـەتـۆرە لـەم دڵـەی سـەوداسـەرەم
قـەت مـەگـۆڕە خـۆم بـە تـۆ ڕازانـدووە
ئـەشـکـو ئـاهـم سـەوزەکـا شـیـعـران لـە دووت
چـوون، کـە چـاوم ئـەو دڵـەی خـوسـانـدووە «نیان فاتمی»

کەی دێیتەوە، منو هەموو ئاواتو خۆزگەو حەزەکانم بە چەپکە نێرگزێکی ئـەم بەهارەوە چاوەڕوانیـن.. دەتوخوا ئیتر مەڕۆو ئەم هـەوارە جێمەهێڵە، باچیدی تەنیایی نەبێتە میوانم، با چیدی غوربەتی عیشق نەمکوژێ!

ئەم دەڤەرە بێ تۆ چۆڵە، ئەم بەهارە بێ تۆ زەردە....

ئەم وڵاتە بێ تۆ بێ نازە..

من ناخەوم، ئەمشـەو چاوەڕوانی هاتنەوەی تۆم، تا ئەو کاتەی تۆ دەگەیتە مەملەکەتی ئەوین لەگەڵ (فانی)دا، دەڵێم:

ئـەگـەر پـێـتـخـۆشـە کـوردسـتـان
وەکـو جـەنـنـەت مـوهـتـەداکـەی
بکە زوڵفی تەڕت شانەو سەعاتێ ڕوو بەرەو باکە
جلی کوردی لەبەرخۆکە لە بەزمی مۆدە پۆشانا
حـەیـاو حـوسـنو سـەفـا دەرخـە،
هـەمـوویـان بـێ سـەرو پـاکـە.

هەرگیز نارۆم

بۆوەفاتم، گەروەفایێ کا، بەهاتنێ، یەلێ نەفەس
لازمە دەستەو دوعابم، تا ئەبەد منێ بۆ، وەفات
«ناری»

لەو ڕۆژەوە پێت گوتم: نەکەی بڕۆی! ئیدی من لەبەر دەرگای مەملەکەتی ئەوینی تۆدا ڕەشماڵم هەڵداو بوومە سالیکی تەریقەتی حەزرەتی پەروانە!

لەو ڕۆژەوە کە زانیم ژیانم هێندەی هەناسەیەك کورتە، ئیدی جگە لە پلانی ئەوین، نەخشەم بۆ هیچ کارێك دانەنا!

لەو کاتەوە، کە گوێم لە بانگی دڵم گرت، ئیدی گوێم بۆ دەنگێکی دی ڕانەگرت!

لەو ڕۆژەی ڕا، نەمتوانی بێ سروەی هەناسەت بژیم، بێ ئاوازی دەنگت بسرەوم! ئاواتم بە مردن دەخواست نەوەك ساتێك لێم دابڕێی!

توبی‌و سـەری خۆت مەمخەرە زیندانی جودایی

خوێنم نییە، ها! بمکوژە بەم خەنجەری ئەبرۆ «وەفایی»

نەفەسێکی تۆ بە نەفایسی هەموو دونیا ناگۆڕمەوە، ساتێك لە دیداری ڕووخساری نورینت بە ڕۆح‌و دڵ سەودا دەکەم! گەردی پێت بۆ کلی دیدەم بە ئاوات دەخوازم، هەموو عومرم دەکەمە شاباشی ئیلتیفاتێکی لەتیفی تۆ!

لەسەر پەنجەی پێ، لە ئینتیزاری هەڵاتنی شەمسی ڕووخساری تۆدا دەستەو نەزەر، ڕادەوەستم!

نیگایەکی تۆ، ڕۆحی دەبەخشی بە ڕۆحم، حەیاتی دەبەخشی بە حەیاتم، نوری دەبەخشی بە سۆمای چاوم، نیدایەکی تۆ،

تاجی شاهانەی وەسەردەنام!

هەر کە ناوی من دەبا لێوت ئیتر ناوبانگی من
هەروەکو ئەستێرە بەرزە وا لەسەر شەمس و قەمەر

مرۆڤ دەتوانێت لە چەند چرکەیەکدا وشەی «خۆشمەدەویی» بدرکێنێ، بەڵام گەیشتن بەو مەحبوبەی کە شایانی ئەو خەڵاتە گەورەیەیەو دۆزینەوەی عومرێکی دەوێت!

سەعدی شیرازی دەڵێت: «یاران ڕێگەی عەشق ماڵێکی نییە، ئەم دەریا پڕ لە شەپۆلە کەنارێکی نییە!»

لەو ڕۆژەوە گەیشتمە حزوری ئیمپراتۆری دڵم، ئیتر قبوڵم کرد بە ڕۆحم پەروانەی دەوری ئەو شەمە بم، من بە پوش و پەڵاشی کوانووی عیشق ڕازی بووم، حەددم نەبوو خەونی پەروانەیی ببینم، ئێستا ببمە پەروانەی باڵا گەردانی شەمی عومرم، دەبێت ئیدی داوای چی بکەم لە شازادەی مەملەکەتی ئەوین!؟

هەر کەسێ تالبی تەلعەتی جانانەبێ
شەوئەبێ خولق و ڕەوشت و سەنعەتی پەروانەبێ
با، دڵ و جەرگی بە خەنجەر پارەپارەو قیمەکەن
دەنگی ئاخ و ئۆفی نایە، چا، نیە، گەر،وانەبێ

گەیشتن بە خاکی بەرپێی ئەویندارى ڕۆح، سەرچاوەی ڕازو نیازی دڵ، کانیاوی هەموو ئاوات و خۆزگەو هیواکان، خەونێکی بەهەشتیە!

چ جای ئەوەی مەحبوبەش وەکو تۆ عەودالّی هاتنی تۆ بێتو دەیان ساڵ بێت وێڵی تۆ بێت!

دەبێت لە دنیادا لەو کەسە خۆشبەختتر هەبێت، کە بەو ئەویندارە گەیشتبێت کە پڕ بە دڵ خۆشیدەوێت؟!

لە ناخەوە شەیدای بێتو بۆی هەڵقرچێت!

دەبێت لەو ساتە خۆشتر هەبێت کە ساتوئانی مولتەقای ئەرواحە!؟

لەوێدا پارچەکانی ڕۆحت وێك دەگەن، لاشەت بە کەماڵی ڕۆح دەگات!

ئیدی خەوو خواردنو ئارەزووەکان چی بەهایەکیان دەمێنێت؟!

ئەو کاتەی نێوی خۆت لەسەر زاری ئەویندارەکەت دەبیستی، ئیدی ئاگات لەم دنیایە نامێنێ!

مەولانا دەڵێت: «ئەو دەنگەی ناوت دەچڕێ، خۆشترە لە خەوی نیوە شەو»

دەبێت چی لە دیداری شازادەی مەملەکەتی ئەوین خۆشتر بێت؟

دەبێت چی لە ئاوازی دەنگی ئەوینداری دڵ بەسۆزتر بێت؟

مرۆڤ بێ گەیشتن بە پەڕاوی دڵو کەماڵی ڕۆحی دەبێت چی بێت؟

من بێ تۆ چیم ئەی نازەنینەکەم؟!

من له کوێو تۆ له کوێ ئەی یوسفەکەی کەنعانی دڵم؟!

ئەتۆ پەرژینی باغو دەشتی تاسەی
ئەتۆ بۆنی بزەو عەتری هەناسەی
ئەتۆ خەرمانی هەورو مۆمی یادی
گوڵی، بەندی دڵی، کەوبارِی تاسەی

تۆ ئەی ئەمینداری ڕۆحم، مانات بەخشی بە ژیانم، بەهات بەخشی بە وجودم، بزەت بەخشی بە لێوی وشکم، بە پروشەی میهرو ئەوینت، پەرێزی عومرت بۆ کردمە گوڵزاری بەهەشت، تۆ هاتیو لەحیرەتی ڕۆح نەجاتت دام، تۆ نەبای من دەمردم! تۆ نەبای من ئیدی کوێراییم دادەهات!

ئەتۆ چاوی دڵو عەتری سلاوی
ئەتۆ شاری بزەو هێزی هەناوی
ئەتۆ بارانی عەشقو بۆنی ژووانی
شەرابی، شەونمی، هێشووی هەتاوی «حەمدی»

ئیدی پێت سەیر نەبێت کە پێت دەڵێم: من لە دووری تۆ دەمرم! بێ هەناسەی تۆ دەخنکێم! بێ سەدای ئاوازی دەنگت کەڕ دەبم! بێ بۆنی گوڵاوی تۆ دەتاسێم! بێ شەرابی ئەوینی تۆ دەخنکێم!

من مردنم بینی لە دووری تۆ، گیانی من، مردن زۆر خۆشتر بوو لە دووری لە تۆ!

من وەكو لالە، كە بێبەش بم لە قەدی وەك چنار
وەك یەكە بۆ من، چ داغی ئیشتیاقت بێ، چ، نار! «وەفایی»

مولازەمەی ڕۆحم بۆ ژووانی دیدارت، چاوەڕوانی دیدەم بۆ گەردی تۆزی گەیشتنی كەژاوەكەت، توانەوەی دڵم بە گڕی دووریت، حاجەتی ڕۆحە، فەرمانی دڵە، لە دەستی مندا نییە!! جڵەوی عومری من وا بە دەستی پادشای حوسنی تۆوە ئەی حەبیبە!

دەستی تۆ باڵادەستەو ئەمری تۆ بێ بەربەستە، سوڵتانی ئەوینی تۆ حوكمی حەكەمەینی* وا بە دەستە!

دڵو ڕۆح گەیشتوون بە یەقینی موتڵەق، ئیدی ماچی ژێر پێی ساحێبی سەڵتەنەت بە ئاوات دەخوازن!

قەراری دا بەڕۆحو دڵ بەری پێی ماچ بكەم تا سەر
ئیلاهی عەهدو پەیمانی، حەبیبی من هەتا سەر بێ!

ئەوانەی شارەزای ئەوین نەبن، وا دەزانن ئەمە زیللەتە، مەخابن! نازانن عیشق چی عیزەتێك بە عاشق دەبەخشێو ئیختیاری مەعشوق شەرەفێكی هێندە گەورەیە، دەستی كێ دەكەوێت، ئەو كەسە نەبێت كە ئەستێرەی بەختی وەكو خۆر دەدرەوشێتەوە! ناهەقی نییە مەحوی كە دەڵێت:

چاوە، جێی ئەو شۆخە بێت، وتمو، وتی:
ئەم مەلا شێخە قسەی بێ جا دەكا!

یار، کەی بە ئاسانی بەو شوێنە ڕازی دەبێت؟چما مەحوی هەر خۆی نالێت:

گەردی ڕێی هەستاوە، جێ داوا دەکا
بەختە! ماڵی چاوی کێ ئاوا دەکا!

یار ،کە بۆ تۆزی بەرپێی ماڵی چاو داوا دەکا، ئیدی چۆن ڕازی دەبێت بە جێگای چاو بۆ مەسکەنی خۆی؟!

بەڵام تۆ جیاوازی شازادەکەم، تۆ بەخشندەو خاوەن کەرەمی، تۆ میهری خاوەن میهری عەزیزم!

ئەتۆ میهری‌و مەهر ڕوویان ستاردن
لە خزمەت شەوقی تۆدا شەو چرا چین!

دەزانم لە باخی دڵو گوڵزاری ڕۆحو پەرژینی موژەتدا، جێگام بۆ چادەکەی!

تۆ وێنەی کەس نیت! تۆ ئەی نازەنینم هەڵگری ئاڵای زومرەی عاشقانو پێشەنگی ئەویندارانی حەقیقیت!

بە لەیلاوە وەرە بەر قاپی ئەم لەیلایە ئەی مەجنون
شەهێکە سەد سەری فەرهادو شیرینی لەبەر پێ کەوت!

بێ خەم بە، من لە ئەداکردنی ئادابی مەحەببەت بێزار نابم، لە گریانی نیوە شەو،ماندوونابم، باکی سوتانو هەڵقرچانم نییە، عومرێك لە ئاگردانی عیشقی تۆدا نەسوتێ، دڵێك لە کورەی ئەوینی تۆدا نەتوێتەوە، من بۆ چیمن؟

گلێنەیەك بۆ تۆی پێ نەڕوانم تەماشای کێی پێ بکەم؟!
سەد هەزار دیدەم هەبێت، پێی ناڕوانمە هیچی دی
ئەو دەمەی ئەو بێرییە شۆخە، دێ بەرەو سەحرا دەچێت!

تۆ ئەی چریکەی هەناسەی گەردوون، ئەی ئاوازی ژیانی وجود، ئەی مەنبەعی سروری ئەبەدی، شەو چرای دیوەخانی دڵم، مانگەشەوی ئاسمانی ژینم، زێدو لانەو ژووانی ڕۆحی منی!

دڵنیابە هەرگیز ناڕۆمو ئەم دەڤەری نورستانە جێناهێڵم، بەبێ وجودی لازمی تۆ، من مانیعولوجودم.. چونکە هیچ ئیعتبارێك بۆ مەعدومێکی وەکو من دانانرێ، ئەی کاشفی ئەسراری وجودم!

بەشەرتێ دەوڵەتی لوتفت حەواڵەی حاڵی ناری بێ
بە دڵ بێ باكو موستەغنی، لە موڵکی چینو ماچینم

* حەکەمەین: ئەبو موسای ئەشعەری و عەمری کوڕی عاصن «ڕەزای خودایان لێ بێت» کە هەڵبژێردران لە ڕووداوی «تحکیم»دا.

پرۆشەی ئەوین

ئەگەر دڵت دابێتە دەستی خودا
کەس ناتوانێ بیشکێنێ!

ئەم شـەو پەنجەرەکەم بە ڕووی بارانەکەدا کردەوە، ڕێژنەی بارانـی بەهاربوو، گەڵاو گوڵەباخەکانی بە ئەسـرینی ئاسـمان دەشۆری، ئەو ڕۆژانەم بیرکەوتەوە کە بەیانیانی کۆتا ڕۆژەکانی بەهار، وەختێـك باران لە بەرەبەیانـدا دارهەنجیری ماڵەکانی ڕێـگای قوتابخانـەی پاك دەشـۆریو بۆنی گـەڵای هەنجیرەکە مەسـتی دەکردم، ئێسـتاش دوای زێتر لە بیسـت ساڵ من هەر کەیلو مەستی ئەو بۆنەم، بۆنی گەڵا هەنجیرەکان بۆنی توهرو پاکییـان لێ دەتکا، حەزم دەکرد لـە ژێر دار هەنجیرێکا ژووان ببەستمو نەچم بۆ قوتابخانە!

من حەزم دەکرد لەبەرباران پڕ سـینگم بۆنی گوڵاوو گەڵای شۆراو بکەم!

دەمویسـت خۆمو پەڕاوەکانیشم بسـمیل بکەم، ئاخر بۆچی باران هەموو شـتێك پاك دەکاتەوە جگە لـە ناخی مرۆڤەکان!؟ من نەمدەویسـت بچم بۆ قوتابخانە، دەمویسـت وانەکانم لەوێ بخوێنم! ئێسـتاش هەر بە هیـوام بەیانییـەك بگەڕێمەوە ژێر دارهەنجیرەکان، نازانم ئێسـتا ئـەوان ماون؟ یاخود من دەمێنم تا ئەو کاتەی جارێکی دی تێر بۆنی پروشـەی بارانو بۆنی گەڵا هەنجیرەکان بکەم!؟

بـەڵام ئەمجارە نامەوێت بـە تەنیا بڕۆم دەمەوێت تۆشـم لەگەڵ بی!

من دڵم بەم بارانەی ئەمشەو خۆشە، چونکە سالم دەڵێت:

بە ئومێدی بەهاری وەسڵەکەی تۆ

لە هەوری دیدە هەر بارانە ئەمشەو!

دەزانم ئەگەر تۆ بێیت، هەر ئەمشەو پێش بەرەبەیان، پڕ ژوورەکەم دەبێت لە بۆنی گەڵا هەنجیری تەڕو شۆراو، کوڵبەی ئەحزانم دەکەی بە گوڵستان، دەزانی چیدی من بەرگەی دووری تۆ ناگرم، دەزانی دوور لە نیگای تۆ، جگە لە دڵێکی شکاو، فرمێسکی ڕژاو، سیمایەك بەدی ناکەیت، ئەوسا کۆتایی بەدووری دێنی ئازیزم!

بلوری دڵ شکا، وەك جامی مەی، فکرم ڕژا وەك مەی

نیشانەی دڵ شکاویمە، سروشکی ئاڵی خوێنینم! «ناری»

من هەموو ژیانی خۆمم لە دەریای عەدەمدا لەیاد کردبوو، تا ئەو کاتەی کە تۆ هاتیو بە خۆشەویستی خۆت هەموو تاڵییەکانت کردم بە هەنگوین، دڕکەکانت کردن بە گوڵ، کوچەو کۆڵانەکانی ناخی منت وەکو زیخی ئەم بەرەوبەری جۆگەیەکی بەفرین شۆردەوە! تۆ بۆنی دار هەنجیرە تەڕەکەت لێ دەهات!

ئەو کات زانیم چاوەڕوانکردنی دڵێکی پاك، چاوەڕوانکردنی نەسیمی ڕۆحە،ساڵێکی هەناسەیەکە! چونکە هەناسەیەکی ئەو دوورییە ساڵێکە!!

هیوادارم پێش زەردبوونی گوڵەکان، پێش قەتیس بوونی

ئەسرینی بەهار، بێیتو کۆتایی بە تەنیایی بهێنی!

کوچــەو کۆڵانەکان بیری ترپــەی پێییەکانت دەکەن، منیش بیری ترپەی دڵت دەکەم!

بە تــەواوی ئینتزار چاوەڕوانتم! کزەبــای دوای باران بۆنی هەناسەی تۆم بۆ دێنێ!!

ئەمشــەو کەسێك چاوەڕوانە، بۆ گەیشــتنت ئامادەیە دەست لە داری دونیا هەڵگرێ، مەولانا ئاســا دەڵێت: هەرچی دەتەوێت ببــە، هەرچیــم هەیە ببە، هەرچی پێویســتت پێیەتی ببە، هەموو شــتێکم ببــە، کە دوورم دەخاتەوە لە تــۆ! ئەگەر ناوی خۆشــم دوورم دەخاتــەوە لە تۆ، لە خۆمــی دادەڕنم، من ناوم بۆچییە لە دووری تۆ!

سیمای ڕووخسارت لەیلێ لە نێو دیدەم نەخشاوە
زمانــم بــە نــاوی تــۆ لــە ئەزەلــۆ پــژاوە
دڵــم بــە زیکــرو یــادت تــەواو داگیرکــراوە
ئیــدی بۆ کێ بنوســم، نامــە بۆ کــوێ براوە! «مەجنون»

ئەو کاتەی دڵی مرۆڤێکی گەورە بە تەواوی ئەوینەوە دەروازەی خۆشەویســتیت بۆ دەخاتە سەرپشت، ئیدی گەنجینەکانی دونیا هەموو بۆ سەودای هەناسەیەك لە ژیان ناشێن!!

ئــەو کاتــە دەزانــی کە ئــەو دڵە نیشــتمانتە، ئــەو مرۆڤە ناســنامەتە، ڕەشماڵی ژیانو ســێبەری عومرە! ئەو کاتە دەزانی

لەم جیهانی بێ کەسییەدا کەسێك هەموو کەسێکە بۆ تۆ، ئیدی لە بێکەســی نەجاتت دەبێت!! ئەو کەسە هەمیشە پێت دەڵێت: مەترسە من لەگەڵتم!!

ئەوســا تاڵیی ئینتیــزار دەبێتە حەلاوەتی ڕۆحو ســوکنایی دڵ! چونکە ئەوە چاوەڕوانی خودو گەڕانەوەی هەموو خۆشــیو لەزەتێکی ڕۆحە!

لە قوتابخانەکەی تۆدا بووم بە مرۆڤو ژوانم لەگەڵ فریشتەدا بەست، بەفرمماڵی کردوو بۆنم بە میسکی بەهەشتەوە کرد...

ئازارەکانی دووریو دڕکو داڵی حەسرەتو چاوەڕوانی شەهدی ئەوینن، چونکە ئەگەر ئەو ئازارانە نەبا، مرۆڤە پاکو بێگەردەکان لە هەوەســبازو ئارەزوو پەرستەکان جودا نەدەکرانەوە، ئەو دڵە سـپیو نورینانەی کە ســوتاوی تاوی ئەوینن، لەو دڵە ڕەشــانە جـودا نەدەکرانەوە کە لانــەی ئەهریمەنو قەترانی ڕقو کینەو دڕندەیین!

ئەویــن خۆی لە خۆیدا ســەرچاوەی گەورەترین ژانە، بەڵام ئەو ژانەیە کە هەمووان شــەیدای بووین، چونکە لە ناخی ئەو ئازارو ژانەدا ڕۆحمان لە دایك دەبێت!

چی لەو ڕۆژە خۆشــتر بوو دوای عەیامێك لە ونبوون خۆم لە دڵی تۆدا دۆزییەوە!؟

لــەم جیهانەدا دڵێك داڵــدەت بدات، هەمــوو ئێوارەیەك بە

ئەسرینی چاوی لە هەموو تەپو تۆزی ئەم ڕۆژگارەت بشواتەوەو بەرگی فریشتەت لەبەرکا!

نوقمی خۆشەویستیو متمانەو ئەوینت بکات، ئیدی چی باکم بە ئازارو ناڕەحەتییە!؟

خۆ من تا نەگەیشتمە حزوری دیوانی تۆ، مرۆڤبوونی خۆمم هەست پێ نەکرد!

گوێم لە دەنگی پێکەنین نەبوو بوو، سەدای ناڵەو هاواری ئەوین نەیان هەژاندبووم، پێناسەیەکم بۆ خۆشەویستی نەدەزانی!

بە گەیشتنم بە تۆ ماڵاواییم لە ژینی ئاژەڵیم کرد، جوانییەکانی ناخی خۆم بەدی کرد، بە خۆم ئاشنا بووم، تێر بۆنی خۆمم کرد!

لام وایە گەیشتن بە تۆ، ئیدی گەیشتنە بە ڕاحەتی ڕۆحو لەزەتی سەرمەدی، مردنو قوربانیدانیش ڕێگایە بەرەو بەهەشتی ڕۆح، لە ئەویندا ئیدی مردن نامێنێت، جاکێ بەو ئاواتە دەگات ببێتە قوربانت؟؟

گرۆهی عاشقان ئەمڕۆ هەموو هاتوونە پابوست
منیش هاتووم بفەرمووی بمکوژن، بمکەن بە قوربانت
لە کوشتن گەردنێت ئازادە، بێتو بێیە سەر قەبرم
بە ڕۆژی جومعە بمنێژن، لەگەڵ جەمعی شەهیدانت
«کوردی»

هێدی هێدی خەریکە ئاسمان ڕوپۆشی ڕەشی ڕادەماڵێ‌و دەسماڵی بەیان واڵا دەکا، بارانەکەش ماندوو بوو، تەنها پروشەیەکی وردی ماوە.

ئەوین فێری کردین بەرگی ڕیاو ڕووکەش پەرستی فڕێ دەین!

ئەو چاوە بەهەشتییەی ئەوین پێمان دەبەخشێت، قوڵاییەکانی حوسنی حەقیقی دەبینێت، ئێمە هەواو ئارەزووومان لە یەکەم هەنگاودا بە تیغی حەقیقەت سەربڕی‌و بە ئاوی چاوو گوڵاوی هەناسەی حەسرەت دەستنوێژی ئەوینمان هەڵگرت!

لە زەلکاوی قوڕو لیتەی حەیوانییەوە بۆ دەریاری نوور وەرێکەوتین!

ئێمە بۆ خودی خۆمان نازین، نەفسی خۆمان لە نوری ئەویندا توایەوە وەکو مۆم!

دەبێت جیهانێکی نوێ دروست بکەین، وردە وردە پێیەکانمان لە زەوی ببڕین‌و بەرەو ئاسمان هەڵکشێین!

ئەی نوری دڵو قووەتی ئەژنۆم، بەسە دووری

ڕۆحم وەکو پەروانە، گەڕا دەوروبەری تۆ

«سید کامیلی ئیمامی»

نیشتمانی دڵ[٧]

نازانم تۆ گەورەی، یا دونیا بچووکە!
ئەی بۆ لە هەر گۆشەیەکی ئەم دنیایەدا
هەست بە بوونی تۆ دەکەم؟! (فروغ فروخزاد)

نەمدەویست کەسێکم خۆشبوێ، بەڵکو دەمویست شەیدای بم..

نەمدەویست خەڵاتی بکەمو سەروەتو سامانی بخەمە ژێردەست، بەڵکو دەمویست سەروماڵی بخەمە ژێر پێ!!

نەمدەویست ژیرانە خۆشم بوێ، دەمویست شێتانە شێتی بم!

نەمدەویست تەنها بۆنی گوڵاوی لێبێت، بەڵکو دەمویست سەرچاوەی عەترو عەبیرو گوڵاوی هەموو گوڵشەنەکانی دونیا بێت، جگە لەو ئیدی بە هیچ گوڵاوێك ئاشنا نەبم!

دەمویست لە نێو دڵیدا بژیم بۆ هەمیشە، لە هەناسەیدا بتوێمەوە! دەمویست ئەتڵەسی خەیاڵەکانم داگیربکات، گلێنەم ئەو نەبێ کەسی دی نەبینێت! دەمویست هەورو چەترو خۆرو کەپرو ڕەزو باخو خاکو ئاوو کەسو کارو گەڵو هۆزو گۆچانەکەی دەستیشم با!!

دەبوو ئەو مرۆڤەبایە کە پێشتر هەرگیز نەمدیبوو، لە دوای ئەویش نەدەبوو هەرگیز بمدیبا!! دەمویست هیچم نەبێت جگە لە ئەو، ئەویش هەموو موڵکو سەروەتو سامانو مەملەکەتی من بێ!

ئەگەر سایەی سەری تۆ بێ بە تاجم
چ موحتاجم بە تاجو ئەفسەری کەی

«ناری»

من هەموو زەویم پێ تەنگ بوو، جێگام نەدەبووەوە، دەرگا نەما لێی نەدەم، بەڵام هیچیان ماڵی من نەبوون، تا ئەو کاتەی

لە دەرگای ئەو دڵەم دا کە هی من بوو! تەنها من..........

پێشتر هەموو جیهان لە ئاواتەکانی مندا، ون دەبوون، بەڵام ئێستا هەموو ئاواتو خۆزگەکانم لە گەورەیی ئەو دڵەدا ون دەبێت! سروەی ئەو مەملەکەتە دەڵێی نەسیمی بەهەشتە!

وای لەو ساتەی دڵێك دەبێتە نیشتمانت!!!

تۆ دەبیتە پارچەیەك لە ئەو، ئیدی هەنگاوەکانت لەگەڵ ترپەی ئەو دڵەدا ڕێك دەخەیت، ناتوانی بێ ئەو بیربکەیتەوە، چوون ئەو دەزانێت تۆ بیر لە چی دەکەیتەوە، حەزت لە چییە!؟داوای چی دەکەیت، دەتەوێت چی بڵێیت!

ئەگەر دڵ دڵبەرە، دڵبەر نەزانم!
ئەگەر دڵبەر دڵە، دڵ دەن نیشانم
دڵو دڵبەر ئەوەندە تێکەڵاون
جودانین بۆم دڵو بەندی گیانم

«بابا تاهیری عوریان»

لەو توانەوەیەدا، لە فەنابوونی ڕۆحدا، لە ونبوون لە نێو گوڵستانی عومرا، ئەو کاتەی پێ دەخەیتە ئەو دیو دەروازەی دڵ، ئیدی چاوت بە مەملەکەتی ئەوین ئاشنا دەبێو هەموو ڕووپۆشەکان لەسەر چاوت لادەبرێن، ئەوسا بە چاوی خۆت هەموو حەقیقەتەکان دەبینی! دەگەیتە کانیاوی هەموو هیواو ئاواتەکانت.

ئەوسا دەزانیت تۆ پێشتر هیچ نەبوویت، هەموو هەناسەکانت جگە لە حەسرەت چیدی نەبوون، ئاخر هەناسەیەك بێ میسكو گوڵاوی هەناسەی ئەویندار، چی ڕاحەتێ دەبەخشێ بە ڕۆح؟

ئاخر دیدەیەك بێ دیداری خەزنەداری گەنجینەی دڵ، چی دەبینێت؟

بێ چرپەی ڕۆح بە چی ئاوازێك ڕۆحت مەستە بێ!؟

پەروانەی حەزو تاسەت ئاوێزانی چی شەمێك دەبێت؟

دەبێتە باڵا گەردانی کێ!؟ کێ بێتو گەوهەری وجودت بدۆزیتەوەو........ ناسنامەی بوونت پێ ببەخشێ!

کەی دەگەیتە دامێنی ئیمپراتۆری دڵت!؟

بە دڵ خۆزگەم بەوانەی وان لە سەودات
کە هەردەم دادەنێن، سەریان لەسەر پات
هەزار خۆزگەم بە ئاواتی کەسانێ
کە دەخوازن لە دڵدا تۆ بە ئاوات

«بابا تاهیری عوریان»

ئۆخەی سەمەری عومرو فەرمانی هەزاران شەوی چاوەڕوانیو سەداو زایەڵەی هاوارو ناڵینی نیوەشەو، لە کۆتاییدا تەشریفت هێناو دەستت گرتم بەرەو ژووانی ڕۆح! بەخێر هاتی سەر دیدەکانم!

بە هاتنت ئیدی باڵی فریشتەت پێ بەخشیم، کەشکۆڵی

خەمەکانــت لێوەرگرتــم خەیاڵەکانــت کــردم بــە حەقیقەت، شــەوەزەنگت کردم بە چراخان، ئای چەند کەس بە حەسرەتی ئەم ڕۆژەوە مردنو نەگەیشتنە تۆ!

قــەســەمت ئــەدەم وەزات ئیلاهــی
وەسڵی دۆست خۆشە، یا گەنجی شاهی؟

«عەباسی کەمەندی»

بێگومان بۆ کەسێك گەیشــتبێتە مەئمەنی ڕۆحی، ئیدی شا بە سەپان ناگەڕێو ئاوڕ بۆ لای گەنجینەی شاهانە ناداتەوە!!

دوای دەیان ســاڵ ســوتانو هەڵقرچانو وێــڵو عەوداڵبوونو تاسەو حەسرەت، ئەوسا دەزانی گەیشتن بەو کەسەی کە پەڕاوی ڕۆحــت دەخوێنێتەوە، چــی خەڵاتێکی گەورەیە! ئەو کەســەی دەزانێت تۆ عەوداڵی چیت! ؟ پێویستت بە چییە!

چونکە ئەو شارەزای کونجو کەلەبەرەکانی ڕۆحو گیانی تۆیە! ئیــدی پــەردەکان لەســەر بینایــت لادەبرێــن! دەچیتە نێو مەملەکەتــی ئەوین، لەوێدا لە دەریای ئەوینــدا پاك دەبیتەوە، دەبیتەوە مرۆڤ!

گوێت لە دەنگێك دەبێت لە ئاوریشم نەرمتر، مەستی گوڵاوێك دەبی لە میســكو عەنبەر زۆر سەیرتر، ئیدی نیگای نورینت بۆ لای باقو بریقی ڕێگا ناڕوانێت! ئیدی جگە لە باوەشێك، خەون بە ژوانێکی دییەوە نابینی!

ئیدی ناتەوێت جێیبهێڵی، ناتەوێت چرکەیەك لێی دوورکەویتەوە!

ناتەوێ پێڵوی چاوەکانت لێك بنێیو بنووی! چۆن دەتوانی ئەو شەمسی ئەنوارە فەرامۆشکەی؟!

وەنەوزێکم شەوێ دا، گەیە سەرمو
وتی: هەستە، هەتاوت وا لەسەرکەوت

«مەحوی»

شەوانە بێ خەیاڵی ئەو ئۆقرە ناگری! بێ دەنگی ئەو خەونابێتە میوانت! بێ بۆنی هەناسەی ئەو ڕۆحت پشوو نادات!
ئەو کات دەزانی مەحوی بۆ دەڵێت:

لە دنیا جەننەتی خۆ دیوە هەر کەس
کە تۆ بێ حازری، وەختی وەفاتی!

ژیان لەگەڵ هاودەمی ڕۆحت شنەیەکە لە بەهەشتەوە هەڵدەکات، کاتێك فێری ئەو جۆرە ژیانە دەبیت، ئیدی ناتوانی دەستبەرداری بیت!

وەکو منداڵ بۆی دەگریت، ئیدی ناتوانی ڕازی ئەوینت داپۆشی، ناتوانی فرمێسکەکانت بشاریتەوە، ئاخر تۆ پێشتر زیندوو نەبووی! ڕۆحت تێدا نەبوو! نەتدەزانی تۆ چی مەخلوقێکی! بۆچی دەژیت؟

تازە فەرمووتە لە لای کەس ڕازی عیشقی من مەڵێ
نەت دەزانی دڵ کە کون بوو، دەنگی لێدێ وەك جەرەس

«حەریق»

ئەوین دەروونەکان پاك دەکاتەوە، سینەی مرۆڤەکان بە ئاوی زیو دەشـــۆرێت، جگە لە ســـۆزو خۆشەویستی هیچی دی لە نێو دڵـــی ئەویندارا جێـــگای نابێتەوە، بەڵکـــو دڵ دەبێتە دەریایەك شەپۆلی خۆشەویستیو هەســـتو نەستو سۆزی مرۆڤانە، خۆی بە نێو مرۆڤەکاندا پەخش دەکاتو جیهان دەکاتە گوڵستان!

ئەوەی ئەوینی ناســـیبێ، ئیدی دەبێتە موریدو ســـائیلی ئەو عەتـــا بـــێ وێنەیە! بێ زەکاتی ئەو حوســـنە بێ نەزیرە ڕۆح لە زیندەگی حەقیقی مەحروم دەبێت!

من بە شەرعەن موستەحەقم بۆ زەکاتی حوسنی تۆ
تۆ کە صاحێب دەوڵەتی، بێ بەش لە ئیحسانم مەکە

«ناری»

تەنها لەوێدا مرۆڤ لە خودپەســـەندیو خودپەرستی قوتاری دەبێت، ئیدی خۆی نابینێت نەفس پەرستی یەخەی بەردەدات، لەسەرو ماڵی خۆی دەبوریو شاباشی ئەو کەسەی دەکات، نوقمی مەحەببەتی پاکی ئیلاهی دەکات.

وانـــەی ئەوینی ئیلاهی لا دەخوێنێو بە نەشـــئەی «ســـلام علیکم طبتم فادخلوها خالدین» مەستی دەکات ئیدی بۆ خلودی

ئەبەدی هەنگاو دەنێت، پوش‌و پەڵاشی ئەم دنیایە فریوی نادات، باق‌و بریقی فانی غافلگیری ناکەن!

هۆ ئیمپراتۆری دڵم، شـــازادەی مەملەکەتی ئەوین، گەیشتنم بە تۆ، گەیشـــتنم بوو بە جەماڵـــی حەقیقی‌و دەریای حەقایقی ســـەرمەدی‌و ڕازو نیـــازی ڕۆح، ئەگـــەر تـــۆ دەرگای دڵت بۆ واڵا نەکردبام، ئێستا دێوانەی کام بیابانی دۆزەخ دەبووم!

مـــن چۆن بتوانم سوپاســـت بکەم کە ئێســـتا بەهەشـــتی دڵی تۆ نیشتمانە!

ئای لەو ســـاتەی مرۆڤ دەگات بەو کەســـەی لە خۆت زیاتر خۆشی دەوێی!!

ئـــەو کاتەی خۆت لـــە بەرزترین نموونـــەدا دەدۆزیتەوە، بە هەموو ئەو خۆزگەو ئاواتانەوە، کە ئاواتی عومرت بوون!

ئیدی لـــەو ئەوینـــەدا چـــۆن ناتوێیتـــەوەو لـــەو دەریایەدا فەنانابی!؟

هەر کە دەتبینم دەڵێی تۆ شەم‌و من پەروانەتم
تا ســـەرپا نەبمە کۆی زوخاڵ قەت ئارام ناگرم

«وەفایی»

دەردی دووری

زۆر ئازارم چەشـــتووە، برینی قووڵ، جەستەی کێلاوم.. وەلێ ئازارێکم نەدیوە، چەشـــنی دەردی دووری، تاڵو ئەســـتەم بێت! سوتان بە دەوری ئاگری دووریو هەڵقرچان لە نێو گڕی تاسەو چاوەڕوانیو تامەزرۆیی بۆ دیداری ڕۆح، ساتێکیساڵێکەو گریان بۆ نیگایەك، هەموو هەنسکێکی سەکەراتی مەرگە!!

ئەم دەردە بێدەرمانە!

دڵـــی بریندار وە کەس ژێر نابێتـــەوە، ئەو برینە وە کەس سارێژ نابێت!

دڵ لەبـــەر زامـــی فیراقـــت دائیمـــا زاری دەکا

ڕۆژوشەو مەنعیدەکەمبەسزامیسەختەناسرەوێ

«کوردی»

دەیان ساڵە بە سەرو ماڵم، عەوداڵی ئەوینی تۆم، دڵنیابووم کە بازرگانی ئەوین، هەرگیز مایەپووچ نابێت، ئەگەر سەروماڵیشی لە ڕێدا دابنێ!

من لەســـەر هەموو زەویدا، جگەلە دڵی تۆ، نیشتمانێکم نییە بۆ ئاسودەیی دڵم، ئێستا کە سەرچاوەی خۆشبەختیم لای تۆیە، بێ ئەو دەریای سەعادەتە چۆن بژیم!؟

مەحوی ئەمرۆ زۆر نەخۆشە، قەت شیفای نایێ بە هیچ

گەر شیفای بێتن، بە بۆیی زوڵفو ئەو ئەگریجە دێ

جگە لە ئەهلی دڵ، نازانن کە دووری لە ئازیزێك کە موڵکداری هەموو ڕازو نیازێکی دڵە، یانی چی؟

نازانن کاتێك ئەو دەرِوات تەواوی وجود لەگەڵ خۆیدا دەبات، گوڵستان بێ بۆو باخی عومر بێ سەمەرە! تێپەڕبوونی هەموو ساتێکی تەمەن وێڕای بەفیرۆچوونی، جگە لە زووخاوی مەرگو وەرینی پەڕەی زەردی تەمەنو ژاکانی هەموو جوسنو جوانییەك چیدی نییە!

نەمامی عومری من، بێ بەرگە بێ تۆ
خۆراکم، زوخو خوێنی جەرگە بێ تۆ
مەفەرموو بمرە، ژینی چی عەزیزم؟
ژیانم، ساتێ سەدجار، مەرگە بێ تۆ

«کەمەندی»

لە زەمەنێکدا مرۆڤەکان لە یەکدی هەڵدێنو ئارەزووی دیداری یەك ناکەن، ئەی چۆنە وەها ئێمە، بێ یەکدی ئۆقرە ناگرینو ساتێك ناسرەوین بێ یادی یەك، چۆنە بەو یادەوە درێژە بە ژیان دەدەینو هێشتا هەناسە هەڵدەکێشین؟

من دەتوانم بێ هەموو مرۆڤەکان بژیم، وجودی ئەوان لە وجودی مندا، هیچ شوێنێکی داگیر نەکردووە، وەلێ تۆ جێگات بۆ وجودی خۆشم نەهێشتووە، گەر تۆ نەبی، من نازانم دەبێت لە کوێ بم؟! ئەورۆ، پەیوەندیی مرۆڤەکان لە سنورێکدا

ڕادەوەستێت، جگە لە پەیوەندیگەلێکی ماددی شتێکی دی بە یەکیانەوە گرێ نادات!

دواتر کە لە پەیوەندییەکی خەیاڵی لە نێوان ڕۆحدا ئاگادار دەبن، ناتوانن باوەڕبەخۆیان بهێنن لە ژووانی ئەوین حاڵی ناوون، هەڵبەت ئەوان ئاوێتە بوونی ڕۆح نازانن، توانەوە لە ناخی یەکترو ڕۆچوون بە دەروونی یەکتردا نازانن واتای چییە!

ئەوان نازانن کاتێك کەسێك، لە ناخی دڵییەوە هێندەی مانای خۆشەویستی خۆشیدەوێیی‌و لە تۆوە تەماشای هەموو خۆشییەکانی دونیا دەکاتو دوور لە تۆ ناتوانێ ئیدراکی زاتی خۆشی بکات، ئەمە چی گەورەییەکە!!

ئەوسا ئەگەر لەوەها کارێك تێ بگەن، ئیدی پێیان سەیر نابێت، کە ئاواتی ئەوە نییە لە ڕێگای ئەوەوە بگاتە مەتاعێکی کەم، بەڵکو هەموو دونیا دەبەخشێ بۆ گەیشتن بە دامێنی لوتفی ئەو! چونکە لای ئەو، سەودای خۆڵی ژێر پێی ئەو مرۆڤە بە هەموو دونیا ناکرێ!!

ئەو کاتەی لە ژووانی ڕۆحدا، بە زمانی بەهەشتی دێنە گوفتار، ئیدی دونیای دەنی، هیچ باس‌و خوازێکی نامێنێ‌و فریشتە ئاسا جیهانی مادە فەرامۆش دەکەن‌و جگە لە لەزەتی ڕۆح‌و لیقای دڵ‌و سکاڵای دڵ، هیچ سروودو درووودێکی دی نابیسرێ!

چرپەی ڕۆح‌و سروەی ئەوین‌و پەیامی دڵ، جیهانێك

دروستدەکەن، مرۆڤ تا نەچێتە ئەو مەملەکەتی ڕۆحە، هەست بە بەهای مرۆیی خۆی ناکات!

ئەوسا ڕۆح ئازاد دەبێ، زمان دەکرێتەوە، دڵ پەڕاوی خۆی والا دەکات، لەوێدا دەتوانی قسەی دڵت بکەی، خۆزگەکانت بڕوێنی، خەونەکانت بهێنیتەدی!

ئیدی ناتوانی لەو مەملەکەتە کۆچ بکەی، ئەگەر سەریشت دانابێ، چوون لە دووری ئەو دەفەرە، تۆ ئیدی خاوەنی هیچ نیت!

وا سەرم دانا بە عەزمی بەردە بازی ڕێگەکەت
مەرهەمی دەردی سەری من، وا بە گەردی پاتەوە
گەر دەپرسی حاڵی پەروانەی دڵم، دووربێ لە ڕووت
وا لە سۆزشدا لە سایەی شەوچرای گۆناتەوە

«ناری»

کێ تا ئێستا بازاڕی ڕۆحی بینیوە؟ کێ تا ئێستا چۆتە لای پیری دڵ؟ کێ گوێی لە نەغمەی نەوای بولبولی ئەوین بووە؟ کێ گەیشتوە بەو کەسەی کە بوخچەی هەموو ڕازو نیازەکانی فڕێدابێتە ژێر پێی؟ کەواتە هەموو دونیا دەبنە دووژمنت ئەو کاتەی باسی هاودەمی ڕۆحت بۆ هاودەمانی دونیا دەکەی!!

لەسەر تۆم دوشمنە دنیا، قەضیەم «مانع الجمع»ە
کە تەرکی تۆ نەکەم، تەرکی هەموو دنیا نەکەم چیبکەم

«مەحوی»

ئـەو کات کە لە پێناوی ئەودا، تەرکی هەموو دونیا دەکەیو لە دونیا ویستان پەراوێز دەگریو لە کونجی دارولحوزنی خۆتدا، دەســتلەملانی خەم دەبیــتو بۆ دووری میری دڵت، ئەســرین هەڵدەوەرێنی، بێ سەرچاوەی شادیو سەعادەت، چیت لە دەست دێت جگە لە گریان...

لە دارولحوزنــی دووری، ئیختیاری غەم نەکەم چیبکەم؟
بە بێ مەعشوقی شادی، دەس لە مل ماتەم نەکەم چیبکەم؟
نەبوو بۆ من دەمێ غونچەی ســرودی گوڵشــەنی وەصڵت
لە خارستانی هیجرەت، خاری میحنەت، جەم نەکەم چیبکەم؟

«ناری»

دەزانم گڕی دووری، ئاگر لە ناخت بەردەداو ســینەت دەکاتە قەقنــەس، ئــەو کاتەی خــۆت لــە بیابانــی دووریو تەنیاییدا دەبینیتەوەو کەســێك نابینی لەگەڵی بدوێی، ســیمایەك نابینی تەماشــای ڕووخساری نورینی بکەی، ئاوازێك نابیسی، گوێی دڵی بۆ ڕادێری! سروەیەك لە بەهەشتەوە فێنکی نابەخشێ بەڕۆحت! ئیدی حەز دەکەی لەم دنیایە بڕۆییو ئەم دۆزەخە جێبێڵی:

بـۆ ئـۆغـرکـردنـی مــن بــووم بـە قـەقـنـەس
کە ئـەو چـوو بۆ سەفەر من بۆ سەفەر چووم

«مەحوی»

گوڵەنــدام، دەردی دووریی تۆ، گــڕەی چلەی هاوینی عومرە، چرۆی حــەزو ئاواتەکانم ئــاوری تێبەردەداو من هەمیشــە لە دووریــت خەمیــدەو پەراگەندەو بێمــاوام، شــەوانە ئەگەر بە فرمێســك، شــەودێری دڵم نەکەم، وەکو دارێکی وشکەڵاتوو، لە ڕەگەوە دەسوتێم!

وەلــێ دڵنیــام ڕۆژێك هەردێــتو ئیــدی دووری دەبڕێتەوە، گوڵخەنــی تەنیاییو نامۆیــی، دەبێتە گوڵشــەنی دیداری ڕۆحو ئۆخژنی دڵ، ئەم ئازارەی ئێستاش، مەراسیمی تەریقەتی عیشقە، ئەی نالی بۆچی دەڵێ:

عـەشـق سـوڵـتـانـێـکە هـەرکـا ڕوو لـە وێـرانـی بکا
ئـاهی سـەردو، ئەشکی گـەرمو قەلبی بـوریـانی دەوێ

ئادابی ئەوین

میهرەبان بە ئازیزم میهرەبان، ئەویندار دەبێ میهرەبان بێت!
تـۆ دەتەوێت بەرەو دڵێك هەنــگاو بنێی، هێدی هێدی بڕۆ، تـۆ دەتەوێــت ناخی مرۆڤێك بکەی بە ژوانی هەمیشــەییت بە ئەسپایی بدوێ، ئازیزم بە ئەسپایی!
ئیدی تۆ دەبێت لە بوونی خۆت دەست هەڵگری!
سەرەتا کەللەی سەرت فڕێ دە ژێر پێی یار، ئەوسا خۆت بە سالیکی ڕێگای ئەوین بزانە!

تا نەبووری تۆ لەسەر، ڕێی ناخەیە مەیدانی عیشق
ســەر لە پێش پێ دەبێ، لەم ڕێگە دانێی «أولا» «مەحوی»

تا لە ڕۆحی خۆت نەبوری، ڕێگای ئەوین نادۆزیتەوە! هەرگیز!
لـە ونبوونــی خۆتا وجودی یار بەدی دەکـەی، لە توانەوەی خۆتا دەگەیتە خزمەتی چرای هەمیشــە درەوشاوە! لە فەرمانی عەقــڵ دەردەچیتو دەبیتە غوڵامی دڵێك کـە ناتوانی هەرگیز موخالەفەی بکەی!

لە هەر جێیەك هەڵێ خورشیدی عیشقی گوڵ ڕوخان
ئەگەر عەقڵی ببێ، لەو جێگە ئاونگی عەقڵ چی بکا؟ «مەحوی»

لەبەر دەرگای کۆشــکی ئەوین ڕاوەســتە لەســەریەك پێ، تا گوێــت لە نــاوی خۆت دەبێ، تا دەگەیتە ئــەو مەقامەی یار بە ناوی خۆی بانگت دەکات، ئەوکات نەشئەی خۆشییەك ڕوودەکاتە دڵــت، کە هەرگیز وەها خۆشــییەکت هەســت پــێ نەکردبێت!

ڕابوردنی ناوی تۆ، بەسەرزاری یاردا ئاوازی ڕۆحە!

تۆیەك دەیان ساڵە وەکو پوش‌و پەڵاشی پەرێزێکی دێم، قرچە لە جگەرتەوە دێ، بەدەم هەناسەی یارەوە دەکەویتە سەما!

لەبەر زارو نەزاری بوومە وەك پوش

دە ئەمجا، ڕابوێرە، من بە زارا! «مەحوی»

گەر بگەیتە بەردەرگا، ئیدی، خۆڵی ئەو ڕاگوزەرە بە ئاوی حەیات ناگۆڕێتەوە!

ئەوێ بۆ ئەهلی دڵو دەروێشانی تەریقەتی پەروانە، خەونی تەمەنو خەرمانی زەمەنو مونتەهای ئەمەلە!

مـن چی بکەم لە حەیاتی بێ تۆیی، لە وجودی بێوجودی دوور لە نیشتمانی ڕۆح!

«خضر» ئەگەر چاوی حەیاتی بڕییە ئاوی حەیات

من لە خاکی دەری جانانەمە، هەر چاوی حەیات! «مەحوی»

ڕێگای گەیشتن بەو خاکە تولانییە، کەسێك پەروەردەی ئادابی ئەوین نەبێو لە کورەی ناری عیشقا هەڵنەقرچابێ، ناتوانێ بیگاتێ!

دەبێت وێڵی دەشتو دەربێ، مەجنون ئاسا لە کێوو هەردا بۆ لەیلای خۆی وێڵ بێ، دەبێ تەرکی دنیا بکاتو لە مرۆڤەکان تارابێو جگە لە یاری خۆی چاوی کەسی دی نەبینێ!

بەجێ نایا دەبێ ڕوکەینە سارا
حەقی ئادابی مەجنونی لە شارا «مەحوی»

ئەو ئادابە ئەستەمە ئەداکردنی، ئەوین دڵی پاکو سینەی سافو پێڵوی شەرمنی دەوێ، ئاهی ساردو ناخی گەرمو جەرگی سوتاوی دەوێ، بەرامبەر بە جەمالی حەقیقی توانەوەو تەسلیم بوونی دەوێ!

بێ دەنگی، ملکەچی، خزمەتکاری، بەخشینی ڕۆح بێ سێو دوو لە سەرەتا ئادابەکانی ئەوینن!!

گفتوگۆ بە زمانی ڕۆح، چرپە بە زمانی پەپوولە، نیگا بە چاوی گوڵ، نەرمی بە وێنەی سروە، ئەمانە سیمای ئەویندارن!

ئای کە سەختە ئازیزم، وانەی ئەم حوجرەیە موتاڵای زۆری دەوێ!

تا من دەبمە خاکو تۆ تەشریف دێنیو پێ دەنێی بەسەرما زۆری دەوێت!!

لەرێی ئەو شۆخەدا خۆم کردە خاکو پێی نەنا پێ ما
دەسا خاکی هەموو عالەم
بەسەر خۆما نەکەم چی بکەم؟! «مەحوی»

من دەزانم بە هەڵە ڕێمکەوتە دیوانی تۆ ئەی شازادەی مەملەکەتی ئەوین!

ڕاوەستانی من لەبەر دەرگای تۆ هیچ مەعقول نییە، وەلێ چی بکەم من خۆ بە عەقڵ شەیدات نەبووم، هەر لە دووری ڕا لەگەڵ پێڵاوەکانمدا عەقڵم فڕێ داو ئیدی ئاورم بۆلا نەدایەوە!

بــرا، مـــەردم دەویٚ عـەقڵـی نـەلـەنـگـیٚ
بـە لـەنـجـەی نــازو عـیـشـوەی نـەونـەمـامـان «مەحوی»

خۆمنیش خەیاڵی هاتنە نێو دیوانم لە مێشکدا نەبوو، من جگە لە پاسەوانو خزمەتکارێك، هیچی دیم بە ئاوات نەدەخواست!

من دەمویست تەنها بەرماڵەکەم لەبەر دەرگای تۆدا ڕابخەمو بە گۆچانێكو جلو بەرگێکی شڕەوە بە پێڵوی چاوەکانم گەردی بەرپێیەکانت بماڵم!

ڕۆژانــە ئەگەر پەرداخێك ئاوو لەتێ نانــی ڕەقت پێ دابام، ئیدی بەسم بوو!

من بە بوونی تۆ ژیانم بەردەوام دەبێت!

توخوا مەڕۆ.. با ژیانی من هەر بەردەوام بێت، تۆ بڕۆی من ئیدی دەمرم!

من بەس دەمویست لە جوملەی یارانی تۆم قبوڵ بفەرمووی، ئەگەر منیش حەددی ئەوەم هەیە!!

چونکە هەموو کەسێك شایانی ئەوە نییە ڕۆحی قوربانی تۆ بکات!

بێ حیسابن کوشتەیی پەیکانی غەمزەی چاوەکەت
گەر وەکو ئەمثالی ئێمە بێنە بێنە سەر حەددو حیساب «ئەدەب»

حەزرەتی شــەم، لەم دەروێشــە ســالیکە بێ ســلوکەی خۆت خۆشبە، هێشتا ئادابی ئەوین فێر نەبووە!

بەڵێنت پێ دەدەم ئیدی جگە لە ملکەچبوون، چیدی لە من

نەبینی! لەمەودوا..

گلە ناکەم ئەوەندەی دەنکە جۆیی
ئەگەر کەللەی سەریشم پڕلە کاکەی «نالی»

ئیدی هەرچیت دەوێ بیبە، هەرچیت پێ خۆشە بیکە، چیدی نابیسی بڵێم:

هەرچی بووم بردی بە تاڵان تورکی مەستی چاوەکەت
تاقەتو سەبرو قەرارم پێ نەما تاڵان بەسە
ئاورت بەردا دڵو گیانێ «حەقیقی» چاوەکەم
دەردی بێ دەرمانە عیشقت، دەردی بێ دەرمان بەسە! «حەقیقی»

نا، ئیدی وشەی بەسە لە من نابیسی!! هەرگیز...

مەرگی بەر دەرگاکەی تۆم لە تەختی پاشایەتی لا گەورەترە، تۆ گیان دەبەخشی بە ڕۆحم، من بێ تۆ ڕۆحم مردووە، چ جای لاشەم!

ئەو دەردەی تۆ دەهێنێتە عیادەم من بەڕۆحم سەودای دەکەم

هەربە ئومێدی عەیادەت، بەڵکە جارێ بێتە لام
من، ئەگەر چی بشمرم، پێم خۆشە ئەم بیمارییە «نالی»

هەرکەسێکیش مزگێنیی هاتنی تۆم پێ بدا من سەروەتو ماڵی هەموو بە موژدانە دەدەمێ، چونکە دوای هاتنی تۆ من لە خۆشیدا شاگەشکە دەبم، لە خۆشیدا ڕۆحم دەسپێرم!

بە ڕووخۆشی کە فەرموویە،
دەبێ «نیاری» عەیادەت کەم
ئەوا مردم لە خۆشیدا، لە خۆشی ئەو نەخۆشینە

#ناڵەی جودایی

توخوا خۆت بیڵێ، نەونەمامی نۆ
مردن خۆشترە، یا دووری لە تۆ؟؟

«فۆلکلۆر»

لەو هەنگاوانە ستەمکارتر نەبوون، کە لە تۆیان دابڕیم، لەو هەنگاوانەش بەرزو پیرۆزتر نین، کە جارێکی دی، منیان بە دیداری تۆ شاد کرد!

لەگەڵ دەرکەوتنی نوری تۆدا، دڵی شەیدام، دەکەوێتە خورپە، ڕۆح وەك تەیری نێو قەفەس، دەکەوێتە سەما....

بەڵام خورپەی تەواوی دڵ، لەگەڵ هەنگاوی ئەودایە
کە سەرتاپا، لە ئاوازی بەهەشتی خواوە پەیدایە «هەردی»

ئەو هەنگاوانە لەگەڵ خۆیاندا ڕێگای پڕ دڕکوداڵی دووری دەپێچنەوەو لەدۆزەخی تەنیاییو زیندانی غوربەتو عەزابی بێتۆیی ڕزگارم دەکەن!

من بە بیستنی سڵاوێکی تۆ، شاگەشکە دەبم، چ جای جەنابتان بە لوتفو کەرەمی خۆتان، تەشریف بهێننە دیوانی غوڵامی خۆتان!!

قاصیدێ گەر بێ، لە تۆ بێنێ سـەلامو بێتە لام
ژێری کەوشی ماچ دەکەم قوربان، بە تۆزو گەردەوە «صافی»

ئەی هاوار، منی غوڵام چۆن توانیم پشت لە تەختی شاهانەی تۆ بکەم ئەی شازادەکەم، لە کاتێکدا جگە لە من، کەس نەیتوانیوە ببێتە غوڵامی بەردەرگانەکەت...

گەر غوڵامیم پێ کەرەمکا، پادشاهیم کەی دەوێ
جێم لە بەردەرگا نەبێ، ڕوتبەو نیشانم بۆچییە «صافی»

تۆ سروەی ڕۆحو لەزەتی ژیانی، تۆ ئەو کەسەی کە لە نیگای تۆوە، دنیا دەبینم، تۆش هەر بەو شێوەیەی دەبینی، کە لە منەوە دیارە، چون تۆ بەگلێنەکانی من دەڕوانی!

ئازیزم، ئەو ڕۆژەی گەیشتمە زیارەتی بالآت، پێت گوتم: ئێرە چەند خۆشە!!

نازدارەکەم، ئەوە هەستی دڵەو زمانی ڕۆح! لەو شوێنە خۆشتر نییە، کە یاری خۆشەویستی لێیە، ئیدی ئەو شوێنە، هەر شوێنێك بێت!

بە گەیشتنی مەوکیبی شاهانەت، ئیدی شەماڵی عەنبەربۆی هەناسەت ڕۆحم مەستەکا، سەفا دەبەخشێ بە ناخم!

کە دەگەمە حزوورت، لە قوتابخانەی ئەوینی تۆدا، چۆك دادەدەم، وانەی ئەوینی پاكو عیشقی حەقیقی دەخوێنم، لەوێدا لە جیهانە گەورەکەی خۆشەویستی پاكو ئەوینی بەرزو شکۆداردا لە زبڵوزاڵو زەلکاوی دنیاویستی، پاك دەبمەوەو غەرقی دەریای نوردەبم! ڕۆمی دەڵێت: ئەوەی کراسێکی لە عیشقدا دڕاندبێ، ئەوا لە هەموو تەماعو خەوشێك پاك بووەتەوە!

لەوێدا لە دەرگای دڵەوە دەچمە نێو مەملەکەتی ئەوین!

لەو مەملەکەتەدا مرۆڤەکان تەنها وێڵی ڕۆحن نەك جەستە، چونکە هەموو دەزانن ئەوەی وێڵی جەستە بێت، هەرگیز لە ڕۆح تێناگات!

ئەوەی تەنها بە زمانی لاشە بدوێ، هەرگیز فێری زمانی ڕۆح نابێت!

لەوێدا بەندە جگە لە تۆ شوغلی شاغیلی نییە!

هەمووعالەم بەکەسبوکاری مەشغوڵن ئەمما بەندە

هەمیشە عاشقی ڕوتم ، شەهیدی چاوی شەهلاتم

«ئەحمەد موختار»

ئەو ساتانەی کە وەکو پەروانە بە دەوری چرای ڕوخسارتا دەخولێمەوە، هەموو ئاواتم گەیشتنە بە ئامێزی گەرمت!

ئای لەو ساتانەی کە وەکو پەروانە، خۆت دەخزێنیتە ئامێزی گەرمی یارەوە!

ئای لە چێژو لەزەتی ڕۆح!

تۆم لابێ، بەهاری دەگەڕێ پایزی عومرم

لاشم نەبی تۆ، پاییزە عومرم لە بەهارا «کوردۆ»

ئازیزم گرنگ نییە لە کوێیت، گرنگ ئەوەیە لەژێر سێبەری کەپری خۆشەویستی یاردا، چرکەکانی ژیانت بگوزەرێ! چونکە تێپەڕبوونی چرکەکانی تەمەن، دوور لە هەڵمی هەناسەت مردنە، هەر ساتەو مردنێکی جیاواز، چونکە مردنی عاشقان، یەك جۆر نییە، ڕۆژی دەیان جار دەمرن، تا دەگەن بە زیندەگیی ڕۆح!

سەختترینو دژوارترین ساتەکانی ژیان، ئەو ساتەیە کە لەگەڵ ئەو کەسەدا دەژی، کە کەس هێندەی ئەو خۆشی ناوێیو تۆش کەست هێندەی ئەو خۆشناوێ، وەلێ لەناکاو خۆت بە تەنیای تەنیا دەبینیتەوە!

من ئێستاش نازانم چۆن توانیم ماڵاواییت لێ بکەم، ئەو پەنجانە چۆن هەڵنەوەرین کە دوعاخوازییان لە تۆ کرد!

مافی خۆتە سزام بدەیت، نەدەبوا من هەرگیز جێت بێڵم..

لە بەینی ئێمە شەرت وابوو، جودایی یەك نەکەین هەرگیز
وەفای عەهدت نەبوو قوربان، بەجێتهێشتم بە تەنیایی
«صافی»

بەڵام خودا دەیزانێ لەگەڵ ئاوابوونی خۆری ئەو ئێوارەیەدا، ئەو کاتەی بۆ دواجار ئاوڕم دایەوەو دوا سەرنجم لە سیمای نورینت دا، ئیدی چیم بەسەرهات!

چۆن گڕی جودایی وەك گڕەی چلەی هاوین چرۆی حەزو ئاواتو خۆزگەکانی یەك یەك هەڵدەپڕوکاندم!!

بۆ وادەزانی، جودایی هێندە ئاسانە؟

هیجرانو دووریی تۆ نەیهێشتم ئەزیزم، تاسەو چاوەڕوانی دیدار، سەبرو قەراری بردم بەتاڵان!

عومری من سوتا، لەنێو کورەی غەمی هیجرو فیراق
کەیلی مەیلو دەردی تاسەو ئیشتیاق «کەمەندی»

من بێ تۆ بەخودی خۆشم نابەڵەدم، بێ تۆ هەست دەکەم هۆیەك بۆ وجودی من نییە! ئیدی من کارێکم نامێنێ، وشەیەك نامێنێ بیدرکێنم، بێ تۆ، بۆ کێ بدوێم؟ چی بڵێمو باسی چی بکەم؟!

هەتا لەو یاری دەمسازە جودا مام

وەکو نەی بێ نەوا، کەوتووم‌و بێدەنگ «مەحوی»

بەڵام توخودا ئیدی بە دەردی جودایی سزام مەدە، تاڵاوی دووری مەکە بە گەرووما، چونکە هیچ شتێك هێندەی جودایی تاڵ‌و دژوار نییە، هەرچی دەتەوێت بیکە، جگە لە هیجران، توخودا ئیدی کاری وا نەکەی!

تۆ بە لوتفی خۆت بمبەخشە، من چیم هەیە بیدەم لە کەفارەتی گوناهەکانمدا، جگە لە ڕۆحێك کە هەرگیز بۆ سەودای ڕیزوانی تۆ ناشێ!

منی گەدا، چیم هەیە بیبەخشم بە تۆ، سەرمایەی من تەنها ئەوینی تۆیە!

ئازیزم تۆ دەردو دەرمانی منی، عیللەتو شیفای منی، گەر نەیەی بۆلام، من لە چاوەڕوانی‌و تەنیاییدا دەمرم!

گوڵەندام، ئەی تەنافی گەردنم، زوڵفی پەرێشانت

عیلاجێ! چارەیێ، ڕەحمێ، ئەمان دەستم بە دامانت

«وەفایی»

من بەرگەی هیجران ناگرم، سەحەر لەناڵەی جودابیم بێزاربوو، مانگە شەو بەزەیی بە گریانی مندا دێتەوە، گەر تۆ بەزەییت بە مندا نەیەتەوە، ئیدی خۆ من جگە لە تۆ کەسم نییە!

ڕێگەی چاوەڕوانی بەرنادەم، لە هاتنت نائومێد نابم، گەر لە سەرەمەرگیشا تەشریفت بگات، شادم بەوەی ڕۆحم بکەمە شاباشی هاتنت!

ڕەحمێ بکە ئازیزم بە دیدەی تەڕو جەرگی برژاوو ڕەنگی زەردو دڵی بریندارم، من نەخۆش و تۆش حەکیمی منی، دەرمانی دەردی من تەنها لای تۆیە، ئەی مەرهەمی زام و برینم.

دڵ نەخۆشی دەردی هیجرە، جانی جانانم وەرە
لەت لەتە جەرگو هەناوم، ماهی تابانم وەرە
عیللەتی دەردو شیفاکەم وا بە لێوی شەککەرت
مایەی ژینو حەیاتم، دەردودەرمانم وەرە

«تاهیر بەگی جاف»

دەستم بەدامێنت، تەنها بۆ هەواڵپرسینی نەخۆشەکەی خۆت، سەرێ لە کوڵبەی ئەحزانی ئەم غوڵامەی خۆت بدە، تەنها نیگایەك بە تیلەی چاوەکانت، بە گەنجی قارونو سیحری هاروتو ماروت نادەم.

شەکوای دڵو ئەرزوحاڵی ڕۆحە، شازادەکەم...............،
چی دەبێ جارێ داوام قبوڵ بفەرمووی..

بۆ هەواڵپرسی، نەخۆشی خۆت، چییە گەر یەك دەمێ
یا لەبەر خوا، یا لەبەر ڕەغمی ڕەقیبانت وەرە

«صافی»

ئیمپراتۆری دڵم

جگە لە خشەی گەڵای وەریو کە باخەوانە ڕدێن چەرمووەکە، کۆی دەکردنەوە، دەنگێکی دی نەدەبیستـرا، ئەو ساڵەهای ساڵە گەڵای زەرد کۆدەکاتەوەو ڕۆژەکانی تەمەنیشی پەرش‌و بڵاو..

گـــــەڵاڕێـــــزان گـــوڵـــی بـــاخـــانـــی دابـــا
بـــەهـــاریٚ دیـــکـــە دیٚ ئـــەم داخـــە لابـــا
هـــەنـــاســـەی بـــاخـــەوانـــی پـــیـــرە دەیـــگـــوت!
هـــــــەزاران خـــۆزگـــە ژیـــنـــی مـــنـــوەهـــابـــا!

«شەریف»

بەڵام شـــازادەکەم من شـــادم بـــەوەی گەڵاکانـــی تەمەنم بۆ گەیشتن بە بەهاری مەملەکەتەکەی تۆ بەخشی!

دەزانم لە جێی هەموو گەڵایەکی وەریو گوڵاڵەیەکی ســوورم پیٚ دەبەخشی!

ئیدی هەناســـە بۆ ڕۆژانی تەمەنم هەڵناکێشـــم، بە عومری بابردووی نازانم!

ئەو ڕۆژانەی من گەڵای تەمەنم دەوەراند، لە چاوەڕوانی تۆدا وەستابووم، چما گەیشتن بە تۆ هێندە ئاسانە؟

گەیشـــتن بە مێرگی ئاواتو کانیاوی حەزو باوەشـــی هەستو نەســـتو ســـۆزو یانـــەی دڵ، ئەگـــەر لـــە دوا ســـاتەکانی ژیانو دواهەناسەکانی تەمەنیشدا بێت، مورادێکی هێندە بەرزە، بەهای بە هەموو تەمەن سەودا ناکریٚ!

ئـــای کــه چــەنــد خــۆشــه ژیـــانو عــومــرم
لـــه خـــاکو پـــای تـــۆ، گـــیـان دەرچـــێ بمرم

«وەلی دێوانە»

بە گەیشـــتنم بە تۆ، گەیشـــتمە ئەو دەڤـــەرەی کە ئیدی نە خۆری ئاوا دەبێتو نە بۆنی بارانی لێ دەبڕێ..

لە نێوەڕاســـتی بەهاردا لە نێو گوڵســـتانو گوڵـــزاری گوڵاوو ڕێحانەدا بۆ بۆنی تۆ دەگەڕام..

لە نێو زیخی شـــۆڕاوی نێو کانیو چەمی بەفراودا، بۆ نیگای پاکو دڵی شۆڕاوت دەگەڕام..

لە نێو ناڵەو چریکەی ڕەوە قوڵینگەکانی گەرمیانو کوێستاندا، بۆ ئاوازی تۆ دەگەڕام!

شیعرم نوسیو چیرۆکم داناو بوخچەیەکم پڕکرد لە یادگاری!

بڕیارم دا بۆ تۆ نەبێ بۆ کەسی نەخوێنمەوە!

تەنها بۆ ئەو شوێنە دەگەڕام کە تۆی لێ دەژی.....

ئـــەو شـــوێنەم بەلاوە گرنگ نەبوو کـــە خۆمی تێدا دەژیم، چونکە دەمزانی بە هاتنی تۆ هەموو شتێك دەگۆڕێ!

چەندە خۆشە «حەمدی»، جارێ بێتە ئەم وێرانەیە
جا دەبێتە قەصری جەننەت، کوڵبەی ئەحزانی من

ئەگـــەر هەمـــوو عومری فانـــیو باقیم بکەمە شاباشـــی ئەو ڕۆژەی تەشریفت هێنا....

هێشتا ناتوانم لەسەر ئادابی مەحەببەتو مەراسیمی ئەوین،

دڵۆپێك لە دەریای خۆشەویستیم دەربڕم!

گـەر تۆ نەبای ڕۆحم بە کێ ئاشـنا باو، لـە لای کێ وانەی ئەوینی خوێندبا، کێ لە تاریکستانی عەدەم دەستەکانی گرتبامو ببوایە بە هاودەمی ڕۆحم!؟

من حەکایەتی دڵم بۆ کێ باسکردبا؟

کێ فرمێسکەکانی بۆ سڕیبامو ئارامی ببەخشیایە بە ناخم؟

ئەوانە دەردی دڵو شەکوای ڕۆحم بۆ کێ بەیان کردبا!

کێ پەڕاوی دڵی منی دەکردەوەو دێڕبەدێڕی دەخوێندەوە!

لەگەڵ کێدا فرمێسـکم ڕشـتباو بە ڕووی کێـدا لە ناخەوە پێکەنیبام!

گەیشتن بە تۆ سانا نەبوو، شازادەکەی دەفەری ڕۆحم!

سـەیرن ئەوانەی وادەزانن ئەویندارى هێندە ئاسانە! نازانم چۆن دەتوانن ناوی عیشقو ئەوین بهێنن!؟

ئـەوان جگە لەو نـاوە هیچی دی نازانن! چمـا ئەوان بۆنی عیشقیان کردووە؟ نا هەرگیز....!

تەنها سـروەیەکی گوڵاوی ئەوین، مرۆڤ مەست دەکاتو بە جیهانێکی ئەفسوناوی ئاشنا دەکا!

جیهانێك شوێنو جێگای بۆ نییە!

تۆ لە هەر شوێنێ بووی من لەوێم!

بۆ هەر شوێنێ بچی هاودەمتم، ئیدی ناتوانم چرکەیەك لێت جودابم!

دوای زەمەنێك لە ناڵەی جودایی‌و غوربەتی ڕۆح‌و تەنیایی دڵ، ئیدی بێ هاودەمی هەستو نەستم نامەوێت هەناسە بدەم!

دوور لە نیگای تۆ کوێرو دوور لە چرپەی تۆ کەڕو بێ گفتوگۆی شیرینی تۆ لاڵم!

من ئیدی ناتوانم بێ فەرمانی ئیمپراتۆڕی دڵم بسرەوم، هەمیشە دەستەونەزەر بۆ بەخشینی ڕۆحم لە خزمەتتدام.

لە بۆ وەصڵی جەماڵی یاری کوردی
ئەگەر ڕۆحم نەدەم، نامەردم ئەمڕۆ

ژیان لە خزمەتی تۆدا حەلاوەتی ڕۆح‌و سکونەتی سەکینەی ئارامی‌و دڵنیایی‌و ئیتمینانی حەقیقییە!

هەروەکو ڕۆمی دەڵێت: گەر شەکر دەیزانی عیشقی تۆ چەند شیرینە، لە شەرما دەبووە دڵۆپێك ئاوو شانازی بە شیرینی خۆیەوە نەدەکرد!

ئای خودایە گرتنەبەری ڕێگەی ئەوین چەند دژوارە، وەلێ لە یەکەم ساتی گەیشتنە نێو مەملەکەتی ئەوین هەموو تاڵی‌و ناڕەحەتییەکان بیر دەچنەوە!

بارێك خەم‌و پەژارەو هەناسەی ساردو دەردی بێ تۆیی‌و چیرۆکی تەنیاییم ئامادە کردبوو، وەلێ کە تەشریفتان هێنا لە خۆشیدا هیچم وەبیر نەما!

لە نێو خەندەکانی تۆدا هەموو توانەوە!
بە هاتنی تۆ ئیتر من خەمێکم نەما!

که خضر ئەو خاکو خۆڵەی بەردەرِی دی
وتی تۆ خاکی، یا ئاوی حەیاتی

«مەحوی»

لێرەدا ژیان ڕەنگێکی دی‌و سەعادەت وێنەیەکی دی هەیە، لێرەدا هەردووکمان بۆ یەك ئاڕاستە دەڕوانین‌و بە یەك ئاواز پێ دەکەنین‌و بۆ یەك ئامانج فرمێسك دەڕێژین، لێرەدا خودی خۆمان لە یاد دەکەین‌و لە یەکتردا دەتوێینەوە.

ئیدی ناتوانین بێ یەکتر هەناسە بدەین‌و پەرداخێك بخەینە سەر لێومان!
شەوانە بێ بۆنی کراسی یوسفینت، خەو ناچێتە چاوانم!
ئەوینی منو تۆ ناسنامەی ڕۆحە، یەك چرکە قبوڵی غەفڵەت ناکا!!
جگە لە تۆ کەس نەیتوانی بێتو لەسەر شەپۆلی ڕۆحم شادەمارەکانی دڵم تەیکاو بە ناخمدا ڕۆبچێ!
کەس نەیتوانی گرێی دڵم بکاتەوەو وەکو ئیمپراتۆرێکی سەرکەش ئاڵای ئەوین لە نێوەڕاستی دڵمدا بچەقێنێ!
منو تۆ زادەی یەك خاکو خۆڵو، بۆی یەك بەهارو شەپۆلی یەك دەریایین!
لەگەڵ تۆدا خۆم خۆشەوێ! دڵخۆشم بە ترپەی دڵم، ژیانم لا شیرینە!
چونکە لە بەهەشتی دڵی تۆدا دەژیم!
هەرگیز نیشتمانێك نییە لەو دڵە گەورەتر بێ کە بێ سنور خۆشی دەوێی!

کە شەیتان تاقی میحرابی بڕۆی تۆی دی وتی: یاڕەب
لە سوجدەی حەزرەتی ئادەم سەری خۆم بۆ چ داناوە

«حاجی قادری کۆیی»

مەتڵەبی دڵ

لەبەر تەوقی فیراقو ئیشتیاقت
فەراقی کرد، دڵم تۆقی بە زاری
بە جارێ بمکوژە، خوێنم بڕێژە
خەلاسم کە، لە دەردی ئینتیزاری

«وەفایی»

بێدەنگ مەبە، لە چریکەی دەنگت مەحروومم مەکە!

لەگــەڵ بێدە نگی تۆدا، ئیدی من، گوێم لە ترپەی دڵیشــم نابێ!

ئەگەر فرچەی ناخو ڕێژنەی فرمێسکەکانم نەبن، هەست بە زیندوویی خۆشم ناکەم!

خەریکم وەکو منداڵ، جگە لە گریان، زمانێکی دی نازانم، بۆ گوزارشت لە داوای دڵم!

ئاخر من ناتوانم، بڵێم: چیم دەوێو کێم دەوێ!

وەکــو نەی کونکونــە جەرگم، لە تــاو هیجرانی تۆ بۆیە

بە ســۆزی نەی دەســووتێمو بە نەغمەی نــەی دەناڵێنم

«وەفایی»

چــۆن بتوانم، بڵێم: من لە تاســەی چاوەڕوانیی کەســێکدا دەســووتێم، کە بێبەرامبەر خۆشی دەوێم، بەبێ هیچ داوایەك، تەنها خۆشی دەوێمو بەس!

بە کێ بڵێم، کە ئەگەر خەیاڵو ئەندێشەی دڵ نەبێ، ناتوانم چرکەیەك بژیم!

ئەگەر ســروەی هەناســەت، لە بۆنی بارانــا، ئاوێتەی ڕۆحم نەبا، ئێستا دەمێك بوو، نیوم لە پەڕاوی ژیانا، سڕابووەوە!

دڵ ڕۆییــوە قوربــان، لــە وجــودم بــە خەیــاڵات
دایــم لــە ســەفەردایە، ئەگەرچــی لــە حەضــەردا

«تاهیر بەگی جاف»

خۆ من گلەیی، لە عەزابی ڕۆحو ئەشــکەنجەی دڵ ناکەم، با بگەمە دیدارت، با چاوم بە کلی دیداری ڕوخسارت برێژم، ئیدی ئەو ئاوازە، با هەر بەردەوام بێت!

من گازندەیەکم لە لەیلای دڵم نییە!

یَــقــولــونَ لَــیــلــی عَــذَّبَــتــكَ بِــحُــبِّــهــا
أَلا حَــبَّــذا ذاكَ الــحَــبــیــبُ الــمُــعَــذِّبُ

«مجنون لیلی»

ئەمــە تەنهــا پەیوەنــدیو ئالوودەبوونی مرۆڤێــك نییە بە مرۆڤێکەوە!

ئەمە تەنها داواکاریو تکایەکی ســۆزداریو هەســتێکی کاتی نییە!!

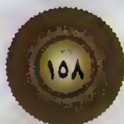
ئــەوە مەتڵەبی دڵو حاجەتی ڕۆحو ئاوێتەبوونی خوێنە، لە شادەماری مەحبووبدا!

ئەوە هەناســەی زیندەگــیو ئاوێزانبوونی دوو ڕۆحە، کە بێ یەکتر، دەمرنو ناژین!

ئەمە جیهانی ڕۆحە، لاشە هیچ مەقامێکی نییە لێرەدا!

لێرەدا، مەرهەمی ڕۆح، تەنها ڕۆحە!

هەتوانی دڵ بۆنی هەناسەی ئەویندارە!

سەد تەبیب هاتو عیلاجی ئەم برینانەی نەکرد

تۆ عیلاجی زەخمەکەم کە، سا بە ئامانم وەرە

گەر دەزانی، چەند پەشێوە حاڵەکەم، بۆ دیدەنت

سەد ئەوەندەی زوڵفەکانت، دڵ پەرێشانم وەرە «تاهیربەگی جاف»

وەهــا ئەوینێــك، هەرگیز گۆڕانی بەســەر نایــەتو خۆری، هەرگیز ئاوا نابێ!

گوڵزاری، هەرگیز زەرد نابێو نوری، هەرگیز خامۆش نابێ.

لــە دنــیــادا، هــەمــوو شــت، قــابــیلی تـەغییرو گـۆڕانـە

بــە تــەنیا حوسنی تۆو عەشقی منە، نەیدیوە تەغییرێ

«کەمالی»

دڵ ناتوانێ، تاســەی عومری خۆی، بۆ کەس بدرکێنێ، جگە لە تۆ!

ڕۆح ناتوانێ، چرپەی ڕازی، بە گوێچکەی کەســدا بچرپێنێ، جگە لە تۆ!

بینابیم، تروسکەیەك بەدی ناکات، پەپوولەی خەندەیەك، لەسەر خونچەی لێوم، نانیشێتەوە!

سروەی شادییەك، خۆی ناکات بە ژوورەکەمدا!

گــەر تۆ نەبی، وشــەکان ماڵاوابیم لێدەکەنو شــیعر نایەتە دیوەخانم!

گەر تۆ نەبی، من بۆ کێ بنووسم؟!

گەر تۆ نەبای، لە چاوەڕوانیی کێدا، ئەستێرەم دەژماردو لە تاسەی کێدا، هەناسەم تێکەڵ بە بای خەزان دەکرد؟!

تۆم نەبای، من چاوەڕێی کێم کردبا، تا چیرۆکی تەمەنمی بۆ بگێڕمەوە؟!

ئەم عومرە عەزیزە، کە لە بۆت، نەقدو دراوە
سەد حەیفو دریغا، کە موسوڵمانی نەماوە
عومرێکی درێژە، بە خەیاڵی سەری زوڵفت
سەوداو پەرێشانەمو سەودایەکی خاوە

«نالی»

دەزانم، ئەم هەستەی من، دڵۆپێکە لە دەریای بێبنی هەستو نەستی بێسنوورت!

دەزانم، دەترسێی!

لە لێدانی دڵ، دەترسێی...

دەترسێی، ئیدی نەتوانیٚ، چاوەڕیٚ بکات...

دەترسێی..... لە لێوەکانت دەترسێی!

دەترسێی، چیدی نەتوانیٚ، ڕازی ئەوین، بشارێتەوە!

دەترسێی، ئیدی گوێچکەکانت، لەدەست بدەی، چونکە ئەگەر چرپەی نازی نازداری دڵی، پیٚ نەژنەفی، ئیدی وتەیەکی دی، نابیسی!

سەیرە، گیانی من سەیرە!

لــە دنیایەکدا، جێمان نابێتـــەوە، کە جێگای هەزاران هەزار کەسی تێدا دەبێتەوە!

لەو ڕۆژەوە تۆم ناســی، ئیدی نەمتوانی، جگە لە دڵی تۆ، لە هیچ شوێنێکدا ئۆقرە بگرم!

چـــاوەکــــەم، کــەی بــێ زەمــانـــێ، زوو بــە زوو
دابـنـیـشـیـن بــێ غــەمــی دڵ، دوو بــە دوو
دەفــتــــەری ڕازی گــلــەی ڕۆژی فــیــراق
بـێـتـە مـەیـدانـی بـەیـانـۆ، مـــوو بـە مـوو
چـــەنـــدە خــۆشـــە، بـــۆ مــــنو تـــۆ پـێـکـەوە
وەك گـــوڵو بــولــبــول، بـەشـێـوەی ڕووبــــەڕوو

«ناری»

ئارام بگرە، شازادەکەم، وادەی لیقا نزیکە......
ژووانی ڕۆح، بە چرای ئەوین ڕووناکە......
ئینتیزاری وەسڵی یارو قدومی ئیمپڕاتۆڕی دڵە!
هەموو شەوێك، بە خەیاڵی ئاوازی تەشریفی تۆوە.....
خەو دەچێتە چاوەکانم!

لــە گـوێـمـا دەنــگــی دەقـولـبـابـی دڵ دێ
خـەیـاڵـــــی یـــارەکـــەم، مـیـوانـە ئـەمـشـەو

«سالم»

مێژووی من

وەرە گیانە، دوو چاوم، ماڵو جێتە
گلێنەی چاوەکانم، تۆزی ڕێتە
دەترسم؛ پێی نەزانی، پێت، کە دانێی
دڕووی برژانگی من، ئازاری پێتە

(بابا تاهیر)

مێژووی من، ئەو ڕۆژە دەستی پێکرد، کە گەیشتم بە تۆ، ئای چەند گرنگە؛ مرۆڤێك بۆ تۆ مێژوو بێت!

تۆ تەنها مرۆڤێکی ئاسایی نەبووی!

تۆ ئەو کەسە بووی، کە ملیۆنەها ساڵە، لە نێو ڕۆحی مندا دەژیای، بۆیە منیش وێڵی دیداری تۆ بووم!

ساتەکانی من، لەگەڵ تۆدا، بە ڕۆژو مانگ ناژمێردرێن، هەموو ساتێك لەگەڵ تۆدا، تەمەنێکی نوێیە!

ئێستا من، بەتەمەنترین مرۆڤی سەر زەویم!

تەمەنێك لە سایەی ئەوینێکی ئەبەدیدا!! تەمەنێك، کە هەرگیز دیاری ناکرێت! تەمەنێك، کە پیری ناناسێت، ئەوەی کە شەیدای مرۆڤێکی وەکو تۆ بێت، هەرگیز پیر نابێت! چ جای ئەوەی، تۆ شەیدای بیت...!

تۆ ئەی گوڵاوی شیعرو هەناسەی هەورو سەفای باران!

ئەی ئەلبومی خەونو میوەی بەهەشتو دەریای زیوو

نەسیمی فیردەوس!

لەو ساتەوە تۆم دیوە، گلێنەی چاوم لە نێو شەونمی فرمێسکەکانیدا، تەنها وێنەی تۆی شۆریوەتەوەو جگە لە تۆ، کەسی دی نابینێ!تۆ مرۆڤێکی بۆ هەموو وەرزەکان.

شەپۆلی هەنگوینی، شنەی گوڵاوی

چەپکە گوڵی هەمیشە بەهاری!

شەوچرای دیوەخانی دڵمی!

تۆ هێزی هەناسەوترووسکەی دیدەو، سەبەبی وجودی منی!

خودایە، دەبێ ژیانی بێ ئەوین چۆن بێ؟

دەبێ مرۆڤەکان، بێ ئەوین چۆن بژین؟

من هەرگیز بێ ئەوین نەژیاوم....

بەڵام دڵنیام، ژیان بێ ئەویندارى ڕۆح، دۆزەخە!

بێ نووری ڕوخساری تۆ، ڕۆژم شەوو شەوگارم ڕەش‌و بێچرا دەبوو!

تــــرازووی زوڵــفــی ڕۆژو حــوســنــی کێشا

تــەفــاوت هــەر لــە ئــەرزۆ، تــا ســەمــا بــوو

خــەتــی تــوررەی شــکــســتــەی بــۆیــە حــەل بــوو

لــە شــەودا کوڵمی بــێ شــەم، شــەوچــرا بــوو «نــاری»

ئەو مرۆڤانەی من دەمبینین، وەکو پارچە شووشەی ڕەنگاوڕەنگ، تەنها لەبەر تیشکی خۆردا دەبریسکانەوە! تەنها تۆ بووی، لە تاریکایی شەودا، چل چرای دیوەخانی دڵم بووی!

لە سەرەتای شەوە تاریک‌و ساردەکانی زستانا، لەدایکبووی، تا باوەشی گەرم‌و دەریای میهرو خۆشەویستی‌و سۆزو ئەوین بی بۆ من!

خۆ گەر باوەشی سۆزی تۆ نەبا، لە وەیشومەی شەوە ساردەکانی تەمەنما ڕەق هەڵدەهاتم!

هەڵمی هەناسەت نەبا، سینگم شەقی دەبردو خوێن لە شادەمارەکانی دڵما، دەمەیی!

خەندەی تۆ نەبا، ئەستێرەیەك لە ئاسمانی مندا، نەیدەبریسكاند!

گوڵزاری وتە بەرزەكانی تۆ نەبا، بولبولێك لە باخچەی ڕۆحمدا نەیدەخوێند!

ئومێدی هاتنی تۆ نەبا، هەموو ئێوارەیەك لەگەڵ مانگا، ژوانم نەدەبەست!

یادی لەدایكبوونی تۆ نەبا، دەیان ساڵە چەپكە گوڵم بە برژانگی چاوم گرێ نەدەداو، لە چاوەڕوانیتا، پرچی سپیم نەدەهۆنییەوە!

بمبەخشە، چەپكە گوڵی دەستم ژاكاو، گەڵای گوڵم زەردو بزڕكاو، لێوی گوڵم وشكو چاوی خونچەم شەرمنە!

ئەمە هەر ئەو چەپكە گوڵەیە، كە عەیامێكە بە دەستمەوەیەو زەمەنێكە خەزانی پاییز، دەستی ناوەتە گەردنیانو گڕی هاوینی گەرمەسێریش، هەڵیان دەقرچێنێ!!

گەر لە هاتنت نەبووم ئاگادار
ئەمچاند لە ڕێتا، گوڵو ڕێحانە
نەم ئەهێشت، كە پێ بخەیتە سەر خاك
چاوم ئەكردە فەرشی پێت گیانە «كەمالی»

نامەوێت دەستبەرداری ئەو چەپكە گوڵەبم......

ئەوە هاودەمی تەنیاییو هەمرازی ڕازو نهێنیی ئەوینی ئێمەیە!

خۆ ئێمە ناچین، بە بینینی گوڵێكی گەش، گوڵە وشكەكان

فەرامۆشکەین!

ئەوان عەبیری ڕۆحیان، بەخشی بە ئێمە، بۆنی گوڵاویان، تێکەڵ بە ڕۆحمان بوو!

ئێستا، ئێمە بۆنی ئەوینمان گرتووە، دەبێت سەرچاوەی ئەو گوڵاوە کوێ بێت؟

تۆ بڵێی فریشتەکان، لە بەهەشتەوە نەیهێنن!!

گوڵاوێك لێوانلێو لە پاکیو توهرو وەفاو متمانە!

ئای لە گەورەیی ئەو خۆشەویستەی، لە خۆت زیاتر متمانەت پێیەتی!

بۆنو ڕەنگی متمانە نەمرە!! هەرگیز کاڵ نابێتەوە!

ئازیزم، ئێستا نیوەشەوێکی درەنگە، خەزان بە چارۆکە ڕەشەکەی گەڵای دارەکان بەبا دەکا!

وەیشومە پرچی دارەکان دەڕنێتەوە......

لێزمەی بارانێکی بەهێزە، یەکێکە لە شەوە ساردەکان، وەلێ دڵنیام، ئەم شەوانە، دەبێ کۆتاییان پێبێت!

خۆ وەرز هەر گەڵاڕێزانو شەوان هەر وەیشومە نابن!

هەزاران گەڵای سەوز دەچنەوە بە گژ خەزانا،

بارانەکەش ڕووی گوڵەکان دەشواتەوەو ناخی باخەکان پاك دەشۆرێ!

ئەمە سەمای عومرو دەوامی ژیانە، ئازیزم،....

ئەمە سەمفۆنیای ئاهەنگی ئەوینی ئەبەدییە....

چما نازانی، ئەمشەو شەوی لەدایکبوونی تۆیە!؟

ڕێگای ئەوین

وتم: با لــەم دەرو لەم کۆیەدا، ئانێ سـکونەت کەم

وتی: عاشق دەبێ هەر دەربەدەربێ، کۆ بە کۆ بڕوات

سـەختە ئەو ڕێگایە، عەزابە سلوکی ئەو تەریقەتە، کەشکۆڵی پڕ ئەسـرینو ئاهو حەسـرەتی دەوێ، سـوتانی نیوەشەوو ناڵەی سەحەری دەوێ، سەرفی نەزەری لە هەموو مەتاعی دونیای دەنیو فەرامۆشـکردنی جەمعـی مەخلوقاتی دەوێ، تا بگەی بە ئۆخژنی دڵو سەعادەتی گیانو لەزەتی ڕوح!

ئیـدی بە هیچ لایەکدا ئاوڕ نادەیتەوە! ئەوە ڕێگای ئەوینە.. خۆت ئیختیاری دەکەی؛ بۆئەوەی بە گڕی ئەو ئەوینە، زاخاوی مەعدەنی ئینسانیت بکەی.. بسوتێی، تا دەبیتە پشکۆ، لە دەریای فرمێسـکی عیشقو تاسـەو ئینتیزارا، خۆت بسمیل بکەیو دڵت بکەیتە بەفرا

بـێ ئەوەی داوای هیـچ بکەی لە یار، تۆ تەنها دەبەخشـی، ئەگەر بە کەڵکی بەخشین بێی! حەددی داواکردنت نییە!

لـەبـەر تـۆ دەمـرمو نـازیـم لـەبـەر خـۆم دەسـوتـێـم وەك شـەمو قـەت نـایـە بـۆسـۆم ئـەمـن ئـاورم لـە خـۆم بـەردا لـەبـەر تـۆ کـەچـی تـۆ خـۆڵـی خـۆم نـاکـەی وەسـەر خـۆم

«سەیید»

تـۆ ئیدی مولکی خـۆت نیت، شـازادەی مەملەکەتی ئەوین خەزنـەداری خەزێنـەی دڵو بەختی تۆیە نابـێ کەس ئاوازی دەنگت ببیسێ جگە لە ئەو، نابێ کەس گوێبیستی هەناسەت بێ

جگە لە ئەو، تۆ تەنها هی ئەویو بەس!

لەگـەڵ کێ قسـە دەکەی، لەگـەڵ کێ پێ دەکەنـی، بۆ کێ دەروانی جگە لە یار، بۆ کەسێکی دی وجودی هەس؟!

خەیاڵی زولفی دەرناچێ لە دڵ، تا دەرنەچێ ڕۆحم

سپێرراوە خەزێنەی بەختی ئێمە بەو سیامارە «مەحوی»

تا نەگەیشتبووی بە یار تۆ چی بووی؟! خۆت دەزانی، کە چی بوویت؟ دڵنیام هیچ نازانی!

تۆ جگە لەبەر دەروازەکەی ئەو، ئیدی نیشتمانێکت نییە!

دەرگایـەك، کە هـەزاران ئەوینـدار، لەوێـدا ڕۆحی خۆیان بەخشی! بەڵام وەك سەعدی دەڵێ:

«مردن لەبەر دەرگای یار ئاسانە! نەمریو زیندوویی، جێی سەرسوڕمانە!»

مردن لـەو ڕێگایـەدا، ئاواتێکە بەدیهاتنـی خەونی هەموو ئەویندارانە!

کەسێ تۆ کوشتبێتت ڕۆژی مەحشەر زەحمەتی نادەن

ئەگەر وەك من لە ئەم دونیایە، سوتابێ لە هیجرانت «کوردی»

لـەو ڕۆژەوە، گەیشـتمە بەردەرگاکـەت، ئیـدی نەمتوانـی چرکەیەك دەستی لێ بەردەم؛ چونکە گەر وا بکەم دەمرم!

تۆ بەرگی فریشـتەت کردە بەرم، تۆ فێرت کردم چۆن بدوێم، تۆ وشە ئاڵتونییەکانت خستە سەر زارم، تۆ بۆنی بەهەشتت پێ بەخشیم!

تۆ بزەت خستە سەرلێوی وشکم! دەستت گرتم بەرەو ئاسمان!

تۆ سـۆمای چاوت ڕۆشن کردمەوە، تۆ کانیاوی ماریفەتت لە ناخمدا تەقاندەوە!

تۆ پێم بڵێ، من بە بێ ئەوین، چی بووم؟!

پێش ئەوەی بگەم بە تۆ، نەمدەزانی کەسێك دەبێتە هەموو کەسـم! نەمدەزانی ڕۆژێك دەبێ، بێ ئەو کەسـە ناتوانم بژیم، ناتوانم، لە دووری ئەو، سـاتێك ئۆقرە بگرم!نەمدەزانی ڕۆژێك دەبـێ لە هەموو دونیا غافـڵ دەبم جگە لە ئەو، ڕۆژێك دەبێ ناتوانم چاوتروکانێك فەرامۆشی بکەم!

ئەگەریەك لەمحە غافڵبم، لەشەوقی ماهی ڕوخسارت

لەحەشرا، بێ نەصیبی جەننەتو ڕوباری کەوسەر بم «کوردی»

من پێش ئەوەی بگەم بە تۆ، هەزارو یەك خەمم هەبوو، کە گەیشـتم بە تۆ، ئیدی هیچم بیرنەما، دەمویسـت، کە تۆ هاتی خەمـی دڵمت بۆ باس بکەم، بەڵام کە تۆ هاتی، من ئیدی چیت بۆ باس بکەم؛ چونکە بە هاتنی تۆ، ئیدی خەمی دڵم نەما!

من ئیدی وەکو حافزی شیرازی دەڵێ:

«نییە لەسەر لەوحی دڵم،

جگە لە ئەلفی قامەتی یار»

پێـم وایە کاتێك مـرۆڤ ڕێگای حەقیقی خـۆی دۆزییەوە، ئیدی ستەمە، ئەو ڕێگەیە نەگرێ؛ چونکە ئیدی بۆ کوێ دەچێ،

ئەگەر لەو ڕێگایە لا بدا؟!

لــە بــۆ وەســڵــی جــەمــاڵــی یــاری کــوردی
ئــەگــەر ڕۆحــم نــەدەم نــامــەردم ئــەمــڕۆ

یاری شیرینم، تۆ فێرت کردم، کە ڕێگەی ئەوین، ناڵەی نەیی‌و قرچەی دەروونی بەکوڵ‌و خوێناوی دەروونە، تۆ منت خستە سەر ڕێبازی شەم‌و پەروانە!

تا دڵ نەسووتێ دەم بە دەم، فانی نەبێ سەر تا قەدەم
پەروانە قەت ناگاتە شەم، ئاوایە ڕێگای عاشقان «وەفایی»

دەزانم تۆش شەوانە، لە کوڵبەی ئەحزانی خۆتا، گەرمەشین‌و مەراسیمی حوزن‌و ئەلەمی دووری، بەرپا دەکەی!

دووری لەو کەسەی لە خۆت خۆشترت دەوێ، لە ناوی خۆت زێتر پێی ئاشنای، لە هەناسەت زێتر هەستی پێ دەکەی، زەحمەتە، زۆر زەحمەتە ئازیزم!!

دەزانم تۆ ناتوانی بێ ئەو کەسە، درێژە بە ژیانت بدەی، دەزانم تۆ لە هەموو شتێ بێزاری، تەنانەت لە ڕۆحی خۆشت!

ئەگەر نایبەن لەگەڵ خۆتان، بەکوشتن سا عیلاجی کەن
کە وەڵڵا ئەو لە پاش ئێوە، لە ڕۆحی خۆشی بێزارە «کوردی»

دەزانم گڕی دووری‌و تاسەی دیدار، ژوورەکەی کردووی بە کوانوو!!
بەڵام نازدارەکەم، تۆ بە فرمێسکی چاوەکانت، عەرشی مەملەکەتی ئەوین دەشۆی، تا بۆ هەمیشە پاک‌و بێگەرد‌و جوان‌و نەمربێ!

تــۆ ئەگەر خاوەنی ئەو دەروونە پــاکو دڵە بێگەردو ڕوحە بەرزە نەبای، نەدەبووی بە شازادەی مەملەکەتی ئەوین!

ئەویندار، تا نەبێتە گەردی بەرپێی یار، چۆن دەستی دەگاتە دامێنی!

بــرا ، تــا نـەبـیـە تــۆزو گــەردی بـەرپـێـی
بـە زەحـمـەت، چـاکـی ئـەو دامـانـە ئـەگـری   «بێخود»

زۆر کەس بە حەســرەتی گەیشــتن بەو دامێنەوە ســووتانو نەگەیشتن، ئێستا کە تۆ ڕێگای ئەوینت گرتووەو یار مۆڵەتی داوە بێیتە حزوریو لە مەملەکەتی ئەوینی خۆیدا، تاجی شــاهانەت لەسەر نێ، ئیدی چی لەوە گەورەترە، کێ لە تۆ بەختەوەرترە!

دەس بە داوێنی ئەوین بووم، دەس نەگەییە دامەنی
ئێستە داماوم، کە ئەم دامانە، بەو دامانە چی؟!   «سەید»

ڕێگای ئەوین؛ ڕێگایە بەرەو ژوانی ڕۆحو بەهەشــتی هەموو خۆزگــەو هیواو ئاواتەکان، خۆزگەم بــە ڕێبوارانی ئەم ڕێگایەو سالیکینی ئەم تەریقەتە پڕ نوورە!

تا نەبووری تۆ لەسەر ڕێ، ناخەیە مەیدانی عیشق
سەرلە پێش پێ دەبێ، لەم ڕێگەیە دانێی «أولا»   «مەحوی»

گەیشتن بە تۆ

دڵو دینی بە جارێ لێ ستاندم نیو نیگای چاوی
بە تیرێ دوو نیشانەی پێکەوە ئەو شۆخە پێکاوە
ئەگەرچی نامەوێ، من تۆبە بشکێنم خودا چ بکەم
هەموو جار ڕووڕەشی لای تۆم دەکا، ئەو پەرچەمە خاوە

ئەگـەر هەموو عومرم هەنگاوێك بێت، ئەوا بـەرەو لای تۆ هەنگاو دەنێم، چ فەزڵێکـی گەورەیە خودایە، کە دەتوانم هـەزاران هەنگاو بنێم بۆ حزووری یار! خۆ من ئەگەر تاسـەی گەیشـتن بە دیوانی تۆ نەبێ، ناتوانم هەناسەیەکی عومرم بە ڕێکەم، شەوانە شەوبۆی هەناسەی تۆو میسکی دیدارت نەبێ، ناگەمە بەرەبەیانی ناڵەی ئەوینو گریانی سەحەرو پێشوازی ڕۆژێکی نوێم پێ ناکرێ!

هیـچ شـتێك نییە، بمبەسـتێتەوە بەم ژیانەوە جگـە لە تۆ، هیچ ناسنامەیەك نییە، شوناسی من بێ جگە لە تۆ، هیچ نیشتمانێك نییە تیا بسرەوم، جگە لە دڵی تۆ!

من بەو شەماڵە دەژیم لە مەملەکەتەکەی تۆوە هەڵدەکا

بەسـەر دڵدا لە قاپی فەیزەوە دێ نەشـئە، پەی دەر پەڕ

چ غەمزەی دیدە مەخمورێکە، ئەمشـەو کون دەکا سـینە «مەحوی»

لە هەموو شتێکدا تۆ دەبینم، لە هەموو هەنگاوێکمدا لەگەڵم دەژی، هەرچەنـدە من بۆلای تۆ دەچمو بۆ گەیشـتن بە تـۆ هەنگاو دەنێم، بەڵام تۆ لە خودی خۆم لێم نزیکتری!

هەسـتکردن بـە وجـودی تـۆ، بەردەوامیم پـێ دەبەخشـێ، مانا دەبەخشـێ بـە ژیانـم، بێ تـۆ حیکمەتێك لـە بوونی مـن نامێنێ، بـێ تۆ ژیـان جگە لە عەبـەس چیدی نییـە! جگە لە باوەشـی تۆ، ئەمانێـك نییـە بـۆ ڕۆحـم، ئەگـەر جگە لـە مەملەکەتەکـەی تۆ، هـەر شـوێنێکی دیـم پێ خۆشـبێ، مـن هیچێ لـە ئەویـن نازانم!

فـەرزەن هەمـوو دونیامـنو عومـری خـزرم بوو

بـێ جەننەتـی ڕووی تـۆ، چ حەیاتێکـە، چ ژینـە «وەفایی»

عومری خدرو جامی جەم بە چی، ئەگەر دووربم لە تۆ، من دەسووتێم بۆ گەیشـــتن بە جەننەتی ڕوخســـاری تۆ، ســـەرو ماڵم دەکەمە ســـەودای جەماڵی تۆ، بێ تۆ، من هیچم نییە ئەگەر شـــەوقی دیدارو تاســـەی ڕۆژی لیقا نەبا، من لە پێناوی چیدا ڕۆژگاری ژیانم بەڕێ دەکرد؟ ئەگەر سالیکی ئەو تەریقەتە نەبام، ئێستا مەستو حەیرانی چی لاڕێیەك دەبووم؟!

ئەگەر شەوقی جەماڵی تۆ نەبێ، من مەستو حەیرانم!
لەبەرچی بۆتە بولبول گوڵ، چرا بۆ چ بۆتە پەروانە «وەفایی»

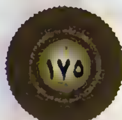
خۆ دەزانم گەیشـــتن بە تۆ ئاسان نییە، چما گەیشتن بە بەهەشتی ڕۆح، کەی ئاسان بووە!؟

ئەگەر ئێســـتا شەوانە گریان میوانی چاوەکانت بێو فرمێسك گوڵاو پرژێنی ڕومەتت بکاو ئاگر لە ســـینەت بڵێســـە بدا، بەڵام تۆ ســـەودای نیشـــتمانێك دەکەی، کە ئیدی گوڵ تیایدا ناوەرێو دڵ تیایدا ناشـــکێو خەم وجودی نامێنێ! ئیدی تێر بە چاوانت لە ڕوخســـاری ئەویندارى خۆت دەڕوانی، ئیدی دووریو جودایيو تەنیایی دەبڕێتەوە!

بۆ ئەو ڕۆژە دەســـووتێم، کە ئیدی بە زمانی پەپوولە دەدوێین، بە چاوی شەونم تەماشا دەکەین، بە لێوی گوڵ پێدەکەنین، بە دڵی بەفر ئەوینداری دەکەین!

من دەزانم بۆ گەیشـــتن بەو دەڤەرە، دەبێ قوربانی زۆر بدەم، من گوڵســـتانم دەوێ، بەڵام وەك مەولانای ڕۆمی دەڵێ: گوڵ لەســـەر بەرد ناڕوێ، ببە بە خۆڵ، دەبیتە گوڵستان!

ببە بە خۆڵ، تا بگەیتە ژێر پێی، تا بگەیتە ئەو مەقامە بەرزە

غوڵامانـــه ســـەرم دانـــا لـــه بەرپێیا، وەکـــو زوڵفی
کەچی ئەو هەر منی خستۆتە پشتگوێ، وەك غوڵامانە! «مەحوی»

گلەیـــی ناکـــەم، خۆ هەموو کـــەس ناتوانێ بگاتە دیوانی شـــازادەی مەملەکەتی ئەوین!

خۆ هەموو خۆڵێك بۆ خاکی بەرپێی شایان نییە! دەبێ چاوەڕوانی ئەو ڕۆژە بکەین، خاکی ئێمە دەبێتە جێ نەقشی قەدەمی یار!!

خـــۆت دەزانـــی مووددەتێکە ســـەیرو پامەڵی جەفام
کەی وەکو نەقشـــی قەدەم، لەسەر ئێمە ژێر پێتەوە «وەفایی»

ئەو دەفەری گوڵســـتانە، دڵی پاکو ســـینەی چـــاکو چاوی بە ئاوی عیشق شۆراوی دەوێ، مەستی بە هەستو شەمی سووتاوی دەوێ!

دەلیلی چاکو پاکی پێ دەوێ، وەســـڵی ڕوخو زوڵفی
خودا شادی بە شانەی داو، سەفای جەننەت بە ئاوێنە «وەفایی»

هەمیشە دەمەوێ ببمە شایانی ئەوەی بتوانم بێمە حزوورت، بتوانم ئەو ڕێگایە بگرم، کە دەمگەیەنێ بە تۆ، بە بێدەنگی، ئازارەکان بنۆشم....!

گوێ لە قســـەی کەس ناگرم، کەس نە منو نە ڕێگاو نە مەتڵەبی عومرم نابینێ! جگە لە سۆمای چاوی عاشق هیچ چاوێك جوانی نابینێ! هیچ چاوێك بە حەقیقەت ئاشـــنا نابێ! باســـی ســـووتانی نیوەشەوو، سەودای عومرو بەخشینی ڕۆح، بۆ کێ بکەم؟!

بە تاری زوڵفو گوڵناری جەمالی تۆ بە ڕۆژو شـــەو
سەرم دەربەندی سەودایە، دڵم سەر گەرمی سووتانە «وەفایی»

کێ دەزانێ من بۆ دەســـووتێمو بۆ کاتێ لە گوڵشـــەنی موجتەرەمت

نزیك دەبمەوە گڕی هەناوم خەریکە دەمکا بە قەقنەس!

وانەی سووتانو گڕی ناخو قرچەی دڵ بۆکێ ئەدا بکەم!

مەنعی سـووتانم دەکا ئەبمە، لە شـەوقی تەلعەتت

چۆن ئەسـووتێ ئاتەشی سوزان، کە گەییە نەوتەوە «ئەدەب»

بۆ گەیشتن بە تۆ، هەموو دنیام وەلاناوە، نەبیر لە هیچ دەکەمەوەو نە دەمەوێت لە بیری کەسدابم!

دەزانم، گەیشـتن بـە تۆ، ڕێگایەکی درێژی دڕکڕێژی پڕمەترسـیو پڕئاستەنگو شاخو داخو ئاخو ئاهـ و زۆرانبازی لەگەڵ مەرگە!

بـەڵام ئەو کاتەی ئەویـنـدار، هیچ نابینێ جگە لە ڕێگایەك، کە بە ئەوینداری دەگەیەنێ!

هەست بە ئازارێ ناکا، جگە لە ئازاری دووری، گوێ لە هیچ ناگرێ، جگە لە ئاوازی قافڵەی ئەوین! ڕازو نیازی خۆی بۆ کەس عەرز ناکا جگە لە ئەویندار! مەستی لیقایەکە، کە دەزانێ چی ڕوودەدا، گەر بێتو یاری دەرکەوێ جارێ!

هەناسـەم دا بە ناڵە، عەرزی حاڵی کەم، کە تاساوە

لە خوێناوی دڵو جەرگم دەروونم کەیلە تا سـینە

لە عالەمدا، عەلامەی سوبحی حەشر، ئیمشەو بەیانی دا

خودا عالم، لە چاکی ئەو بەرۆکە، دەردەخا سـینە «مەحوی»

ئازیزم، بیزاعەم موزجاتە، وەك کوڕانی یاقوب، چیم هەیە تا قابیلی دیوانی یوسفینت بێ؟!

ئەگەر سـەد ڕۆحو دڵ بێنم، مورادی من ڕەوا نابێ

لەبـی لەعلی بە من نادا، دەزانێ ڕۆح، چ شـیرینە «وەفایی»

بۆچی هاتم

لە کازیوەیەکی نۆبەرەی بەهارێکی نوێدا، هەنگاوم دەنا بۆ حزوورت، قۆناغم دەبڕی بۆ دیدارت، دەزانم ئێستا هەنگاوەکانم، بە ترپەی دڵت دەژمێری، نەك بە چرکەژمێری کاتژمێرەکەت، وەك چۆن من، بە بۆنی میسکی هەناسەت، دەزانم شازادەکەم بەرەو دەڤەری ڕۆحم هەنگاو دەنێ!

ئازیزم، من نەهاتووم شتێکی نوێت بدەمێ، من تەنها بۆ ئەوە هاتووم، بە جوانییەکانی خۆت ئاشنات بکەم، جوانییەك، کە پێشتر نەتدەزانی لە تۆدا هەن، کەسیش نەیدەزانی، تا پێت بڵێ!

بە دیدارت، ئەگەر تارێ لە زوڵفت
بە موڵکی "کەی" بدەم، یا تەختی "دارا"

-ئەدەب-

خۆ منیش، وەها بە ئاسانی، نەگەیشتمە ئاستێك، تا بتوانم شەرحی ڕموزی جوانیت بکەم، تەلیسمی سیحری جەماڵت بدۆزمەوە! بتوانم لە وەسفی ڕوخسارێکا بنووسم، کە وەکو تاهیر بەگ دەڵێ:

فەلەك زانی، کە دەشکێ؛ ڕەونەقی بازاڕی مانگو خۆر
شکاندی پەنجەکەم، تا من نەنووسم وەسفی ڕوخساری

ڕوخسارو پەرچەمێك، کە وەکو ئەدەب دەڵێ:

ڕوومەتت بەدری مونیرو
پەرچەمت وەك میشکی ناب
لەو خەجڵ ما ئافتابو لەم شکا، قەدری گوڵاب

جەماڵێك، کە "نالی" بڵێ لە وەسفیدا:

شکافێکە کلافەی نافی زوڵفت

دەرێــــژی مــیــسـكو عــەنــبــەر، لــێــره تــاچـیـن
لــەســەر بــەرگــی گــوڵــێـكـی بــاغــی حـوسـنـت
هـــەزار، گــوڵـچـیـنـی بــێـبـەرگو نــەوا،چـیـن
ئــەتــۆ مــیــهــری‌و مــەهــرووییـــان ســتـــارەن
لــە خـــزمــەت شــەوقـی تـــۆدا، شــەوچــرا چـیـن؟!

من هاتووم؛ فێربم، قوتابیبم، نەك مامۆستا.. موریدبم، نەك شێخ.. شاگردبم نەك حەكیم!

هەرگیز وا نەزانی هاتووم، تا بتكەم بەخۆم، نا.. هەرگیز،.... شتی وا چۆن دەبێ؟!

هاتووم؛ ببم بە خۆڵ، تا بگەم بە تۆ.. هەموو تەمەنم بدەم، تا لە دەریای حوسنی تۆدا، بەهرەمەند بم!

حیكمەتی پڕ مـەسئـەلـەی كـوڵـمـت، لـە بـۆ كـێ حـەل دەبـێ
هــەر سـەحـیـفـە، سـەد ئـیـشـارەو ڕەمــزی تـێـدا جارییـە
خـاڵـی ڕوخـســارت، هـیـدایـەتـبـەخـشـە، شـەرحـی زوڵـفـەكـەت
قـــازی ئــاســا، حــاشـیـیــەی ئـەگـریـجـەكـانـت لاریـیـە
ڕووت وەكـو ئـاتـەش، مـوژەت وەك شیشە، ئـەبـرۆت قیمەكێش
مـیـروەحـەت زوڵـفـو كـەبـابـت، جـەرگـی پـارەی "نـاری"یـە

هەرچەندە ئازیزم، خۆشەویستی نابینرێ، ناخوێنرێ، ناتوانین بیكڕین، ناتوانین فێری بین، ئەوە نیعمەتێكی خوداییە، فەیزێكی ئیلاهییە، خوداوەند دەیخاتە نێو دڵەكان، بە لوتفی خۆی، ڕۆحەكان بە یەكتر ئاشنا دەكا، دڵەكان لە یەكدا دەتوێنێتەوە! نوورێك بە دڵەكان دەبەخشێ، كە ئیدی، هەرگیز ڕێگا ون ناكەن!!

ئاسودەییەك دەدۆزنەوە، كە ئیدی، هەرگیز ناتوانن دەستی لێ هەڵبگرن!!
منیش بۆ ئەوە هاتمە حزوورت، تا لە جیهانێكدا بژیم، كە هەموو كەس لەوێدا، تاجی پاشایەتی لەسەر دەكەن! ئیدی باسێك، لە دونیاو ماددەپەرستی نامێنێ، لەوێدا ئیدی، پێویستت بە كەس و بە هیچ نییە! بیر لە هیچ ناكەیتەوە! نیگایەك هەموو مەتاعی دونیات، لە بیر دەباتەوە!

هاتم؛ تا لەسەر ئەژنۆ، لە خزمەتتدا، وانەی ئەوین بخوێنم، چ فەزڵێكی گەورەیە؛ گەیشتن بە دیداری ئوستادی دڵ! من ئەمەم بە خەو، بە ئاوات دەخواست!

شەوێ لەیلا بە مەجنونی، وەها وادەی تەماشا دا
دەبێ ڕۆژێ ببینی من، كە تۆ ڕێخەیتە ، دەشتی خەو

مەحوی

هاتم؛ تا چیدی، دڵم لە سەحرای تەنیاییدا، لە سەرما هەڵنەلەرزێ! هاتم؛ تا چیدی سۆمای چاوم، لە چاوەڕوانیدا نەتوێتەوە! هاتم؛ تا چیدی دەستەكانم، نەبن بە تەوقی ئەژنۆم! هاتم؛ بۆئەوەی نەمرم، هەناسە بدەم، بژیم.... ڕاستتر بڵێم.. هاتم؛ تا جارێكی دی، لەدایك ببمەوەو تامی ژیانی ڕاستەقینە بكەم!!

گەر دزێو بێ؛ دیمەنی ژینگە، ئەوین جوانی دەكا
خۆشەویستی، سەد برینت لێ بێ، دەرمانی دەكا
دەردو ژانە ژین، ئەگەر هیوایەكی تێدا نەبێ
گەر قەڵای دڵ ساردوسڕ بێ، ڕوو لە وێرانی دەكا-هێدی-

ئەو كاتەی باسی ئەوینی تۆ دەكەم، هەموو دنیا بۆنی تۆ دەگرێ،

دڵۆپێك لەو گوڵاوە بەسە بۆ گوڵاوپرژێنی هەموو دنیا، ئەوە عەبیری بەهەشتە، میسك و ڕێحانی فیردەوسە، من بەو عەبیرە خۆم شۆری، پاك بوومەوە، بەرزبوومەوە بۆ کەشکەشانی فەلەك، تەنها ئەوینی تۆ توانی من بشواتەوە، لە هەموو گوناهێك پاکم کاتەوە، هیچ مامۆستایەك نەیتوانی هێندەی چاوەکانت فێرم بکا، من قوتابی چاوەکانی تۆم، بۆیە کە دێمە حوزروت حەز ئەکەم تەنها تەماشای نێوچاوانت کەم، بۆم کرابا نەمدەهێشت پێڵوی چاوەکانت لێك بنێیت! تۆ بوویت سەرابت بۆ کردم بە دەریا، خەیاڵت بۆ کردم بە حەقیقەت!

ژیانت کردم بە خەونو خەونت بۆ کردم بە ژیان! تۆ بوویت بێ وشە، لەگەڵم دوایت، بێ دەرگا هاتیتە ژووری دڵم!

پێش ئەوەی تەشریف بهێنیت، هەموو شوێنەکان تاریکبوون! هەموو تەمەن بە هەدەر دەگوزەرا! هەموو هیواکان زەردو ژاکاوبوون! لە ژێر هەزاران پەڕەی کتێبدا بۆ تۆ دەگەڕام... چاوەڕوانی کەسێك بووم بێت، دەست بکا بە گیرفانی دڵما! ببێتە شازادەی مەملەکەتەکەم، ئیمپراتۆری دڵم، ببێتە مێژووم، ئەمڕۆم، ئایندەم!

ئەدی چۆن هەموو عومرم ئاواتی دیداری تۆو حوزوری بەردەرکی شاهانەی تۆ نەبێ.. وإنّي لأهوَى النَّومَ في غيرِ حِينِهِ،

لَعَلَّ لِقَاءً في المَنَامِ يَكُونُ -قيس لبنى-

حەزدەکەم بە خەو، با کاتی خەویش نەبێ، بەڵکو دیداری تۆم لە نێو خەودا دەست کەوێ! بەڵام خەو کوا؟ وەکو مەحوی دەڵێ:

خەو دەزانێ نییە، دەیوت: دەبنوو بێمە خەوت

نێك بەختم بە وەنەوزێ بکە، ئەی بەختە مەدەد